

BESZÁMOLÓ MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
2024. ÉVI GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI
FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL

MISKOLC

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés.....	3
1.1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR.....	4
2. Demográfiai adatok	6
3. Az Önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások.....	9
3.1. A GYVT. ÁLTAL AZ ÖNKORMÁNYZAT RÉSZÉRE KÖTELEZŐ FELADATKÉNT ELŐÍRT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK ISMERTETÉSE	9
3.2. GYERMEKÉTKEZTETÉS	13
3.3. AZ ÖNKORMÁNYZAT RENDELETÉBEN – ÖNKÉNT VÁLLALT – PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK ISMERTETÉSE	18
4. Az Önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások	22
4.1. A CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT SZAKMAI MUNKÁJÁNAK ÖSSZEGZŐ BEMUTATÁSA	22
4.2. A CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS SZAKMAI MUNKÁJÁNAK ÖSSZEGZŐ BEMUTATÁSA	57
4.3. A CSALÁDOK- ÉS GYERMEKEK ÁTMENETI OTTHONA SZAKMAI MUNKÁJÁNAK ÖSSZEGZŐ BEMUTATÁSA	79
4.4. A BÖLCSŐDEI FELADATELLÁTÁS SZAKMAI MUNKÁJÁNAK BEMUTATÁSA	87
5. Szakmai ellenőrzések.....	99
6. Bűnmegelőzési tevékenység	100
6.1. A MESZEGYI BŰNMEGELŐZÉSI TEVÉKENYSÉGE.....	100
6.2. A MISKOLCI ÖNKORMÁNYZATI RENDSZET 2023. ÉVBEN VÉGZETT IFJÚSÁGVÉDELMI TEVÉKENYSÉGÉVEL ÖSSZEFÜGGŐ INTÉZKEDÉSEI	107
6.3. A MISKOLCI RENDŐRKAPITÁNYSÁG BŰNÜGYI OSZTÁLYÁNAK 2024. ÉVRE VONATKOZÓ IFJÚSÁGVÉDELMI JELENTÉSE	109
7. Civil szervezetekkel történő együttműködés	115
8. A hátrányos helyzetű családok és gyermekek további segítése, valamint a gyermekek egészségének védelme érdekében végzett tevékenységek	117
8.1. MENTOR PROGRAM	117
8.2. MISKOLCI EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI INTÉZET GYERMEKVÉDELMI TEVÉKENYSÉGE	118
9. Értékelés.....	121

1. Bevezetés

Az ENSZ Közgyűlése 1989. november 20-án fogadta el a Gyermekjogi Egyezményt (a továbbiakban: Egyezmény), amely összefoglalja azoknak a jogoknak a minimumát, amelyeket minden államnak biztosítania kell a gyermekek számára, így a gyermekek életben maradását, fejlődését, védelmét és a társadalomban való részvételét biztosító jogokat.

Az Egyezmény elsősorban az államra nézve fogalmaz meg rendelkezéseket, de mindannyian felelősséggel tartozunk azért, hogy támogassuk és védjük a gyermekek jogait, a család, a civil társadalom, a média, a pedagógusok, de a magánszféra egyaránt. Az Egyezmény külön elismeri a szülők és gondviselők elsődleges szerepét, jogait és kötelességeit a gyermekek nevelésében és jogaik megismertetésében, védelmében.

Az Egyezmény szerint gyermek az a személy, aki a tizennyolcadik életévét nem töltötte be, kivéve, ha a reá alkalmazandó jogszabályok értelmében nagykorúságát már korábban eléri.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 14. § (1) bekezdése alapján a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A Gyvt. szerint a gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A Gyvt. 96. § (6) bekezdésére tekintettel a települési önkormányzatoknak a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladataik ellátásáról minden évben május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést kell készíteniük. A beszámoló elkészítése során lehetőség nyílik a tevékenységek felülvizsgálatára, az esetleges hiányosságok felszínre hozására, a változások bemutatására.

A települési önkormányzatok és a vármegyei kirendeltség számára a beszámoló tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete tartalmazza, amelyek az alábbiak:

- a) a település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira,
- b) az önkormányzat által nyújtott pénzübeli, természetbeni ellátások biztosítása,
- c) az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása,
- d) a felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása,
- e) a jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján,
- f) a bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának,

- a bűnelkövetés okainak bemutatása,
- g) a települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek.

Ezen túlmenően az előző évhez képest történt jogszabályi és a helyi szociális ellátórendszerben végbement változásokat is bemutatja a beszámoló, információt nyújtva a város gyermekekkel kapcsolatos szociális szolgáltató politikájának kialakításához és fejlesztéséhez, illetve a fejlesztéseket tartalmazó tervdokumentumok megalapozásához.

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) a jövőben is kiemelt feladatának tekinti a gyermekek helyzetének, ezen keresztül esélyegyenlőségének javítását. Ezt a gyermekjóléti alapellátások komplex biztosításával, különböző, törvény által előírt és azon is túlmutató önkormányzati rendeletben a helyi sajátosságokhoz és szükségletekhez igazított pénzügyi támogatások megállapításával, sokszínű intézményi háttérének működtetésével igyekszik biztosítani.

Az értékelés elkészítéséhez szükséges - a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátására vonatkozó - adatok és információk szolgáltatására a **Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény** (a továbbiakban: MESZEGYI) került felkérésre. A bűnmegelőzés területére vonatkozóan - a **Miskolci Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya** és a **Miskolci Önkormányzati Rendészet** (a továbbiakban: MIÖR) került megkeresésre. A gyermekek egészségének megőrzése és védelme, betegségek megelőzése céljából végzett tevékenységekről, valamint a hátrányos helyzetű családok és gyermekek további segítségéről a **Miskolci Egészségfejlesztési Intézet** (továbbiakban: MEFI) nyújtott tájékoztatást. A gyermekétkeztetéssel kapcsolatos adatok a **Kórház- és Menzaétkeztetés Zrt-től** (a továbbiakban: KEM Zrt.) és a **Miskolci Közintézmény-működtető Központtól** (a továbbiakban: MKmK) származnak.

Az általuk megküldött primer adatok és beszámolók képezik az anyag lényegi elemeit. A többi adat és a statisztikai mutató forrása a Központi Statisztikai Hivatal adatbázisa, a helyi népesség-nyilvántartó, valamint a jegyzői szociális nyilvántartás.

A beszámoló elkészítéséhez adatot és tájékoztatást szolgáltató személyeknek, szervezeteknek, intézményeknek köszönetet mondunk segítő közreműködésükért!

1.1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

A beszámoló elkészítését az alább hivatkozott jogszabályok rendelkezései alapozzák meg.

A gyermekek alapvető jogait az **Alaptörvény** deklarálja. A XVI. cikk (1) bekezdése alapján „Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.”

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 13. § (1) bekezdésének 8. és 8a. pontja az önkormányzatok hatáskörében ellátandó feladatként határozza meg a gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások, továbbá azon szociális szolgáltatások és ellátások biztosítását, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg.

A **Gyvt.** célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelezettségek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről. (Gyvt. 1. § (1) bekezdés)

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló **149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet** rendelkezései.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló **15/1998. (IV.30.) NM rendelet** (a továbbiakban: NM rendelet) rendelkezései.

A települési önkormányzat képviselő-testülete rendeletben szabályozta a hatáskörébe tartozó pénzübeli ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint ellenőrzésének, szabályait, továbbá a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) rendelkezései alapján nyújtott ellátások kiegészítéseként meghatározott települési támogatásokat és azok jogosultsági feltételeit. Városunkban a települési támogatás és az önkormányzat által nyújtott egyéb szociális ellátások helyi szabályait **Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 2/2015. (II.10.) számú rendelete** (a továbbiakban: Rendelet) tartalmazza.

A Gyvt. 29. § (1) bekezdésének felhatalmazása alapján a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról, a szociális szolgáltatásokról, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról, valamint a köznevelési intézmények étkeztetéséért fizetendő térítési díjakról a **Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 26/2018. (XII.17.) számú önkormányzati rendeletében** határozott.

2. Demográfiai adatok

Miskolc az észak-magyarországi régió központja, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye és a Miskolci járás székhelye.

A város területének nagysága: 236,66 km², amelyből belterület: 54,21 km², zártkert: 29,34 km², külterület: 153,11 km², népsűrűség: 623 fő/km²

Állandó miskolci lakosok száma:

2024. december 31. napján összesen: 143 436 fő, amelyből

férfiak száma: 66 982 fő,

nők száma: 76 454 fő.

Természetes szaporodás (fő)

Év	Élve születések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás
2022	1 058	2 101	-1 043
2023	1 108	2 014	- 906
2024	1 029	2 029	- 1 000

Forrás: Népszámlálás nyilvántartási rendszer

A tendencia évek óta azt mutatja, hogy a halálozások száma jóval meghaladja a születések számát, ezáltal természetes fogyásról beszélhetünk.

Öregedési index (fő)

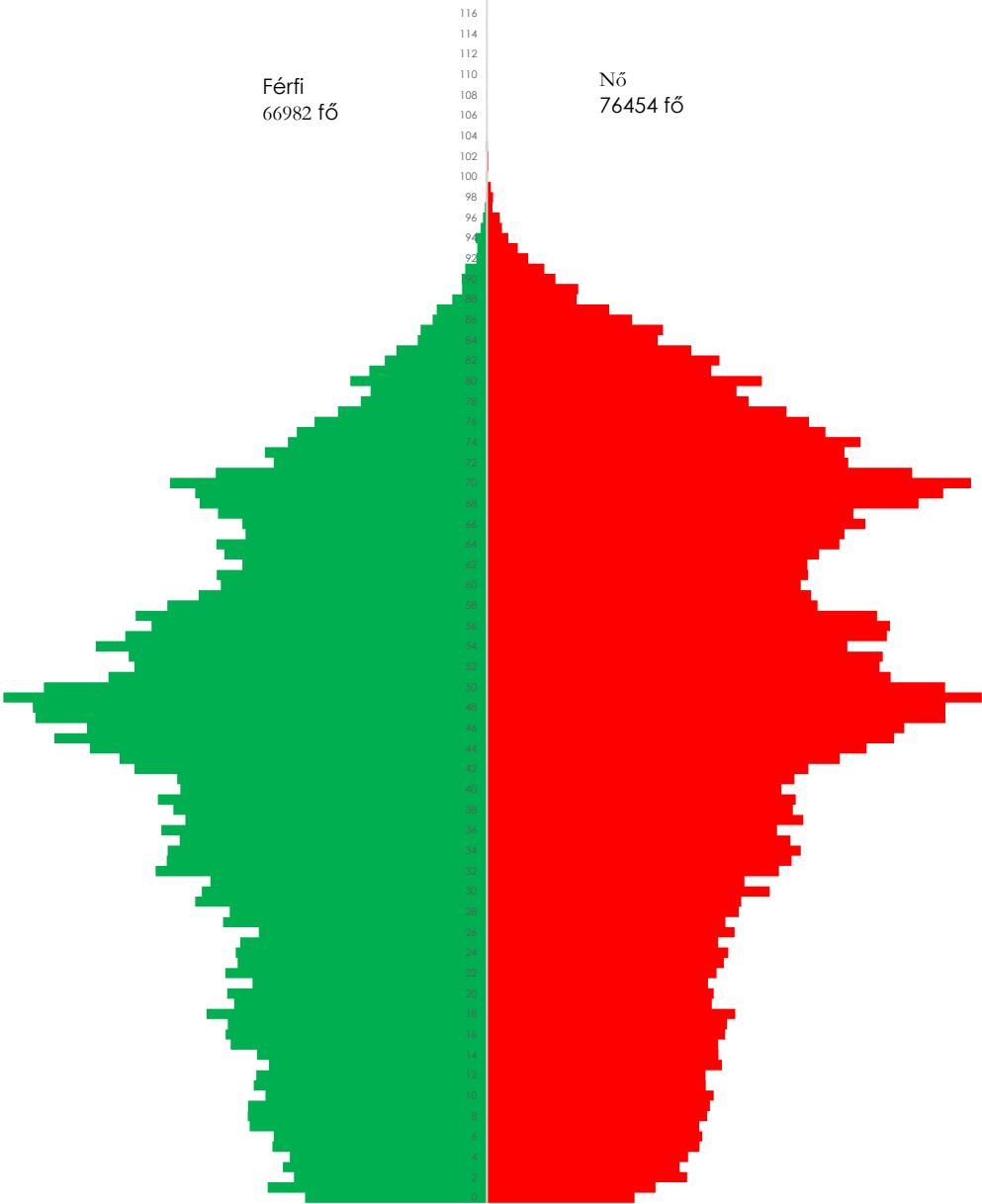
Év	65 év feletti állandó lakosok száma	0-14 éves korú állandó lakosok száma	Öregedési index
2023	33 488	18 875	177,42 %
2024	33 487	18 443	181,57 %

Korfa a 2024. december 31-ei állapot szerint

A miskolci korfa **alakja hagyományosan**, amely a fogyó népesség jellemzője. A keskeny alap, felfelé kicsit szélesedő forma a fiatalabb generációk fogyását és az idősebb korosztályok arányának növekedését tükrözi.

Az ábra a város népességének nem és kor szerinti megoszlását oly módon mutatja be, hogy a függőleges tengely jobb oldalán a nők, bal oldalán a férfiak számát ábrázolja egymásra helyezett szalagdiagramok formájában. Míg a fiatalabb korosztályoknál a nemek aránya kiegyenlítődő, az életkor előrehaladtával a nők magasabb száma jellemző.

Korfa
Miskolc állandó népessége 2024.12.31
143436 fő

A népesség összevont nem és korcsoport szerinti megoszlása Miskolcon 2024. december 31-ei állapot szerint főben meghatározva (fő):

Nem/év	0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-74	75-84	85-
Férfi	9 431	7 397	12 682	16 945	8 560	7 371	3 659	937
Nő	9 012	6 743	12 104	17 019	10 056	11 509	7 434	2 577
Összesen	18 443	14 140	24 786	33 964	18 616	18 880	11 093	3 514

Forrás: Népesség nyilvántartási rendszer

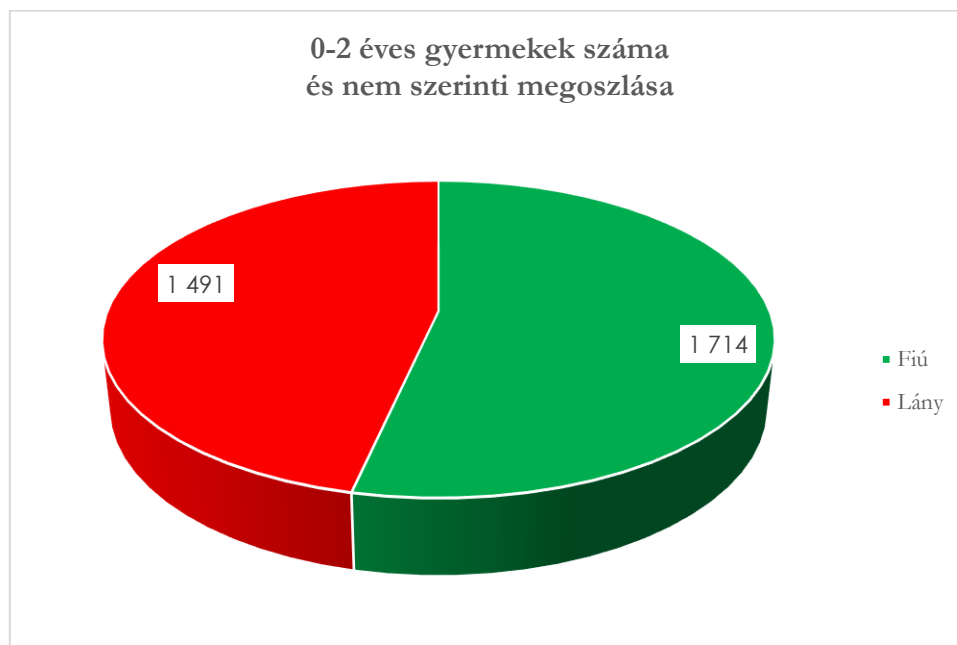
A gyermekek számának megoszlása nem és kor szerint 2024. december 31-ei állapotnak megfelelően (fő)

Nem/év	0-3	4-6	7-14	15-18
Fiú	2 302	1 800	5 329	3 047
Lány	2 045	1 815	5 152	2 760
Összesen	4 347	3 615	10 481	5 807

Forrás: Népesség nyilvántartási rendszer

A 0-18 éves korosztályhoz tartozók száma összesen 24 250 fő, mely 430 fővel csökkent a 2023. december 31-ei adatokhoz képest. Ez a korosztály 2024. évben az összlakosság 17 %-át teszi ki.

0-2 éves korú gyermekek számának megoszlása 2024. december 31-ei állapotnak megfelelően (fő)

3. Az Önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások

3.1. A GYVT. ÁLTAL AZ ÖNKORMÁNYZAT RÉSZÉRE KÖTELEZŐ FELADATKÉNT ELŐÍRT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK ISMERTETÉSE

A szociális és gyermekjóléti ellátások feltételeit az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak kell biztosítaniuk. A Gyvt. meghatározza az Önkormányzat által kötelezően nyújtandó pénzbeli és természetbeni ellátások körét, amelyek **2024. évben a következők voltak:**

- **rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,**
- **kiegészítő pénzbeli ellátás,**
- **gyermekétkeztetés.**

3.1.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság

A Gyvt. 19. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy **a gyermek szociális helyzete alapján jogosult**

- a törvényben meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés (2016. január 1. napjától – ha megfelel a Gyvt. 21/C. §-ában foglalt feltételeknek – a szünidei gyermekétkeztetés) igénybevételére,
- évente két alkalommal (tárgyév augusztus, illetve november hónapjában) pénzbeli támogatásra. A pénzbeli támogatást 2019. előtt természetbeni támogatásként, Erzsébet-utalvány formájában kapták a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak, azonban az Erzsébet-utalványok megszüntetésére tekintettel 2019-től már készpénzben került kifizetésre a támogatás. Az **alapösszegű** támogatás 2024. évben alkalmanként 6.000,- Ft volt. Azon rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek tekintetében, akiknél a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet is fennállt, 6500,- Ft **emelt összegű pénzbeli támogatás** került kiutalásra. Az alapösszegű és emelt összegű támogatás mértékét - a jelenleg hatályos szabályoknak megfelelően - a mindenkori költségvetési törvény tartalmazza. 2024. évben a központi költségvetés terhére összesen igényelt egyszeri pénzbeli támogatás összege 24 897 500,- Ft volt. A jogosultak által fel nem vett támogatás összege 606 000,- Ft, amely visszautalásra kerül. Így a ténylegesen kifizetett összeg: 24 291 500,- Ft.
- a Gyvt.-ben és más jogszabályokban meghatározott egyéb kedvezményekre (ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés, a hátrányos helyzet és a halmozottan hátrányos helyzet megállapításának alapja, a védendő fogyasztói státusz megállapítása).

A jogosultság megállapítása jövedelemhatárhoz kötött, továbbá a család vagyoni helyzetét is vizsgálni szükséges.

Pozitív változást jelentett a jogosultsági feltételek szabályozásában a jövedelemhatárok megemlése 2024. július 01-től, amelyek az alábbiak szerint alakultak.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult a gyermek, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- a) a szociális vetítési alap összegének 245%-át jelenleg: 69.825,- Ft (180%, 51.300,- Ft volt) ha

- aa) a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy

- ab) a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy

- ac) a nagykorúvá vált gyermek megfelel a Gyvt. 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek;

- b) szociális vetítési alap összegének 225%-át jelenleg: 64.125,- Ft (165%, 47.025,- Ft volt) az a) pont alá nem tartozó esetben,

feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon / hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog/ értéke nem haladja meg

a) külön-külön számítva a szociális vetítési alap összegének húszszorosát jelenleg: 570.000,- Ft, vagy

b) együtt számítva a szociális vetítési alap összegének hetvenszeresét jelenleg: 1 995 000,- Ft.

2024. évben az előző évhez hasonlóan a jogosultságok nagy része tárgyév augusztus 31. napjával szűnt meg, így az ügyfelek a kérelmeket ismét közel azonos időben, 2024. augusztus és szeptember hónapban nyújtották be. A gyermekek étkeztetését biztosító intézmények már szeptember első hetében kérték az ingyenes vagy kedvezményes étkeztetés igénybevételéhez a határozatokat, így ez az időszak a 2024. évben is aránytalanul nagy adminisztrációs terhet rótt mind a szülőkre, mind a Hivatal szociális ügyintézőire.

Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Szociális és Köznevelési Osztályának (a továbbiakban: Osztály) két dolgozója 2024. augusztus közepétől a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő elektronikus jogviszony-nyilvántartásából való adatkéréshez jogosultsággal rendelkezik, így az új kérelmek benyújtásakor az eddigi éveknél fokozottabb mértékben került sor a kérelmező szülők esetleges fennálló jogviszonyának ellenőrzésére. Az adatszolgáltatás során nyert adatok alapján a már korábbról fennálló jogviszonyok alapot jelentettek az egy éven belül megszűnt jogosultságok felülvizsgálatára is.

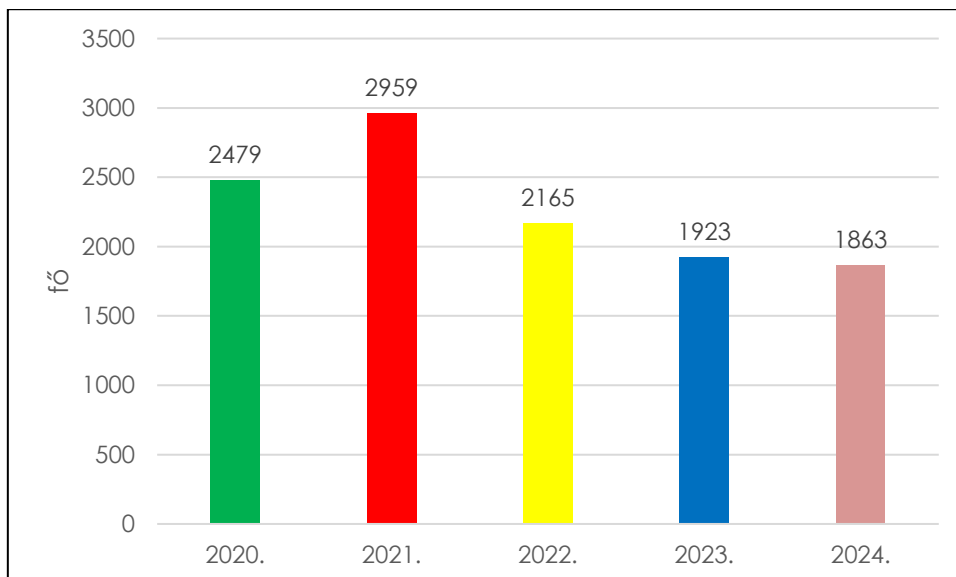
A nyilvántartás szerint **2024. december 31. napján 1863 fő volt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult.**

A jogosultság megállapítása iránti benyújtott kérelem 2024. évben 42 esetben került elutasításra.

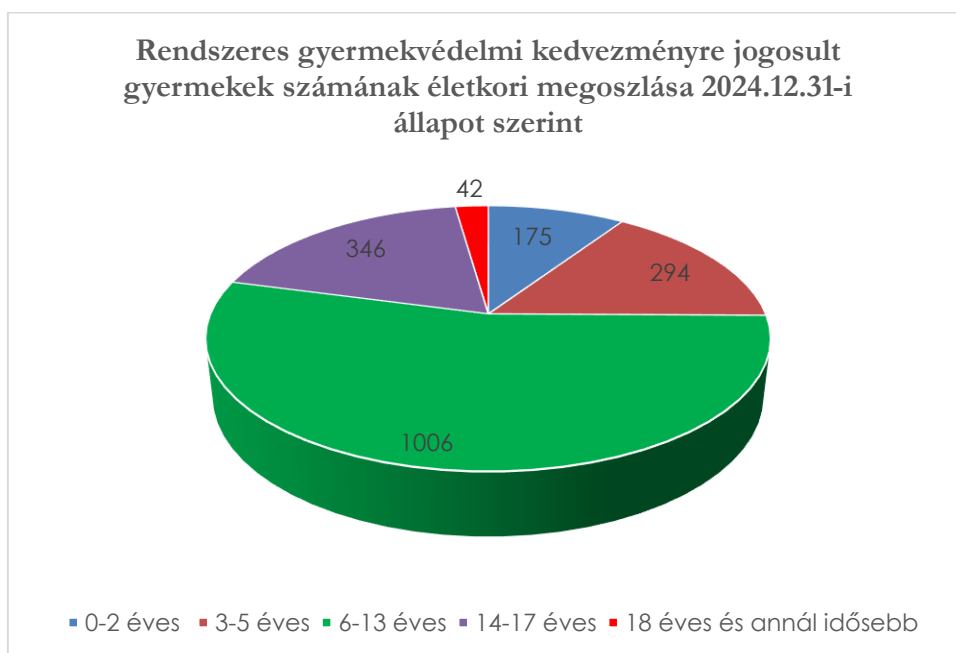
Az elutasítás okai az alábbiak voltak:

- a gondozó családban az egy főre jutó havi nettó jövedelem meghaladta a jogszabályban előírtat: 36 db
- az egy főre jutó vagyoni érték meghaladta a jogszabályban előírtat: 4 db
- nagykorú kérelmező és előzőleg nem részesült a kedvezményben: 2 db

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek száma az előző 5 évben az alábbiak szerint alakult:

Forrás: KSH-nak elküldött adatszolgáltatás

Forrás: KSH-nak készített statisztika

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításának jogszabályi feltételeit a Gyvt. 67/A. §-a szabályozza.

A Gyvt. 67/A. § (1) bekezdése alapján **hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult** gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége,
- b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei.

A Gyvt. 67/A. § (2) bekezdése alapján **halmozottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult** gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fenti három körülmény közül legalább kettő fennáll.

Továbbá a Gyvt. 67/A. § (2) bekezdésének b) és c) pontja alapján **szintén halmozottan hátrányosan helyzetűnek minősül a nevelésbe vett gyermek és az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.**

A jogszabályi feltételek fennállása esetén a települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe tartozik a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet státuszának megállapítása, amelyről külön döntésben rendelkezik. Erre sor kerülhet a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításával egyidejűleg kérelemre, vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is, szintén kérelemre.

A státusz megállapításához különböző pozitív előnyök fűződnek pl. szünidei gyermekéktetetés igénybevételének lehetősége, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó egyszeri pénzbeli támogatás magasabb összege, továbbtanuláshoz többlet pont szerzése, ingyenes alapfokú művészeti oktatásban való részvétel stb.

2024. 12.31-ei állapot szerint:

- a hátrányos helyzetű gyermekek száma: 701 fő,
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma: 953 fő volt.

Forrás: Jegyzői nyilvántartás

3.1.2. Kiegészítő pénzbeli ellátás

A Gyvt. 19. § (1a) bekezdése alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családba fogadó gyámjával kirendelt – **tartásra köteles** – hozzátartozó havonta a szociális vetítési alap összege 22 %-ának jelenleg: 6.270,- Ft, megfelelő mértékű kiegészítő pénzbeli ellátást kap, ha nyugellátásban, vagy a jogszabályban felsorolt egyéb járandóságban részesül.

Kiegészítő pénzbeli ellátás 2024. évben nem került megállapításra, illetve folyósításra, tekintettel arra, hogy a családba fogadó gyámok vonatkozásában nem állt fenn a tartási kötelezettség.

3.2. GYERMEKÉTKEZTETÉS

3.2.1. Az intézményekben a kedvezményes gyermekétkeztetésben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

A Gyvt. 21. §-a alapján természetbeni ellátásként a gyermek részére életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére abban az intézményben, ahol napközben gondozása, nevelése, oktatása zajlik. Miskolcon 2024. évben is biztosított volt a nevelési és oktatási intézményekben a gyermekek étkeztetése.

2024. évben az Önkormányzat által biztosított **gyermekétkeztetést** Miskolcon a KEM Zrt. 92 feladatellátási helyen látta el, amelyből 3 főzőkonyhaként is üzemel.

Az ellátottak száma 2024. évben átlagosan naponta a 0-18 korosztály tekintetében: 9.100 fő volt.

3.2.2. Közétkeztetési Tanács

A közétkeztetés színvonalának javítása és fenntartása érdekében Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a 136/2023. (IX.28.) számú határozatával felhatalmazta a Polgármestert Közétkeztetési Tanács (a továbbiakban: Tanács) létrehozására. Miskolc Megyei Jogú Város Polgármestere 167/2023. (XI.23.) számú határozatával döntött a Tanács létrehozásáról és annak személyi összetételéről. A Tanács elnöke az MKmK igazgatója, tagjai az étkeztetés szolgáltatást nyújtó KEM Zrt. delegáltja mellett a Miskolci Integrált Óvodai Intézmény (a továbbiakban: MIÓVI) igazgatója, a MIÓVI tagintézményei szülői szervezetének elnöke, a MESZEGYI bölcsődének szülői delegáltja, a MESZEGYI Bölcsődei Igazgatóságának szakmai tanácsadója, a Miskolci Tankerületi Központ által delegált, a fenntartásában működő alap- és középfokú intézményeket képviselő, valamint Szülői Szervezeteiből delegáltak, a Miskolci Szakképzési Centrum által delegált, a fenntartásában működő intézményeket képviselő, valamint Szülői Szervezeteiből delegáltak, továbbá a Miskolc Diákönkormányzat delegáltja.

A Tanács célja, hogy az étkeztetés szolgáltatás nyújtása kapcsán folyamatosan jelen lévő – az ételek minőségével és mennyiségével kapcsolatos – észrevételekre és kifogásokra figyelemmel vizsgálja a közétkeztetés helyzetét. Működése lehetőséget teremt arra, hogy a résztvevők reális képet kapjanak az étkeztetést is nagymértékben befolyásoló negatív gazdasági körülményekről, a beszerzési költségekről, egyéb befolyásoló tényezőkről.

3.2.1.1. Bölcsődei gyermekétkeztetésre vonatkozó adatok

Bölcsőde		Normatív, kedvezményben nem részesülők				Ingyenes ellátásban részesülők			
Száma	Neve	miskolci		NEM miskolci		miskolci		NEM miskolci	
		Létszám	Igénybevett étkezések száma	Létszám	Igénybevett étkezések száma	Létszám	Igénybevett étkezések száma	Létszám	Igénybevett étkezések száma
1.	Napsugár	7	1139	3	487	24	3897	9	1455
4.	Dobó Katica	24	4261	3	563	35	6306	9	1552
7.	Petneházy	11	1904	1	69	29	5092	3	529
9.	Kilián	9	1601	0	0	54	9836	0	0
11.	Heim Pál	14	2230	4	556	28	4679	4	704
15.	Margaréta	10	1717	1	126	81	12618	5	844
16.	Diósgyőri	16	2512	0	0	53	9792	0	0
23.	Katica	6	991	0	0	36	6774	4	692
24.	Mesemalom	19	3518	1	164	41	7226	2	446
25.	Napraforgó	21	3630	2	281	71	12370	6	971
Összesen:		136	23503	14	2246	452	78590	42	7193

A fenti táblázatban szereplő adatok a 2024. évi összesített adatokat mutatják, külön bontva normatív kedvezményben nem részesülő és az ingyenes ellátásra jogosult gyermekek éves átlag számát, az általuk igénybe vett étkezések számát. Mindkét esetben külön bontva a miskolci és nem miskolci lakhellyel rendelkező gyermekek éves átlag számát.

A Gyvt. 94. §-ának (5a) bekezdése szerint a települési önkormányzat által fenntartott

a) bölcsőde a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszáma **legfeljebb 25%-áig**, az ellátási területén kívül lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermek ellátását is biztosíthatja, feltéve, hogy az ellátási területén lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező valamennyi bölcsődei ellátást igénylő és arra jogosult gyermek ellátását biztosítani tudja.”

Bölcsődéinkben a törvény által meghatározott százalékgig veszik fel a nem miskolci bejelentett lakcímmel rendelkező gyerekeket, ha szüleik munkahelye Miskolcon található.

A beiratott gyermekek megközelítőleg 2/3-a mentesült a térítési díj fizetése alól, pl. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek, a három vagy több

gyermekes családok, sérült vagy fogyatékos, tartósan beteg gyermeket nevelő családok esetén védelembe vett és a nevelésbe vett gyermekek esetén a jövedelmi határtól függetlenül érvényessé vált a 100%-os kedvezmény.

Az „EFOP Plusz 6.3.1-23 Kisgyermeket nevelők munkaerő-piaci visszatérésének célzott támogatása” okán a Magyar Államkincstár vissza nem térítendő támogatást nyújt a kisgyermeket nevelő szülők munkaerő-piaci visszatérésének támogatása céljából. A támogatás a 2023.04.01-jét követően munkába álló vagy munkába visszatérő, bölcsődei ellátásra jogosult gyermeket nevelő szülő számára folyósítható, akinek állandó lakóhelye – vagy ha tartózkodási hellyel rendelkezik-, tartózkodási helye a kevésbé fejlett régiók területén van és aki gyermekét önkormányzati, vagy nem önkormányzati fenntartású családi bölcsődei, munkahelyi bölcsődei, mini bölcsődei ellátásban, vagy napközbeni gyermekfelügyeletet biztosító szolgáltatásban helyezi el.

Gyermekeként legfeljebb havi 50.000 Ft támogatás igényelhető. A gyermekét egyedül nevelő, a Gyvt. szerinti rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket nevelő-, a menekült háttérű-, valamint a sajátos nevelési igényű, korai fejlesztésre jogosult, a tartósan beteg vagy fogyatékossgal élő gyermeket nevelő szülő számára gyermekeként legfeljebb havi 65.000 Ft támogatás nyújtható.

A bölcsődei gyermekétkeztetéssel kapcsolatos tapasztalatok

A gyermekek számára a városban működő Avasi Gimnázium konyhájáról biztosítja a szolgáltatást az étkeztetést.

A konyha képviselőivel – területi képviselővel, élelmezésvezetővel – korábban rendszeresen tartott megbeszélések 2024-ben továbbra is folyamatosak voltak.

3.2.1.2. Az óvodákra, általános iskolákra, középfokú oktatási intézményekre és kollégiumokra vonatkozó adatok

2024. évben az óvodák az étkeztetés ellátása céljából különféle eszközöket vásároltak: elektromos zsámolty, hűtőszekrényeket, szeletelőgépeket, digitális maghőmérőt, kenyérkosarakat, leveses tálakat fedővel, tányérokat, kancsókat, poharakat, tálcaikat, gyümölcsöstálakat, vágódeszkákat, edényszárítót, a konyhai ruhák tárolásához öltönyzsákokat. Az eszközök egy részének beszerzése a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal előírásai miatt történt.

Az MKmK által üzemeltetett Belvárosi konyhának helyt adó, 3525 Miskolc, Palóczy utca 1. szám alatti ingatlan 2024. évben eladásra került. A főzőkonyha által ellátott intézmények részére a főzési feladatot a Központi konyha (3533 Miskolc, Téglagyár utca 2.) és az Avasi Gimnázium konyhája (3524 Miskolc, Klapka Gy. utca 2.) vette át. A tálalási feladatot a Fazekas utcai Általános Iskola 4-8. osztályos étkezői esetében az iskola tálalókonyhája látja el. A Földes Ferenc Gimnázium a Miskolci Egyetem fenntartása alá került, így a gimnázium tanulóinak étkeztetését már nem az Önkormányzat köteles ellátni. Az MSZC Kandó Kálmán Informatikai Technikum és a Berzeviczy Gergely Technikum étkezőinek ellátása céljából az Orosz Ortodox Egyház Magyar Egyházmegyéje szervezettel kötött az MKmK bérleti szerződést tálalókonyha, étkező és egyéb kiegészítő helyiségek bérlésére.

Korcsoport	Normatív támogatásban részesültek száma		Normatív támogatásban nem részesülők száma (teljes térítési díjat fizetők)	Étkezők összesen
	100 %-os (ingyenes étkezők)	50 %-os (a térítési díj felét fizetők)		
óvodások	2186		294	2480
általános iskolások	659	1025	2068	3752
középiskolások	35	249	391	675
Összesen	2880	1274	2753	6907

Forrás: MKmK

3.2.2. Szünidei gyermekétkeztetés

A Gyvt. 21/C. §-a alapján a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérése alapján a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja a jogszabályban felsoroltak szerint (az őszi, téli és tavaszi szünet valamennyi munkanapján, a nyári szünetben legalább 43 munkanapon).

Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesterének 73/2024.(IV.17.) számú határozata alapján a 2023/2024. tanév nyári szünidejében az étkeztetés 2024. június 24. napjától 2024. augusztus 22. napjáig (43 munkanap) tartott, figyelembe véve a 2023/2024. tanév rendjéről és a 2023/2024. tanév szakképzésben alkalmazandó rendjéről szóló eltérő jogi szabályozást is.

A szünidei gyermekétkeztetés lebonyolításáról és szervezéséről az Osztály gondoskodott.

A nyári és őszi étkeztetésre vonatkozóan a kitöltendő igénylő nyilatkozatokat a tájékoztató levéllel együtt az Osztály postai úton juttatta el az érintett jogosultak részére, a MESZEGYI családgyógyozói pedig kérésre a hozzájuk fordulóknak segítséget nyújtottak annak kitöltésében.

A szünidei étkeztetéshez az ételadagokat a KEM Zrt. biztosította az Önkormányzattal 2022. április 13. napján létrejött vállalkozási szerződés alapján.

Az igénybevételre minden szünidőre vonatkozóan az étel elvitelével, a vállalkozó által négy különböző ponton kijelölt, a város területét lefedő elosztóhelyen volt lehetőség. Mindegyik kiosztási hely tömegközlekedési eszközökkel is könnyen megközelíthető volt.

A kiosztási helyek 2024. tavaszi szünidei gyermekétkeztetésének lebonyolításakor az alábbiak voltak:

Kiosztási helyek neve:	Kiosztási helyek címe:
Avastetői Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	3524 Miskolc, Pattantyús Á. Géza utca 2.
Belvárosi Konyha (volt Központi Leánykollégium)	3525 Miskolc, Palóczy utca 1.
Miskolci Könyves Kálmán Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	3534 Miskolc, Könyves K. utca 2.
Miskolci Petőfi Sándor Kollégium	3527 Miskolc, Bajcsy-Zs. út 33.

A nyári szünidei gyermekétkeztetés kezdetétől azonban 2024. évben a Belvárosi Konyha kiosztási helyet a Gyarmati Dezső Sport Általános Iskola (3525 Miskolc, Mátyás király u. 21.) kiosztási hely váltotta fel, mivel a Központi Leánykollégium volt épülete időközben eladásra került.

Az adagok átvételének adminisztrálásában a MESZEGYI Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai nyújtottak segítséget.

2024. évi adatok a szünidei gyermekétkeztetésre vonatkozóan:

Szünidő	Étkeztetési napok száma	Nyilatkozatot tevők száma/fő	Megrendelt adagok száma/db	Átvett adagok száma/db	Kihasználtság %-os aránya
2023/2024. tavasz	5	69	324	178	54,94
Szakképzésben résztvevőkre vonatkozóan:	2	7	14	11	78,57
Egyéb képzésben (általános iskolai, gimnáziumi) résztvevőkre vonatkozóan:	5	62	310	167	53,87
2023/2024 nyár	43	177	5 948	4 267	71,74
2024/2025 ősz	4	40	160	124	77,50
2024/2025 tél	5	40	200	50	25,00

A táblázatban a tavaszi és nyári szünidei étkezés soroknál a nyilatkozatot tevők száma oszlopban feltüntetett adatok azt a napi adatot tartalmazzák, amelyre vonatkozóan a legtöbb nyilatkozatot adták le a szülők/törvényes képviselők.

A nyári szünidőben nem kért minden gyermek minden napra étkezést és beléptek új jogosultak is. A heti megrendelések adagszáma mindig az aktuális gyermekszámnak megfelelően módosult.

A tavaszi szünidő időtartama – az eddigi évekkal szemben – eltérően alakult a szakképzésben és az egyéb képzésben résztvevők számára.

A 2023/2024. tanév szakképzésben alkalmazandó rendjéről szóló 7/2023.(VIII.24.) KIM rendelet alapján a szakképzésben részt vevő gyermekek csak 2 munkanapon keresztül vehették igénybe az étkeztetést, esetükben a szünidő hamarabb fejeződött be. Az egyéb képzésekben (általános iskolai, gimnáziumi) résztvevők a 2023/2024. tanév rendjéről szóló 30/2023.(VIII.22.) BM rendelet alapján 5 munkanapra igényelhették az étkeztést.

A szünidei gyermekétkeztetés tapasztalatai – különösen a téli szünidőre vonatkozóan – azt mutatják, hogy az előzetes igénylések ellenére a családok jelentős része nem veszi át a meleg ételt és nem is mondja le étkezési igényét. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma (a továbbiakban: EMMI) 2020. december 04. napján kelt felhívása kapcsán az Osztály felkérésére a MESZEGYI Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felkereste azokat a családokat, akik igényelték ugyan a 2024/2025. évi téli szünidei étkeztetést, azonban a szünidő étkezési napjainak egyikén sem vették igénybe az ebédet. Problémafeltárást végeztek arra vonatkozóan, hogy milyen okból nem vették igénybe a téli szünidőben a szünidei gyermekétkeztetést.

A családoknál a kapcsolatfelvétel során olyan jellegű veszélyeztető tényezőket, elhanyagolást nem tapasztaltak a családsegítő szakemberek, amely indokoltá tette volna gyermekvédelmi intézkedés kezdeményezését. Az étkeztést mellőző gyermekek családjában a szülők alkalmi munkavállalásra, kisebb gyermek betegségeire, halálesetre, ritkán közlekedő buszjáratra stb. hivatkoztak a távolmaradása okaként. A családlátogatásokon tapasztaltak alapján az érintett kiskorúak élelmezése, ruházata és lakáskörülményei alapvetően biztosítottak. A szülők nem tanúsítottak elhanyagoló nevelési attitűdöt. A 11 érintett család közül 3 családot a MESZEGYI Család- és Gyermekjóléti Szolgálat alapellátás keretében gondozott, 1 családdal egyszeri intézkedés keretében kerültek kapcsolatba, 1 családból nevelésbe vételi eljárás során kiemelte a gyámhatóság a gyermeket, 6 család nem áll kapcsolatban a szolgálattal.

3.3. AZ ÖNKORMÁNYZAT RENDELETÉBEN – ÖNKÉNT VÁLLALT – PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK ISMERTETÉSE

A Gyvt. 18. § (2) bekezdése felhatalmazza a települési önkormányzat képviselő-testületét, hogy a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel pénzbeli támogatásokat állapíthasson meg.

Az Önkormányzat kiemelten fontosnak tartja a gyermeket nevelő családok, ezáltal a gyermekek szociális biztonságának megőrzését, ezért Rendeletében kifejezetten a gyermekek és fiatal felnőttek támogatásának céljából szabályoz támogatási formákat.

2024. évben az Önkormányzat az alább felsorolt támogatásokat nyújtotta.

3.3.1. Életkezdési támogatás

Életkezdési támogatásra jogosult az a gyermek, akinek gondozó szülője a kérelem benyújtásakor rendelkezik Miskolc Megyei Jogú Város közigazgatási területén állandó bejelentett lakóhellyel, akinek a nevére Start-számlát nyitottak, és akinek családjában az egy

főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a mindenkori garantált bérminimum 150 %-át jelenleg: 523 200,- Ft.

A támogatás összege egyszeri: 20.000.-Ft, amellyel a gondozó szülő kérelmére az Önkormányzat a Start-számla összegét a kincstári és természetes személy általi befizetésektől függetlenül kiegészíti.

3.3.2. Születési támogatás

A szülő a gyermek születésére tekintettel születési támogatásra jogosult, ha a kérelem benyújtásakor rendelkezik Miskolc Megyei Jogú Város közigazgatási területén állandó bejelentett lakóhellyel, az újszülöttet saját háztartásában neveli, gondozza, és akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a mindenkori garantált bérminimum 150%-át jelenleg: 523 200,- Ft. Az egyszeri támogatás összege: 20 000,- Ft.

A támogatás kiutalásán kívül az Önkormányzat a megállapító határozat mellé kedves gesztusként babazászlót is küld a jogosult szülők részére.

3.3.3. Gyermekétkeztetés térítési díj kedvezménye

A Gyvt. 21/B. § (2) bekezdésében meghatározott normatív kedvezményeken felül további kedvezmény állapítható meg annak a Miskolc közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkező gyermeknek, akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem összege nem haladja meg a szociális vetítés alap összegének 200 %-át jelenleg: 57.000,- Ft-ot.

3.3.4. Iskolakezdési támogatás

Iskolakezdési támogatásra jogosult tanszer, íróeszköz és egyéb, az oktatáshoz szükséges eszközök beszerzési költségeihez való hozzájárulásként az a szülő vagy más törvényes képviselő, aki a családjában nappali oktatás munkarendje szerint alap- vagy középfokú tanulmányokat folytató, 18. év alatti gyermeket nevel és családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 200 %-át jelenleg: 57.000,- Ft, gyermekét egyedül nevelő személy esetében a szociális vetítési alap összegének 250 %-át jelenleg: 71.250,- Ft-ot.

Az iskolakezdéshez szükséges eszközök költségeit a kérelmező nevére szóló számlával kell igazolni.

Az iskolakezdési támogatás összege: gyermekenként 10.000,- Ft, családonként maximum 30.000,- Ft, de nem haladhatja meg a számlával igazolt költségek összegét.

3.3.5. A menetrend szerinti helyi tömegközlekedés igénybevételéhez biztosított támogatás

A Rendelet szerint utazási támogatásra jogosult a Miskolc közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkező, az oktatási-, nevelési intézmény azon alsó tagozatos tanulója, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem összege nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 200 %-át jelenleg: 57.000,- Ft-ot. A támogatás mértéke a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők részére a mindenkori tanuló bérletszelvény ellenértékének 100%-a, az egy főre eső jövedelem alapján részesülők számára a mindenkori tanuló bérletszelvény ellenértékének 70%-a. A támogatás készpénzben történő kifizetésére utólag, az előző havi bérletszelvény intézménybe történő leadása ellenében, azzal egyidejűleg kerül sor. A támogatás megállapításának célja, hogy az Önkormányzat elősegítse többek között az oktatási-, nevelési

intézmények megközelítését a szociálisan rászoruló gyermekek részére, ezzel is biztosítva a közoktatási esélyegyenlőség megvalósulását.

3.3.6. Ifjúságvédelmi támogatás

Az ifjúságvédelmi támogatás azoknak a szociálisan hátrányos helyzetben lévő, felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató, Miskolc közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkező, 24. életévüket még be nem töltött fiatal felnőttek részére nyújt havonta rendszeres anyagi segítséget, akiknek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem összege nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 280%-át jelenleg: 79.800,- Ft-ot, ezzel növelve esélyüket a továbbtanuláshoz.

A támogatás havi összege a szociális vetítési alap összegének 25%-a jelenleg: 7.125,- Ft.

3.3.7. Rendkívüli települési támogatás

Az Önkormányzat a helyi rendelet megalkotása során a rendkívüli települési támogatásra vonatkozó rendkívüli élethelyzetek meghatározásakor tekintettel volt a gyermekek érdekeire is. Támogatja az egy év alatti gyermek egészséges fejlődésének biztosítása érdekében az arra rászorult családok számára a vitaminok, tápszer stb. megvásárlását.

A Gyvt. a családjából kiemelt gyermek számára speciális jogokat állapít meg, így azt a jogát, hogy korához, szükségleteihez igazodó teljes körű ellátásban részesüljön. Ennek érdekében biztosítani kell, hogy a gyermek a személyes kapcsolatait a családjából történt kiemelést követően is ápolhassa, ezért ehhez az Önkormányzat anyagi segítséget nyújt a kapcsolattartásra jogosult szülők részére.

Az egyes támogatási formában részesültek száma

Támogatási formák	2024. év (megállapító határozatok száma)	Az Önkormányzat által 2024. évben kiutalt összeg Ft-ban (tartalmazhat előző évi megállapításból következő kiutalást is)
Életkezési támogatás	15	300 000
Születési támogatás	49	1 060 000
Gyermekeképzetési térítési díj kedvezménye	0	27 306
Iskolakezdesi támogatás	140	1 372 253
A menetrend szerinti helyi tömegközlekedés igénybevételéhez biztosított támogatás	1	833 320
Ifjúságvédelmi támogatás	4	313 500

Forrás: Miskolc M.J.V. PH. Szociális nyilvántartó rendszere

A táblázatban szereplő menetrend szerinti helyi tömegközlekedés igénybevételéhez megállapítható támogatás 2024. április 12-től kezdődően némiképp okafogyottá vált, így a kérelmezők száma is jelentősen visszaesett, mivel az Önkormányzat és a Miskolc Városi Közlekedési Zrt. közötti közszolgáltatási szerződés módosításával bevezetésre került a 14.

éven aluliak számára egy új kombinált diákbérlet, amelyet egy menetjegy áráért, jelképes összegért, mindössze 430,- Ft-ért lehet megvásárolni.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium megbízásából a Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő meghirdette a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer (továbbiakban: Ösztöndíjrendszer) 2025. évre vonatkozó pályázati fordulóját. A hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételének támogatása érdekében az Önkormányzat az Ösztöndíjrendszerhez csatlakozva 14 fő („A” típusú pályázó), miskolci állandó lakóhelyű fiatal tanulásának támogatásáról döntött.

Az „A” típusú pályázatot elnyert hallgatók 2 egymást követő tanulmányi féléven keresztül, 10 000,- Ft/hó önkormányzati támogatásban részesülnek majd.

4. Az Önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A gyermekjóléti alapellátások célja, hogy hozzájáruljon a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a családjából történő kiemelésének megelőzéséhez.

A személyes gondoskodás körébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokat a Gyvt. 15. § (2) bekezdése sorolja föl, melyek az alábbiak:

- 1. a gyermekjóléti szolgáltatás** (család- és gyermekjóléti központ, család- és gyermekjóléti szolgáltatás),
- 2. a gyermekek napközbeni ellátása** (bölcsődei ellátás),
- 3. a gyermekek átmeneti gondozása** (gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona),
- 4. gyermekek esélynövelő szolgáltatásai.**

A Gyvt. 94. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése.

A feladatellátás 2024. évben is az Önkormányzat fenntartásában működő MESZEGYI útján történt.

A MESZEGYI-ben – szakmai és finanszírozási szempontok mentén – feladatcsoportonként önálló igazgatóságok működnek, amelyek között egyértelműen elkülönülnek az alap- és a szakfeladatok, illetve a különböző célcsoportokat érintő – ezáltal eltérő szakmai kompetenciákat igénylő – feladatok.

A gyermekjóléti alapellátások feladatellátását az intézmény szervezeti felépítése alapján az alábbi szervezeti egységek látják el a felsorolt szolgáltatás céljára nyitva álló helyiségekben és telephelyeken, továbbá működési területeken.

4.1. A CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT SZAKMAI MUNKÁJÁNAK ÖSSZEGZŐ BEMUTATÁSA

A MESZEGYI a Gyvt. alapján 2016. január 1-től működteti a Család- és Gyermekjóléti Központot (a továbbiakban: Központ), amely a Miskolci járás területén végez család- és gyermekjóléti alapellátások körébe tartozó feladatokat.

Személyi feltételek

A Központ teljes szakmai létszáma 2024-ben 90 fő volt, melyből 1 fő intézményvezető, 29 fő esetmenedzser, 42 fő óvodai-iskolai szociális segítő, 11 fő tanácsadó, 5 fő szociális asszisztens, 2 fő fogyatékosügyei tanácsadó. A tavalyi évben 1 fő jelzőrendszeri tanácsadó végzett koordinatív szerepet a jelzőrendszer működtetésében és további 3 fő utcai szociális munkás, valamint 2023.09.01-től 2 fő foglalkoztatásügyi tanácsadó látta el a speciális szolgáltatások biztosítását az illetékességi területen. A Központ engedélyezett létszámkerete 102 fő, 2024. december 31-én ebből 12 álláshely volt betöltetlen.

A szakmai létszám feltételek megfelelőek. Folyamatosan ellenőrzik, hogy az esetmenedzserek leterheltsége közel azonos legyen (esetszám és területi felosztás alapján). Az elmúlt év folyamán több új dolgozót kellett betanítani az esetmenedzserei munkakörbe.

A legnagyobb problémát továbbra is az jelenti, hogy a felvételre jelentkezők többsége korábban nem a gyermekvédelem területén dolgozott, vagy egyáltalán nem rendelkezik munkatapasztalattal. Minden esetben megtörténik a kollégák szakmai felkészítése és hosszabb távú mentorálása, de az esetmenedzserei munka sokszor nehéz helyzet elé állítja az új szakembereket mind a javaslatok esetében, mind társszakmabeli kollégákkal való együttműködésben.

A Központ kollektívája nyitott az új kollégák befogadására, de fontos hangsúlyt fektetnek az értékes szakmai tapasztalattal rendelkező munkatársak megtartására is, hogy hosszú távon a szakmai munka minőségét meg tudják őrizni.

Tárgyi feltételek

A Központ önálló szakmai egységként működik a Miskolc, Mátyás király utca 15. szám alatt. A szakmai egység 900 m²-es alapterületen 13 munkatársi szobával, két fogadó helyiséggel, közösségi szobával, váróval és megfelelő számú mosdóhelyiséggel rendelkezik. A Központ rendelkezik a szakmai tevékenységhez szükséges tárgyi feltételekkel. A járási feladatok ellátásához 2 intézményi gépjármű áll rendelkezésre.

Ellátási terület

A Központ ellátási területe Magyarország legnépesebb járása 235 000 fővel.

A Miskolci járásban 1 megyei jogú város, 6 város, 2 nagyközség és 30 község található. A járás lakosságának közel 2/3-a Miskolc városban él.

Járas székhelye: Miskolc

Járas illetékességi területe: Alsózsolca, Arnót, Berzék, Böcs, Bükkaranyos, Bükkszentkereszt, Emőd, Felsőzsolca, Gesztely, Harsány, Hernádkak, Hernádnémeti, Kisgyőr, Kistokaj, Kondó, Köröm, Mályi, Miskolc, Nyékládháza, Onga, Ónod, Parasznya, Radostyán, Répáshuta, Sajóbábony, Sajóecseg, Sajóhídvég, Sajókápolna, Sajókeresztúr, Sajólád, Sajólászlófalva, Sajópálfala, Sajópetri, Sajósenye, Sajóvamos, Sóstófalva, Szirmabesenyő, Újcsanálós, Varbó települések közigazgatási területe.

A Miskolci járáshoz Miskolc és 38 település tartozik. A járás területén az esetszámok nagyon változóak. Vannak települések, ahol nagyon kevés a hatósági feladatok száma (pl. Bükkszentkereszt, Répáshuta, Arnót, Bükkaranyos, Kisgyőr, Harsány, stb.) viszont több olyan település van, ahol nagyon magas az esetek száma (Köröm, Sajóbábony, Onga,

Sajóhídvég, Hernádkak, Alsózsolca, Felsőzsolca, Emőd, Bócs, Ónod). A járásban a településeken egy-egy esetmenedzser dolgozik, kivétel Köröm és Onga települése, ahol két-két esetmenedzser látja el a magas esetszámban megjelenő feladatokat. A járási területen dolgozó esetmenedzserekhez több település is tartozik, esetszámtól függ, ki hány települést lát el.

Az ellátott terület gyermekvédelmi jellemzői

A településeken óriási problémát jelent a területen jelenlévő kábítószer-kereskedelem. Az utóbbi években jelentősen megnőtt a szintetikus kábítószereket árusítók és fogyasztók száma is. A gyermekek súlyos, családból történő kiemeléséig fajuló elhanyagolásának és veszélyeztetésének hátterében általában a szülők szerhasználata áll, amit a végsőig tagadnak, a szemmel látható fizikai és mentális tünetek ellenére is. A kamasz gyermekek esetében is problémát jelent a szerhasználat, ezzel kapcsolatban a tankötelezettség igazolatlan mulasztása és a szabálysértések, bűncselekmények elkövetése. A járás bizonyos településein jellemzően a település szélén álló utcákban lakók életkörülményei és szociális helyzete a legnehezebb. A családok többségénél a szülők alacsony iskolázottsága a jellemző, így nehezebben találnak munkát. A kliensek életvitele, életmódja eltér a társadalmi normáktól. Az itt élő családokban gyakori, hogy a gyermekek is csak a nyolc osztályt végzik el. Alacsony iskolai végzettségük miatt elsősorban az önkormányzatnál közfoglalkoztatásban dolgoznak, ami szerény jövedelmet biztosít. A férfiak gyakran vállalnak munkát az építőiparban, jobb esetben napi bejelentéssel dolgoznak. A hideg idő beálltával egyre kevesebb munkalehetőségük van. Gyakori, hogy a fiatalok korán családot alapítanak és gyermekeik kis korkülönbséggel születnek. A szülőknek nincs megfelelő egzisztenciájuk, ezért folyamatos anyagi problémával küzdenek. Egy családi házban több család is él egy-egy szobában. Víz a közkútról hordanak, általában sparhelttel fűtenek és azon is főznek. Téli időszakban gondot okoz a tűzifa beszerzése. A lakóházak állapota erősen leromlott, sok ház életveszélyes állapothoz közelít. Sok helyen még kinti WC sincs, az udvar több háznál nincs körbe kerítve.

2024. évben megjelenő veszélyeztető tényezők, gyermekvédelmi problémák tekintetében

A területen élő családok esetében jelentkeznek a nevelési problémák, családon belüli konfliktusok, anyagi problémák, elégtelen lakáskörülmények, fizikai és lelki elhanyagolás, bántalmazás, a szülők alacsony iskolai végzettsége, munkanélküliség, igazolatlan iskolai, óvodai hiányzás, iskolai kirekesztés, magatartásbeli gondok az iskolában, szülők szenvedélybetegsége, fiatalkorúak bűnelkövetése, szexuális bántalmazás, szülők közötti bántalmazás, szülők értelmi fogyatékosága, gondozatlan terhesség, kiskorú gyermekvállalása, higiénés problémák, szülő agresszív viselkedése, antiszociális viselkedés, családszerkezeti problémák (több generáció, több szülő él együtt, a szülői felügyeleti jog rendezetlensége), mentális, pszichiátriai problémák, pszichoaktív szerek használata a településeken (árulás, fogyasztás), koldulás (szülő és gyermek részéről). Veszélyeztető tényező a települések között gyakran költöző, vándorló életmód, előfordul, hogy csak az anya költözik új párkapcsolatba, ahová nem viszi magával mindegyik gyermekét. Ilyenkor az óvodába, iskolába járás is nehezített, elmarad.

Megjelenő új problémák

Gyakori a fiatalok és családjaik körében a kiskorúak terhessége (akár 14 év alatti várandósság), a magatartásproblémák, csavargás, igazolatlan hiányzás, illetve a gondozatlan terhességek,

pszichoaktív szerek használata. Megjelent a kiemelt veszélyeztetés körében a kötelező védőoltás beadásának megtagadása. Előfordul kamaszok esetében bűnelkövetés miatti védelembé vétel, illetve a lányok körében jellemző a szuicid cselekedet, pszichiátriai kórképpel. Elhanyagolt testi higiéné is okozott gondot fertőzésveszéllyel, melynek kezeletlensége következtében igazolatlan hiányzások is nagyobb mértékben fordultak elő.

Esetmenedzseri tevékenység hatékonysága

Az esetmenedzseri tevékenység hatékonysága változó. Bizonyos esetekben a fokozott kontroll vezet pozitív változásokhoz, ez leginkább az együttműködő családokra jellemző. Más családoknál évekig húzódik ugyanaz a probléma. Gyakran csak szoros kontroll mellett tesznek meg apró lépéseket a családok, mint például, hogy rendszeressé válik egy kapcsolattartás, a szülő együttműködik az óvodával, iskolával, védőnővel, a családdal foglalkozó szakemberekkel. A gyermekek védelembé vétel alatt eljutnak szakorvoshoz, nevelési tanácsadóba, pedagógiai szakszolgálathoz. Nevelésbe vett gyermek eredményes hazagondozása ritkán valósul meg ezeken a településeken. Fontos a jelzőrendszeri tagokkal való jó együttműködés. Problémát jelent a járás több településén az orvoshiány vagy az orvosokkal történő nem megfelelő együttműködés, vagy annak teljes hiánya.

Miskolc városában a lakosság nagyságának mértékével megegyezően jóval magasabb számban jelennek meg a hatósági intézkedéssel érintett gyermekvédelmi ügyek, de arányaiban nem haladja meg az esetszám a járásban átlagos mértéket.

A nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak aránya továbbra is magasan felülreprezentált az országos átlaghoz képest. A veszélyeztetettség okait környezeti, magatartási, egészségügyi és anyagi tényezőkre bonthatjuk. A környezeti okok között szerepel iskolai hiányzás, elhanyagolás, lakhatási gondok, illetve különböző szenvedélybetegségek a szülőknél. Gyakran megjelenik a háttérben több probléma, aminek csak a következménye az iskolai hiányzás, lemorzsolódás. A halmozottan hátrányos helyzet, az alulszocializált szülői környezet, szülők alacsony iskolai végzettsége, a kielégítetlen fizikai szükségletek, a szeretetkapcsolatok hiánya, az oktatási intézmény intoleranciája a nehezebben kezelhető tanulókkal szemben mind olyan veszélyeztető tényező, melynek következménye a rendszertelen iskolába járás és az iskolai lemorzsolódás.

Az előző években több esetben fordult elő bántalmazás miatti veszélyeztetettség, amely súlyosságánál fogva nagyobb figyelmet kap.

Egyre nagyobb esetszámban jelennek meg a problémás kapcsolattartási ügyek. Ezeknél az eseteknél gyakran szülői ellen-nevelést, a szülők rivalizálását, a kapcsolati játszmák megjelenését tapasztaljuk, amiknek elszenvedője a gyermek. Az ilyen eseteknél elrendelt védelembé vétel során a segítő szakembereknek újszerű feladatokat kell ellátniuk, fontos a mediációs, jogi ismeretek megszerzése.

Területenkénti jellemzők

Miskolc területe

Miskolcon a MESZEGYI család- és gyermekjóléti szolgáltatást biztosító 4 területi szolgáltatási központjának ellátási területével megegyező körzet szerint végzik az esetmenedzseri tevékenységet.

1-2. körzet: Diósgyőri–Vasgyári Területi Szolgáltatási Központ és a Fazola úti Területi Szolgáltatási Központ ellátási területe: *Mexikóvölgy, Újgyőri főtér és környéke, Vasgyár, Komlóstető, Tartárdomb, Bükkszentlászló, Lyukóvölgy, Pereces, Diósgyőr*

Az ellátási terület változatos képet mutat: megtalálhatók benne szegregátumi részek, lakótelepi környezet, családi házas övezet, valamint elegáns lakópark is.

Lyukóvölgyben a szociális és gyermekvédelmi problémák olyan nagy mértékben jelentkeznek, hogy a két területi szolgáltatási központ között felosztva szervezik meg a szolgáltatást a területen. A szegregátum a városon kívül, dombos környezetben helyezkedik el. Több mint négyezer ember lakja ezt a 6 kilométer hosszan elterülő városrészt. Elsősorban hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű családok élnek itt. A mélyszegénységben élő családok értékrendje és életmódja a társadalmi normáktól eltérő. Az itt élő családokban a családfenntartók alacsony iskolai végzettsége jellemző, a munkaerő-piacról kiszorulnak, gyakran megjelenik a korai gyermekvállalás, a deviáns viselkedésformák és a kriminalizálódás már egyre fiatalabb korban jelen van. A családok elhagyott vagy elbirtokolt víkendházakban élnek albérletben, vagy szívességi lakáshasználóként. A komfort nélküli lakások közmű ellátottsága nincs megoldva. Vezetékes víz kevés helyen van. Az egy családra jutó gyermekszám magas. Nagyrészt transzferjövedelmekből (családi pótlék, GYES stb.) és az alkalmi munkákból származó bevételekből élnek.

A Diósgyőri, Kiliáni, Bulgárföldi lakótelepeken és a környékén kiépült családi házas övezetekben leginkább saját tulajdonú, illetve önkormányzati lakásokban élnek a családok. A nyugdíjas lakosok aránya a felnőtt lakosság körében magas. Az infrastruktúra és az intézményhálózat kiépített. Könnyen megközelíthető az orvosi rendelő, a posta, az iskola, az óvoda, a bölcsőde és a boltok is. Ezeken a területeken túlnyomó részt kedvezőbb anyagi helyzetben élők laknak, akiknek jobbak a lakhatási körülményeik és az egészségi állapotuk. Itt a családi kapcsolati zavarok, mentális, pszichiátriai problémák jellemzőek.

2024. évben megjelenő veszélyeztető tényezők, gyermekvédelmi problémák tekintetében - főként a szegregátumi környezetben - számos esetben tapasztalható a szülői elhanyagolás (fizikai és érzelmi), szerhasználat (alkohol, tudatmódosító szerek), iskolai-óvodai hiányzások (magas számú igazolt és igazolatlan hiányzások), gondozatlan terhesség, kiskorú terhesség, vándorló életmód, védőnővel nem megfelelő együttműködés, a családsegítővel, vagy esetmenedzserrel nem megfelelő együttműködés, anyagi, megélhetési, lakhatási problémák, család életviteli problémái, anómiás nevelési attitűd, alapvető higiénés problémák, munkanélküliség, egészségügyi elhanyagolás (tetvesség, rüh, ótvar, asztma, hepatitis, TBC, szifilisz, dohányzás), csavargás, normaszegő életmód, bántalmazás, szabálysértési eljárások, bűncselekmény elkövetése kiskorúak részéről, mentális problémák, alulképzettség. Sok családnál megjelenik a mentális probléma, pszichiátriai betegség, a szülők alacsony iskolai végzettsége, lakcímkártya hiánya.

3. körzet: Avasi Területi Szolgáltatási Központ ellátási területe: *Avasi városrész és környéke, Hejőcsaba, Görömböly, Miskolctapolca, Pingyom Miskolc közigazgatási területéhez tartozó része, Vargahegy, Muszkás telep, Csermőke dűlő, Avasalja*

Az avasi lakótelepen élő családok összkomfortos panel építésű lakásokban élnek. Jó az infrastrukturális ellátottság, buszmegálló, boltok, iskolák, óvodák jól megközelíthetők. Az itt

megjelenő problémák nem elsősorban anyagi természetűek. Inkább jellemző a szülők pszichiátriai problémája, illetve a családi konfliktusok. Jellemző még az igazolatlan óvodai és iskolai hiányzás. Az Ökumenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthona szintén az avasi lakótelepen található, ahol lakik néhány, az intézmény által gondozott család. Ezeknél a családoknál leginkább anyagi, pszichiátriai és életvezetési problémák jellemzőek. Az ellátási területen lévő szegregált területek közé tartozik a Tóth sor, a Muszkás oldal dűlő és a Ruzsini út. Ezeken a helyeken félkomfortos és komfort nélküli házakban laknak a családok. Az itt lakó családoknál igazolatlan iskolai, óvodai hiányzás, iskolai magatartási problémák, valamint egyes családoknál higiénés problémák és kiskorú várandósság jellemző. Pingyom korábban hétvégi házas övezet volt, jelenleg főként hátrányos helyzetű családok lakják ezeket a téliésített, kis alapterületű házakat. A családok a vizet a közkútról hordják, illetve egyes helyeken fűt kutakból nyerik, általában csak az áram van bevezetve. Jellemzően fával fűtenek.

Legjellemzőbb problémátípusok, a hatósági intézkedések fő okai

Megjelenik az ellátásban lévő családok körében a fizikai és egészségügyi elhanyagolás, higiéniai problémák, anyagi problémák, szülők alkoholproblémája, családon belüli erőszak, szülők pszichiátriai betegsége, külön élő szülők közti konfliktus, valamint 50 órát meghaladó igazolatlan iskolai hiányzás, óvodai hiányzás, deviáns, normaszegő magatartás, nevelési problémák, szabálysértések, bűncselekmények elkövetése.

4. körzet: Belvárosi Területi Szolgáltatási Központ területe: *Szentpéteri kapu, Vékend telep, Zsarnai telep, Győri kapu, Bábonybérc, Bábonybérc Újtelep, Galagonyás utca, Kis-Ágazat dűlő, Rózsás dűlő, Szondy telep, Sajószigeti út, Gizella utca, Selyemré, Baross Gábor utca, Hunyadi utca, Mátyás király utca, Tetemvár, Belváros, Vologda lakótelep, Jókai lakótelep, Vörösmarty lakótelep, Békeszálló telep, Martinkertváros, Szirma*

A területen a két legnagyobb szegregátum a Bábonybérc és Tetemvár városrész, de a Sajószigeti út környékén is magas a gondozott családok és gyermekek száma. Az itt élő emberek többsége mélyszegénységben él, a családfenntartók többsége alkalmi jellegű betanított építőipari munkát vállal. Életkörülményeik rendkívül szerények. Lakókörnyezetük a szemétszállítás megoldatlansága miatt szemetes, lomos, építési törmelékkel borított, a várostól igen távol, nehezen megközelíthető helyen élnek, sok esetben nem lakás célú, szigetelés nélküli építményekben.

Az ellátási terület egyes részein halmozottan hátrányos helyzetben élő családokat gondoznak. Ezeknél a családoknál gyakori a szülők alacsony iskolai végzettsége, sok esetben nincs meg a 8 osztályos általános iskolai végzettség, így a munkaerőpiacon nem találnak megfelelő munkát. Ezeknél a családoknál megfigyelhető az iskolai lemorzsolódás, gyakori a lányok esetében a korai gyermekvállalás, a fiataloknál a normaszegő, deviáns magatartás megnyilvánulása.

2024. évben megjelenő veszélyeztető tényezők, gyermekvédelmi problémák tekintetében: igazolatlan iskolai, óvodai hiányzás, nincs megfelelő felszerelése a gyermekeknek az iskolában, iskolai kirekesztés, erőszak, nem megfelelő lakókörülmények, higiénés, egészségügyi problémák, magatartás, nevelési problémák, szülői elhanyagolás, kortárs csoport negatív hatása, a szülők nem megfelelő életvitele, anyagi nehézségek, a szülők

külön válása után kapcsolattartási problémák, szülők közötti konfliktusok, a különélő szülők közötti nehézkes kommunikáció, fiatalkorúak tekintetében dohányzás, drogfogyasztás, csavargások, szabálysértések. Az elmúlt évben jellemző volt a pszichiátriai, mentális betegségek egyre nagyobb számú megjelenése a területen, illetve egyes esetekben az egészségügyi elhanyagolás, oltás elmaradás.

Esetmenedzseri tevékenység hatékonysága

Az esetmenedzseri munka hosszú távú, komplex pszichoszociális segítő tevékenység, amely jelentős időráfordítást, intenzív segítő munkát, megfelelő szakmai kvalifikációt és kompetenciát feltételez. A Központ szolgáltatásainak biztosításával az a cél, hogy a működési területen élő, szociálisan hátrányos helyzetű, egészségügyi, mentálhigiénés állapotuk miatt rászorult emberek intézményi szolgáltatások keretében ellátásban részesüljenek. Céljuk továbbá a gyermekek törvényben foglalt jogainak érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséhez és megszüntetéséhez nyújtott széleskörű, szükség esetén alternatív eszközöket is alkalmazó szociális munka. A kliensek jelentős részéről együttműködés tapasztalható, a megbeszélt időpontban elérhetőek, megjelennek, telefonon vagy személyes találkozás során tájékoztatást nyújtanak a család helyzetéről, illetve a gondozási-nevelési tervben meghatározott feladatokat igyekeznek teljesíteni. Az esetmenedzser az ellátórendszer tagjainak szoros együttműködésével válhat igazán hatékonná, ami a területen jól működik. Az esetmenedzseri munka hatékonyságát az ellátási területen élő ellátottakra jellemző gyakori tartózkodási hely megváltoztatása nehezíti, hiszen egy család gondozásába több szakembernek be kell vonódnia, így nehezebb a folyamatot az elejétől a végéig nyomon követni.

4.1.1. Szakmai munka bemutatása

A Központ – járási szintű feladatok körébe tartoznak:

- speciális szolgáltatások biztosítása,
- gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági feladatokhoz kapcsolódó szakmai tevékenység,
- járási szintű jelzőrendszeri tevékenység,
- módszertani támogatás,
- óvodai-iskolai szociális segítség,
- szociális diagnózis készítése
- fogyatékoságügyi tanácsadás.

Speciális szolgáltatások

A Központ **speciális szolgáltatásait** (kapcsolattartási ügyelet, jogi, pszichológiai tanácsadás, családterápia, utcai szociális munka, stb.), a szolgáltatások biztosítását koordinátor hangolja össze. A speciális szolgáltatások koordinátora elkészíti a speciális szolgáltatások éves munkatervét, a tanácsadók heti/havi munkarendjét, kapcsolatot tart és együttműködik a járás területén működő család és gyermekjóléti szolgálatokkal, biztosítja az egyes szolgáltatásokhoz való hozzáférést a járás lakossága számára.

Jelzőrendszeri tanácsadói tevékenység

Az NM. rendelet 10. § (1) bekezdése szerinti feladatok – veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszeri munka – ellátása, illetve járási szintű koordinálása érdekében jelzőrendszeri tanácsadó végez szakmai tevékenységet a járásban.

Szakmai támogató tevékenység

A Központ a járás területén működő család- és gyermekjóléti szolgálatok szakemberei számára havi rendszerességgel esetmegbeszélő csoportot tart (a családsegítők szakmai létszáma alapján 2 esetmegbeszélő csoport került kialakításra), továbbá szükség és igény szerint szakmai konzultációt biztosít, amely lehet egyéni és team formában megtartott.

Hatósági beavatkozáshoz kapcsolódó szakmai feladatok

A gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági beavatkozásokhoz kapcsolódó szakmai feladatokat az esetmenedzserek látják el. A járást – földrajzi, közlekedési sajátosságok figyelembevételével, valamint az esetszám alapján – körzetekre osztották. Az esetmenedzserek a területfelosztás alapján körzetekben látják el feladataikat, ellátási területükön szoros, együttműködő kapcsolatot építenek ki a családsegítő kollégákkal, a szolgáltató intézményekkel, a védőnőkkel, a gyermekorvosokkal, a pártfogó felügyelőkkel, az iskolákkal, óvodákkal, illetve az eset kapcsán hatáskörrel rendelkező hatóságokkal. A gondozási-nevelési tervben foglaltak szerint szervezik, koordinálják a segítő folyamatot és ellenőrzik a gondozási-nevelési tervben foglaltak teljesülését.

Az esetmenedzserek ellátási területükön – a helyi szolgáltatóval/intézménnyel egyeztetve – meghatározott időkeretben fogadóidőt tartanak, biztosítva ezzel, hogy az igénybe vevők számára helyben is elérhetőek legyenek.

Esetmenedzszeri tevékenység

Szakmai feladataikat a Gyvt. 40/A.§ (2) b) pontja és a végrehajtási rendelet, az NM rendelet 28-33. §-a határozza meg.

Ennek értelmében az esetmenedzszer a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében

- javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembé vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére;
- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását;
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához;

- utógondozást végez – a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve, a Gyvt. 86. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltak szerint – a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez;
- védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít.

⇒ **Koordináció**

A szakmai tevékenység végzése 39 településen jól átgondolt szervező munkát igényel. A járás településeinek ellátásához két intézményi gépjármű áll rendelkezésre, melyet a jelenlegi beosztás szerint a Központ esztendőszereinek fele használ 38 település ellátására.

Miskolc nehezen megközelíthető területein lehetőség van az intézmény más gépjárművének használatára.

A feladatok közé tartozik a család- és gyermekjóléti szolgáltatókkal, oktatási-nevelési intézményekkel, védőnőkkel való kapcsolattartás, esetkonferenciákon, szakmaközi megbeszéléseken való részvétel, a családok lakóhelyén történő megjelenés, a gyermekek kapcsán érintett társintézményekkel történő ügyintézés, szociális diagnózis készítése, fogyatékosügyei tanácsadók megyei szintű feladat ellátása.

Adminisztratív tevékenység

A hatósági intézkedéssel érintett kiskorúak tekintetében több kötelező nyilvántartási rendszert vezetnek.

- „Gyermekeink védelmében” adatlap rendszer

Az elektronikus nyilvántartási rendszer a Gyvt. és végrehajtási rendelete, valamint az adatkezelésre vonatkozó jogszabályok alapján 2021. július 1-től került bevezetésre a család- és gyermekjóléti szolgáltatás területén. A gyermekvédelmi szakellátással, gyámhatóságokkal közös használatú online felületen kerül rögzítésre a szakmai dokumentáció, amely alkalmas arra, hogy a gyermekvédelmi rendszerbe került gyermekek útja végig kísérhető legyen az ellátások mentén.

- KENYSZI

A speciális szolgáltatásban (pl. pszichológiai, jogi tanácsadás, kapcsolattartási ügyelet) részesülőket a Magyar Államkincstár által működtetett országos informatikai rendszerben rögzítik.

- ANYL

A gyermekvédelmi törvény rendelkezései szerinti adatok nyilvántartása történik elektronikus formában.

- Iktatás

A beérkező leveleket elektronikus iktatással két rendszerben (Miskolc, illetve Miskolci járás települései) külön iktatják, így meggyorsítva a beérkező nagy mennyiségű hivatalos dokumentumok rendszerezését és továbbítását.

- Regisztráció

A Központban regisztrációs rendszerben tartják nyilván az ellátásban lévő kiskorúak adatait, mely megkönnyíti az ügyek beazonosítását, a családok nyomon követését a gyermekvédelmi rendszerben.

Hatósági intézkedéshez kötődő esetmenedzseri tevékenység 2024. évben

A járásban működő gyermekekkel foglalkozó intézményekkel, jelzőrendszeri tagokkal személyes kapcsolatokat sikerült kiépíteni, melyek segítségével a kommunikáció zökkenőmentessé vált a területen. A társszakmák szakemberei ismerik az esetmenedzsereket a területen, tudják milyen esetben forduljanak hozzájuk.

Az ellátási körzetekben szerzett tapasztalatok alapján szükség volt a körzetek átszervezésére. Egy nagyobb vagy nehezen ellátható területet több kollégára bízta, vagy egy-egy területen csökkentették az esetmenedzserek számát, illetve, ha szükséges volt egy-egy településen, esetmenedzser csere történt. Az esetmenedzserek leterheltségét folyamatosan ellenőrzik, nyomon követik.

Miskolcon 4 körzetben, a járás településein 14 körzetben végzik a munkát, összesen 29 esetmenedzserrel.

Gyermekevédelmi hatósági intézkedések

2024-ben 2234 kiskorú esetében végeztek esetmenedzselési tevékenységet hatósági intézkedés mellett a Miskolci járás egészében.

Hatósági intézkedésre tett javaslatok száma	
védelembe vétel	521
megelőző pártfogás	83
ideiglenes hatályú elhelyezés	47
nevelésbe vétel	81
családba fogadás	155
harmadik személynél történő elhelyezés kezdeményezése	6
gyermek gondozási helyének megváltoztatása	8
külön élő szülőnél történő ideiglenes hatályú elhelyezés kezdeményezése	12
gyermek családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása	3
Összes javaslat száma	916

Az előző évi adatokhoz képest jelentős növekedés tapasztalható az esetek számában. Több mint kétszázalakkal nőtt az összes eset és a javaslatlétételek száma egyaránt.

Védelembe vétel

Fő okok

⇒ Iskolai, óvodai hiányzás

A gyermekevédelmi hatósági intézkedések vezető oka az 50 órát meghaladó igazolatlan hiányzás, mely esetben 16 év alatti kiskorút érintően nincs mérlegelési lehetőség a védelembe vétel tekintetében. Ezeknél az eseteknél nincs lehetőség a megfelelő beavatkozásra a család- és gyermekjóléti szolgálatok részéről, mert az első jelzés általában már az 50 órát meghaladó hiányzásokról érkezik. Egyre több esetben még később – akár több száz órás hiányzás esetén – küldik a jelzést az oktatási intézmények, amikor már prevencióra nincs lehetőség. Nagyon sok esetben nem történik meg a jogszabályban meghatározott 10 órás, 30 órás iskolai igazolatlan hiányzás jelzése, óvodás korú gyermek tekintetében 5 és 10 napnál kell jogszabály szerint jelzéssel élni.

⇒ **Elhanyagolás**

A védelemben vétel okának másik nagy csoportja a súlyos elhanyagolás, amikor a szülő a gyermeket testileg, lelkileg, egészségi szempontból nagy mértékben veszélyezteti. Ezek az esetek nagy százalékban a család- és gyermekjóléti szolgálatok, védőnők, oktatási-nevelési intézmények jelzésére, kezdeményezésére kerülnek a Központ látókörébe.

⇒ **Lakhatás**

Magas számú a védelemben vétel azok körében, akiknél a lakhatási körülmények olyan veszélyeztetőek, hogy a gyermek érdeke megkívánja a megerősített gyermekvédelmi támogatást. A lakhatás szempontjából egyre kilátástalanabb a helyzet a járásnak azokon a részein, ahol a halmozottan hátrányos helyzetű lakosság aránya magas, nincs elegendő szociális bérlakás, szükséglakás, amelyek a helyzet pozitív irányú elmozdulását elősegítenék. A védelemben vett kiskorúak magas arányban lakhatásra kevésbé alkalmas ingatlanban élnek. A gyermekek nagy részének nincs lakcímkártyája, mely mind az oktatási intézményekbe való beíratását, mind az egészségügyi ellátását veszélyezteti.

Mivel a veszélyeztető tényezők egymást erősítik, így a lakhatási gondokból egy idő után súlyos testi és lelki elhanyagolás következhet be. A rossz lakókörnyezet súlyosan veszélyezteti a gyermekek testi épségét, az ingerszegény életmód a kiskorúak lelki fejlődését akadályozza.

⇒ **Nevelési problémák**

A védelemben vett kiskorúak szülei sok esetben képtelenek a gyermekeikkel kapcsolatos nevelési teendőket ellátni. A gyermekekről történő fizikai gondozási teendők kimerítik a szülői feladatkört, a gyermekek a szocializációs mintákat a nevelési-oktatási intézményben tapasztalják meg, amennyiben rendszeresen látogatják azt. A szülők legtöbbje maga sem tapasztalta meg a következetes nevelést, ezért nem tudja, hogyan kellene gyermekeit a társadalmi elvárásoknak megfelelően nevelni. A szülők legtöbbje nem rendelkezik munkaviszonnyal, az életükben nincs napirend, életüket nem tervezik, azt csak az adott nap kihívásainak megfelelően élik. Ezeknél az eseteknél az iskola elhagyás, lemorzsolódás, korai gyermekvállalás figyelhető meg.

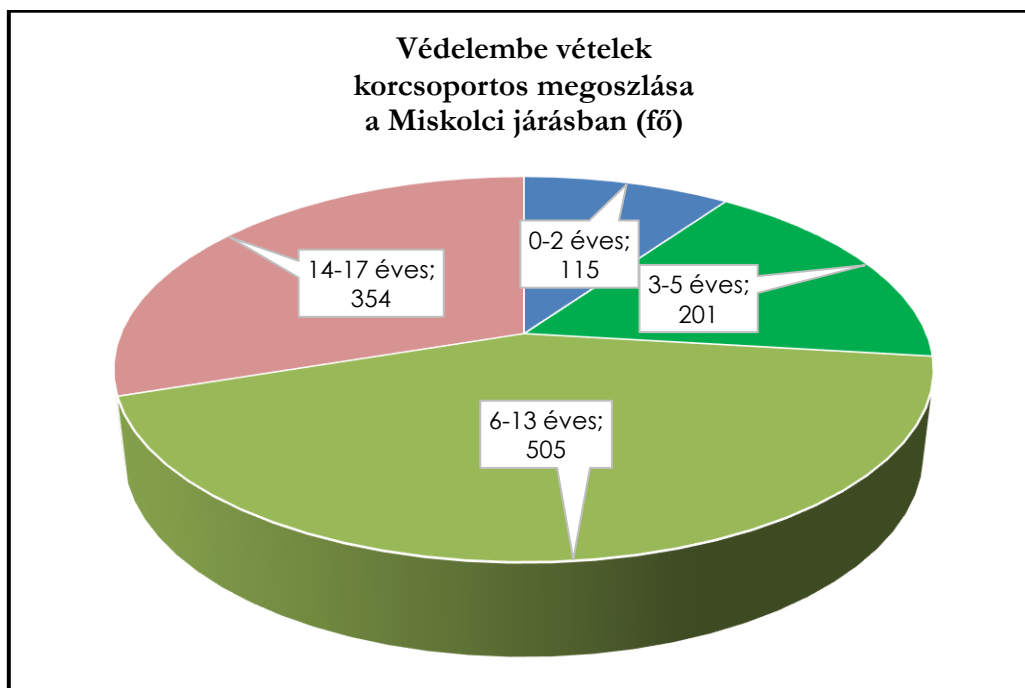
Nagyon nagy segítséget jelentett a 2018. szeptemberében beinduló óvodai-iskolai szociális segítői tevékenység a nevelési hiányosságok időben történő felismerésében.

⇒ **Kapcsolattartási konfliktus elvált szülők esetében**

Az elmúlt években sok esetben történt védelemben vétel a szülők válása után jelentkező súlyos kapcsolattartási konfliktus, gyermeket veszélyeztető helyzet miatt. A szülők közötti személyes konfliktusokat az esetek többségében nem tudja a gyermekvédelmi rendszer megoldani, mivel az erre a célra biztosított szolgáltatások (pl. a mediáció) önként vehetők igénybe. Elsősorban magasabb iskolai végzettséggel rendelkező szülők kerülnek ebbe a körbe.

Védelemben vételek száma

2024. évben 1175 kiskorú esetében végeztek esetmenedzselést védelemben vétel mellett.

Ideiglenes hatályú elhelyezés

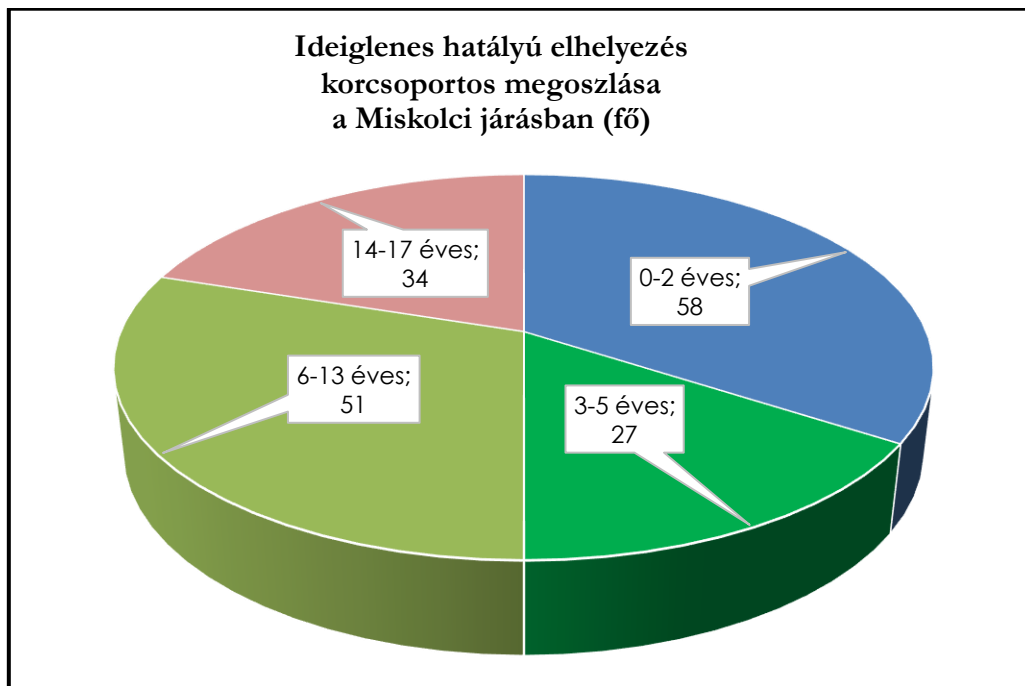
A Miskolci járásban az országos átlaghoz képest nagyon magas az ideiglenes hatályú elhelyezéssel kiemelt kiskorúak száma. **2024. évben 170 esetben** került sor kiemelésre, amely az előző évhez képest csökkenést mutat. Az okok több tényezőre vezethetők vissza.

A családok vándorló életmódja súlyosan veszélyeztető körülmény. A szülők együttműködési készségének hiánya is sok esetben problémát jelent. A súlyos fizikai, lelki elhanyagolás, a kiskorú óvodai, iskolai tankötelezettségének nem teljesítése fokozott veszélyeztetettséget jelent.

Súlyos problémát jelent a szülők és/vagy kiskorúak alkohol és/vagy drogfogyasztása. Gyógykezelésük szinte lehetetlen, mivel önkéntességen alapul, melyet a legtöbb esetben nem vállalnak.

A lakhatási és higiéniai problémákkal érintett családok körében az újabb és újabb gyermekvállalás is okozza az ideiglenes hatályú intézkedések kezdeményezését. A lakhatási problémák megoldása egyre nehezebb. Magas az újszülött haza nem adhatósága miatti ideiglenes hatályú elhelyezésre tett javaslat. A családok átmeneti otthonai általában telt házzal üzemelnek, így lehetőség sincs alapellátás keretében ezeket a helyzeteket kezelni. A járásban a MESZEGYI saját családok átmeneti otthonában és gyermekek átmeneti otthonában történő átmeneti elhelyezést az is nehezíti, hogy csak a miskolci lakcímmel rendelkező családok elhelyezésére van lehetőség. A megyében más gyermekek átmeneti otthona nem is található.

Családból történő azonnali kiemelésre való okok közé tartozik a családon belüli erőszak, kiskorú bántalmazása is.

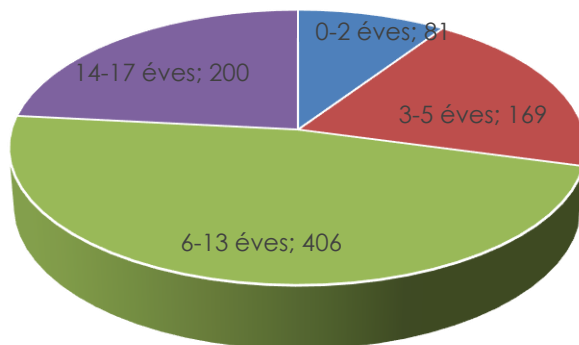
Az ideiglenes hatályú elhelyezések esetében további előforduló indok még, hogy a gyámhatóság a nevelésbe vételi javaslatokat saját hatáskörében megváltoztatja és ideiglenes hatályú elhelyezésről rendelkezik. Ennek oka, hogy a vármegyében a gyermekvédelmi szakellátásban nem állnak rendelkezésre a szükséges számú gondozási helyek. Mivel az elhelyezési csoport nem tud gondozási helyre javaslatot tenni a nevelésbe vételi javaslatok tükrében, így az elhelyezés minden esetben az ideiglenes hatályú elhelyezésnek helyet adó „befogadó otthon”.

A tapasztalatok szerint a befogadó otthonban elhelyezett kiskorúak jelentős aránya a befogadást követően már másnap, vagy akár még aznap szökésben van. Legtöbb esetben a szülőhöz mennek vissza, amely a 2024. évi jogszabály módosítást követően szabálysértés elkövetését jelenti a szökésben lévő kiskorút befogadó részéről.

Nevelésbe vétel

2024-ben 856 esetben végeztek esetmenedzseri munkát nevelésbe vétel kapcsán. Ez a szám jelentősen meghaladja az előző évi adatot. A családból történő kiemelés okai között szerepel elsősorban a hosszú ideje tartó súlyos elhanyagoló szülői magatartás, a vándorló életmód, mely gyakran a gyermek hajléktalanságig vezet. Olyan esetekben is javaslat történt nevelésbe vételre, amikor haza nem adható csecsemő ideiglenes hatályú elhelyezését követően a szülők (sok esetben kiskorúak) nem tudtak gondoskodni a hazakerülés feltételeinek megteremtéséről. Több, mint 2 éven túl zajló védelembé vétel után, amennyiben nem sikerül a veszélyeztetettséget megszüntetni, illetve a család helyzete tovább romlik, nevelésbe vételre kerül sor. Gyakoriak a lakhatási, higiéniai problémák, szülők nem megfelelő életvitele, szülő(k) rossz mentális állapota, kábítószer használata a családban.

**Nevelésbe vettek korcsoportos megoszlása
a Miskolci járásban (fő)**

A családba történő visszagondozás hatékonysága nagyon elenyésző, melynek több oka van. Egyrészt azok a szülők, akiktől gyermekeik súlyos veszélyeztetés miatt kikerültek nem voltak képesek a veszélyeztető körülményeiket megszüntetni, még segítséggel sem. Sok olyan élethelyzet van, melyet önmaguk nem is igazán tudnak saját eszközeikkel megoldani, hiszen a lakáskörülményeiket saját erőből nem képesek pozitív irányba jelentősen elmozdítani. Különösen azért nem, mert a gyermekek ellátásából származó jövedelmük nélkül, szakképzettség, munkavállalási lehetőség hiányában nem képesek változtatni.

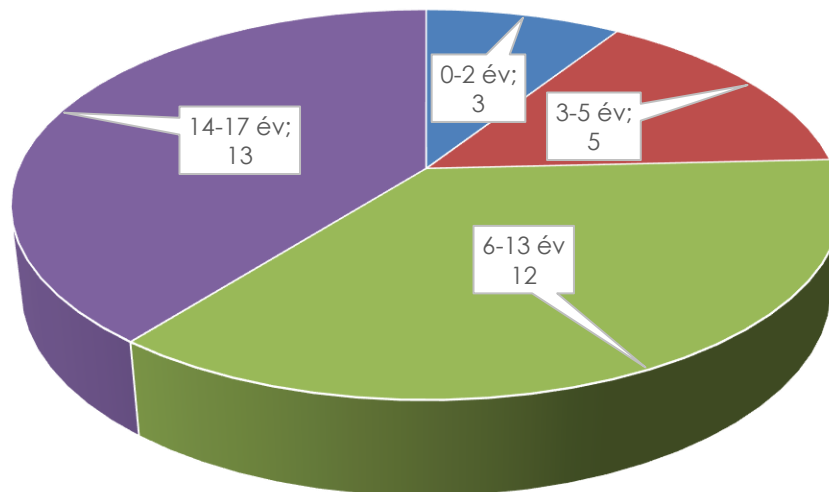
A tavalyi év folyamán azonban több esetben történt hazagondozás a gondozási hely megszűnéséből kifolyólag, annak ellenére, hogy az illetékes esetmenedzser, illetve területileg illetékes védőnő nemleges javaslatot tett.

A családba való visszagondozás másik fontos feltétele a szülők rendszeres kapcsolattartása gyermekükkel és az időszakos kapcsolattartás. Szükséges, hogy időben kérelmezze a szülő az időszakos kapcsolattartást a gyámhatóságtól és készüljön fel rá. Ezekben az esetekben a gyámhatóság környezettanulmányt és javaslatot kér az intézménytől. Az időszakos kapcsolattartások esetén, amennyiben munkaidőben megoldható, akkor az esetmenedzser meglátogatja a vérszerinti családot és tájékoztatja a gyámhatóságot, hogy hogyan zajlott a kapcsolattartás. Az esetmenedzser részéről nagy erőfeszítést igényel a hazagondozás elősegítése (magas esetszám, a járásban általánosan megjelenő súlyos szociális problémák, földrajzi távolság stb.)

Utógondozás

Utógondozást kevés esetben határoz meg a gyámhatóság a gyermekvédelmi szakellátásból történő kikerüléskor.

**Utógondozás korcsoportos megoszlása
a Miskolci járásban (fő)**

❖ **Együttműködés a társszakmák szakembereivel és a szervezeten belüli munkacsoporttal**

Az esetmenedzseri tevékenység alapja az együttműködés biztosítása a gyermek érdekében az érintett szervezetek között. A hatékony esetmenedzselés a jó kommunikáción alapul, mely az együttműködést biztosítja.

- Gyámhatóság

Az esetmenedzseri tevékenység során a hatósági beavatkozással érintett kiskorúak ügyében napi a kapcsolat a járási gyámhatóság szakembereivel, minden különleges helyzet kapcsán konzultálnak egymással a megfelelő javaslat és döntés érdekében. Az együttműködés jónak mondható, minden esetben azon dolgoznak, hogy a lehető legjobb döntés szülessen meg a gyermekek érdekében.

Az elmúlt évek folyamán több alkalommal történt személyes egyeztetés a gyámhatóság szakembereivel a minél hatékonyabb és gördülékenyebb munka érdekében. A kollégák és a gyámhatóság ügyintézői is igénylik és hasznosnak tartják ezeket a megbeszéléseket.

A GYVR informatikai rendszerben rögzített környezettanulmányokat, javaslatlétteleket a gyámhatóság is meg tudja tekinteni.

- Család és gyermekjóléti szolgálatok

Az esetmenedzserek nagy többsége pozitív folyamatokról számol be a családsegítő kollégákkal való együttműködésben. A szakmai protokollok alapján történik a kompetencia határok tisztázása, így a gondozási tevékenység szakmai tartalma egyértelművé vált mindenki számára. Nagy számban tartanak esetmegbeszélést közösen a hatékony együttműködés érdekében és rendszeres telefonos egyeztetés történik minden eset kapcsán. A kollégákkal napi szinten tartják a kapcsolatot: telefonos ügyintézés, esetmegbeszélés, esetkonzultáció, családlátogatás, tárgyaláson való megjelenés szolgál számukra eszközként az esetek megoldása kapcsán. Jó irányban haladnak a feladatmegosztás és az együttműködés területén.

A járás területén vannak olyan települések, ahol vannak gondok az együttműködéssel. Nehezen fogadják el a munkájukat, nem tartják be a kompetenciahatárokat. Tájékoztatást nem küldenek a családokról, járási esetmegbeszélésen nem jelennek meg.

A GYVR bevezetése után a szolgálatokkal kapcsolatban ismét voltak elakadások, kompetenciahatárok összekeveredése. Ezeket megpróbálták minden esetben tisztázni akár telefonon, akár a rendszeres esetmegbeszéléseken.

Nagy segítséget jelent a Lyukói mentor programban dolgozó és bevont családok jelenléte a területen, rengeteg olyan információval tudnak szolgálni, ami megkönnyíti az együttműködést, segítségnyújtást a gondozott családoknak.

- Gyermekvédelmi szakellátás

Elsősorban a nevelésben lévő gyermekek kapcsán működnek együtt a gyermekvédelmi szakellátás szakembereivel, a gyermekvédelmi gyámokkal. Rendszeresen konzultálnak telefonon a vérszerinti szülő és a gyermek kapcsolattartásával és a hazagondozás lehetőségével összefüggésben. Személyesen általában akkor dolgoznak közösen, amikor időszakos kapcsolattartásra történik az engedélyezési eljárás, felmerül a hazagondozás lehetősége. Ezekben az esetekben közös családlátogatások is történnek, illetve történik közös látogatás a gyermek gondozási helyén. A gyermekvédelmi gyámokkal a kapcsolattartás jó, de a szakmai véleményük nem minden esetben egyezik meg. A vérszerinti családdal kapcsolatban szükséges minél több információcsere ahhoz, hogy egyöntetű szakmai véleményt tudjanak képviselni a gyámhatósági döntéshozatalnál.

Az ideiglenes hatályú elhelyezésnél szinte minden esetben a gyermekvédelmi szakellátás befogadó otthonába kerülnek a gyermekek. A probléma az, hogy a súlyos veszélyeztetettségből elhelyezett kiskorúak, különösen a 12 év felettiek, a befogadó otthonból a befogadást követően szinte 1-2 napon belül távoznak.

- Pártfogó felügyelői szolgálat

A Központ esetmenedzserei rendszeres kapcsolatban állnak a pártfogókkal azokban az esetekben, ahol megelőző pártfogásra kér javaslatot a gyámhatóság, illetve a pártfogói felügyeletet kapott védelembe vett kiskorúak kapcsán.

Az együttműködésre a kölcsönösség a jellemző, minden közös ügyben informálják egymást a kollégák, és a segítő folyamatban két oldalról segítik a kiskorú veszélyeztetettségének csökkentését. Sok esetben együtt, közösen látogatják meg a családokat, kiskorúakat. A pártfogók gyámhatósági tárgyalásokon is részt vesznek szükség szerint.

- Óvodai – iskolai szociális segítők

Az óvodai, iskolai szociális segítők bekapcsolódása sok segítséget jelent a mindennapi munkában. Az információ áramlás sokkal gördülékenyebb. A gyermekekről sok hasznos információval szolgálnak, mert a legtöbb esetben a gyermekek sokkal könnyebben megnyílnak előttük, mint a pedagógusok, vagy esetlegesen a családot gyakran látogató kollégák előtt. Nagy segítség, hogy az esetkonferenciákon, esetmegbeszéléseken is részt vesznek, ahol a közvetlen tapasztalatukat meg tudják osztani, ezzel elősegítve a hatékony esetkezelést, esetmegoldást. Hatósági intézkedés megtétele előtt fontos szerepük van az esetleges problémák feltérképezésében, alapellátás keretében történő megoldásában. Amennyiben hatósági intézkedésre van szükség, abban az esetben a nyomon követésben is

fontos szerepük van, bevonásra kerülnek a gondozási-nevelési tervbe. Összekötő kapocsnak számítanak az iskola, óvoda, családsegítő munkatárs, valamint az esetmenedzserek között.

- Területi védőnők

A védőnőkkel napi szintű a kapcsolattartás, a legintenzívebb és legaktívabb kapcsolat velük alakult ki. Az esetkonferenciákon, esetmegbeszéléseken rendszeresen részt vesznek, gyakori közös családlátogatások valósulnak meg velük.

- Nevelési-oktatási intézmények

A köznevelési intézményekkel is szoros, rendszeres a kapcsolat. Az egyik legfontosabb jelzőrendszeri tagok az óvodák és iskolák. A jelzések jelentős hányada még mindig iskolai hiányzásokról, magatartásbeli problémákról szólnak. Azonban a telefonos vagy személyes megkeresések alkalmával, illetve pedagógiai véleményekben számos problémáról számolnak be az adott gyermekkel kapcsolatban. Sok esetben a jelzések (iskolai hiányzás) nem időben érkeznek, egyszerre küldenek több jelzést akár 100 órás igazolatlan hiányzásról, ilyenkor prevenciók tevékenysége már nincs lehetőség, a védelembe vétel elkerülhetetlen. Nagy segítség az iskolákban, óvodákban jelen levő óvodai-iskolai szociális segítők szakmai munkája.

- Gyermekorvosok

A gyermekorvosokkal továbbra is nehézkes a kapcsolat. A 2024. szeptemberében hatályba lépett jogszabályváltozás előtt – ami a jelzőrendszeri tagok jelzési kötelezettségét erősíti, felelősségüket szigorítja – jelzések nagyon kevés esetben érkeztek tőlük, pedig nagyon fontos jelzőrendszeri információt tudnak nyújtani a családokról. A decemberben történt szakmaközi egyeztetés, tájékoztató előadás után megnövekedtek az intézményhez tőlük érkező jelzések. Néhány esetben részt vettek esetkonferencián.

- Rendőrség

A rendőrségtől kapott jelzések száma a tavalyi évben megemelkedett. Még így is sok esetben csak a családoktól vagy szomszédoktól tudják meg, hogy volt rendőrségi intézkedés olyan családoknál, ahol kiskorú gyermek is él. Ezen információk alapján kérnek hivatalos tájékoztatást a rendőrségtől.

❖ Módszertani segítségnyújtás a Miskolci járás család- és gyermekjóléti szolgálatainak

A Központ a MESZEGYI módszertani múltjából adódóan is elkötelezett a család- és gyermekjóléti szolgálatoknak történő segítségnyújtásban. A család- és gyermekjóléti szolgálatok családsegítői számára esetmegbeszélést tartanak havonta egy alkalommal, ahol a dilemmás esetek megbeszélésén túl az ágazatot érintő szakmai információkat is továbbítják a kollégáknak. A család- és gyermekjóléti szolgálatokat érintő jogszabályváltozásokat egyeztetik a megbeszéléseken, és a dokumentációval kapcsolatos tapasztalatokat is megbeszélik.

A szakmai segítségkérés sok esetben telefonon érkezik, melyet minden esetben igyekeznek megválaszolni vagy a szükséges információval visszahívni az illetékes kollégát.

A szakmai protokoll iránymutatásának megfelelően jelzőrendszeri tanácsadó kollégájuk vezetésével működik az esetmegbeszélő csoport, mely még nagyobb rálátást ad a járási jelzőrendszer elakadásaira, illetve lehetőséget ad a területi családsegítőknek a közvetlen segítségkérésre, a településeken az együttműködés problémáinak kezelésében.

Speciális szolgáltatások működése

A Központ a Gyvt. és az Szt. előírásai szerint a gyermek és család igényeinek és szükségleteinek megfelelő alábbi speciális szolgáltatásokat nyújtja az ellátási területén élő lakosok számára:

- utcai és lakótelepi szociális munkát,
- kapcsolattartási ügyeletet,
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,
- családterápiát,
- óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet,
- a köznevelési intézményekben jelentkező konfliktusokra reagálva mediációs tevékenységet;
- szociális diagnózist készít, amely a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján meghatározza az igénybe venni javasolt szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokat;
- fogyatékoságügyi tanácsadás keretében a gyermekjóléti központ elősegíti a fogyatékosággal élő emberek és családtagjaik információkhoz, szolgáltatásokhoz való akadálymentes hozzáférést, valamint az egyenlő esélyű hozzáférés megvalósulását;
- az Önkormányzat döntése alapján foglalkoztatási tanácsadást nyújt.

⇒ Utcai és lakótelepi szociális munka

2024-ben a MESZEGYI három utcai szociális munkása Miskolc város közterületein és szórakozóhelyein a MIÖR-rel és a Miskolc Városi Rendőrkapitánysággal szoros együttműködésben látja el feladatait. Munkájuk részletesen bemutatásra kerül a MESZEGYI bűnmegelőzési tevékenységéről szóló 6.1. fejezetben.

⇒ Kapcsolattartási ügyeleti szolgáltatás

A Központ kapcsolattartási ügyeletet biztosít az illetékességi területén élő gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a Gyvt. 40/A. §-a, és az NM rendelet alapján.

A kapcsolattartási ügyelet a kapcsolattartásra megfelelő tárgyi feltételekkel rendelkező család- és gyermekjóléti szolgálatoknál biztosítják. A kapcsolattartási ügyeleti munkatársak az intézmény vezetősége által elfogadott „Kapcsolattartási ügyeleti protokoll és a házirend” értelmében látják el a feladatot. A szolgáltatás igénybevételének alapja bírósági végzés vagy gyámhatósági határozat, amelyben a kapcsolattartás helyszínéül a területi illetékesség és a helyszín kapacitása a döntő.

A szolgáltatás igénybevételére kizárólag pénteken 12-18 óráig és szombaton 8-18 óráig van lehetőség. A kapcsolattartási ügyeleti szolgáltatást az intézmény 4 telephelyen, két területi szolgáltatási központjában (Avasi és Belvárosi Területi Szolgáltatási Központ) az Arany János utcai Közösségi térben, valamint a Mátyás király utcai Központban biztosítja. A szolgáltatás mind a miskolci, mind a Miskolci járás településein élő lakosok számára biztosított az egyes területi szolgáltatási központok kapacitásának függvényében, 15 fő kapcsolattartási ügyeleti munkatárssal.

Kapcsolattartási ügyeleti szolgáltatásban részt vevők száma 2024-ben 124 fő volt, hozzávetőleg 500 alkalommal történt felügyelt kapcsolattartás.

A bíróság és a gyámhatóság egyenlő arányban küld megkereséseket felügyelt kapcsolattartásra vonatkozóan. Az előző évhez képest nem lett több a kapcsolattartások száma, de új kliensek is részt vesznek a szolgáltatásban. Vannak régebbi esetek, felek, akik már akár öt éve itt találkoznak. Ezekben az esetekben nem sikerül olyan szintre hozni a kapcsolattartást, hogy tovább lépjenek a felügyelet nélküli kapcsolattartási formába. Jellemző a kapcsolattartásban résztvevő szülők, nagyszülők közötti feszültség. Egy-két alkalommal került sor a felügyelt kapcsolattartás kivezetésére, megszüntetésére. Itt vagy megegyeztek a felek egymással, vagy az egyik szülő bírósági úton érte el, hogy a gyermeket hazavihesse.

Leginkább az apás kapcsolattartások a jellemzőek, amikor a különélő apa találkozik az anyánál élő gyermekkel, de nem ritka, amikor az anyának van előírva a felügyelt találkozás. Gyakori a nagyszülőkkel történő kapcsolattartás is.

⇒ Készenléti ügyeleti szolgáltatás

A Központ gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot biztosít a törvényi előírásoknak megfelelően. A készenléti szolgálat célja, a gyermekjóléti szolgáltatást ellátó intézmény nyitvatartási idején túl (éjszaka, hétvégén és ünnepnapokon) folyamatosan biztosítsa gyermekjóléti szakember elérhetőségét abból a célból, hogy krízishelyzet esetén a gyerek ne maradjon segítség és ellátás nélkül.

A készenléti szolgáltatás alap kritériuma, hogy a gyermekvédelmi szakember az adott településen (ellátási területen), egy meghirdetett telefonszámon (intézményi mobiltelefon) folyamatosan elérhető legyen. A szolgáltatás biztosítása a Központ ellátási területén történik. A készenléti szolgáltatást 4 fő szakember látja el, heti rendszerességgel váltják egymást forgórendszerben. 2024-ben a forgalomszám összesen 79 volt, ami a tavalyi évhez képest emelkedett. Az esetek száma most is igazolja, hogy az intézmény nyitvatartási idején túl is szükség van a gyermekjóléti szolgáltatás hozzáférési lehetőségére.

Több esetben is előfordult, hogy a rendőrség, a védőnői szolgálat, valamint oktatási intézmény kért segítséget a szolgálat munkatársától, aki a probléma megoldása érdekében megtette a szükséges lépéseket (telefonos ügyintézés, segítő beszélgetés, tájékoztatás az intézmény által igénybe vehető speciális szolgáltatásokról, tovább irányítás a probléma megoldása érdekében kompetens intézményhez, szakemberhez, kríziskezelés). Nemcsak a jelzőrendszer, hanem a lakosság részéről is több esetben érkezett segítségkérő telefon. A jelzések túlnyomó részénél azonnali segítségnyújtásra került sor, a többi esetben pedig tovább irányítás történt a területileg illetékes családsegítőhöz. A megjelenő problémák: családi konfliktus, gyermekbántalmazás, kiskorú veszélyeztetése, lakhatási és egészségügyi problémák, koldulás, szenvedélybetegségek.

⇒ Jogi tájékoztatás

Az elmúlt évben Miskolc és a járás településein összesen 322 alkalommal került sor segítségnyújtásra a legkülönbözőbb jogi helyzetek, nehézségek - kilakoltatás, végrehajtás, fogva tartás, tartozás, fizetési meghagyás, hagyaték, közüzemi tartozás, NAV hiánypótlás, ingatlan adásvétel, öröklés, rehabilitációs ellátás, adósságkezelés ügyekben - megoldása érdekében. Sokan visszatérő igénybe vevők, összességében 209 személyt érintett ez a szolgáltatás.

A Miskolci járás területén összesen hét településen nyújtja a Központ a jogi tájékoztatásnyújtást. A tájékoztatásnyújtást végző kolléga jó kapcsolatot alakított ki mind a speciális szolgáltatásokat koordináló személlyel, mind a szolgáltatási helyek munkatársaival. A településeken, hasonlóan a miskolci esetekhez, változatos jogi problémákkal keresték ezt a szolgáltatást a helyi lakosok.

⇒ **Pszichológiai tanácsadás**

Pszichológiai tanácsadáson önkéntesen jelentek meg leginkább a kliensek, de előfordult a szolgáltatás igénybevétele a családsegítő, esetmenedzser, gyámhatóság, iskola javaslatára is. Ez leginkább gyermekeket érintett, de felnőttek is éltek a lehetőséggel. A pszichológiai tanácsadás tavalyi forgalma összesen 620 volt, ez a miskolci és járási területet is magába foglalja. Az összes ellátott száma 307 fő. Gyermekek esetében leginkább magatartási problémák miatt javasolták a szakemberek a tanácsadást, számos esetben a gyámhatóság határozatba foglalta az igénybevételét.

Ezt a szolgáltatást Miskolcon a Diósgyőr-Vasgyári, az Avasi és a Belvárosi Területi Szolgáltatási Központban vehetik igénybe az ellátottak. A Miskolci járásban Bőcsön, Emődön, Felsőzsolcán, Sajószentpéteren, valamint a Települési Feladatellátási Munkacsoport településein veszik igénybe a tanácsadást az ott élők. A tanácsadások száma jelentősen nőtt a tavalyi adatokhoz képest.

⇒ **Családterápia**

A családterápiás szolgáltatást az intézmény az óvodai- és iskolai szociális segítő tevékenységet biztosító munkacsoport irodájában biztosítja. A szolgáltatást 2024. évben 80 család vette igénybe, az alkalmak száma 217 volt. 318 érintett családtaggal dolgozott közvetve vagy közvetlenül az intézmény családterapeutája. A forgalom az elmúlt évben 651 volt. A szakemberek a segítő folyamatokban minden családi elakadásnál javasolják a családoknak ezt a speciális szolgáltatást, ami a kollégák rendszerszemléletét tükrözi.

A szolgáltatást egy terapeuta biztosítja, társterapeuta, külső team nélkül. 2024-ben a legtöbb családot az óvodai és iskolai segítő, a családsegítő és az esetmenedzserek delegálták. Előfordultak pszichológus, pszichiáter és gyámhatóságtól közvetített esetek is, de szép számmal jelentek meg emellett olyanok, akik más családok jó tapasztalatain felbátorodva keresték fel a szakembert, vagy a médiából hallottak a lehetőségről.

Jellemző problémátípusok a következők voltak:

- a család és a köznevelési intézmények közötti konfliktus,
- a szülők kapcsolati zavara, elhúzódozó, elmélyülő párkapcsolati problémái,
- a gyermeknevelési elakadások,
- iskolai, beilleszkedési problémák,
- generációs közötti konfliktusok,
- elfordulások,
- kitagadások,
- szenvedélybetegségből kiinduló családi kapcsolati zavarok,
- válási konfliktus,
- mozaik családok speciális problémái.

A tavalyi évben kiemelkedtek a problémák sorából a pszichiátriai betegséggel, öngyilkossági veszélyeztetettséggel küzdő kamaszok családjainak elakadásai, tehetetlensége, mely jelenség továbbra is súlyosbodik.

⇒ Óvodai – iskolai szociális segítség

Az ellátási terület jellemzői

Ellátási terület a Miskolci járás 39 települése. Az oktatási-nevelési intézmények telephelyeinek száma 210, amelyből 136 miskolci és 74 vidéki intézmény. Több miskolci köznevelési intézmény integrált és többféle oktatási formát is ellát.

Miskolc városában 50 óvoda, 42 általános iskola, 21 középiskola és 13 gimnázium működik, míg a járás vidéki településein, 43 óvoda és 31 általános iskola található.

A járásban az intézmények fenntartása szerint összesen 90 állami/önkormányzati, 49 tankerületi, 59 egyházi, és 14 alapítványi vagy egyesületi fenntartásban működik. A működő kollégiumok száma Miskolcon 9. Több középiskolának és gimnáziumnak saját kollégiuma van.

39.903 gyermek jár az ellátási területen köznevelési intézményekbe. Ebből Miskolcon 30.530 fő, a vidéki intézmények összes gyermeklétszáma pedig 9.373 fő. Az óvodás korúak száma Miskolcon 4.502 fő, míg a vidéki óvodákba 3.359 gyermek jár. Az általános iskolások száma Miskolcon 11.430, vidéken pedig 6.014 fő. A középiskolás diákok száma 8.363 fő, míg a gimnáziumokban 6.235 diák tanul. A különböző fenntartású kollégiumokba 1.009 diák jár.

A legkisebb létszámú iskola hivatalos gyermek létszáma 11 fő az ellátási területükön, a legnagyobb létszámú iskola tanulóinak száma 494 fő.

A legkisebb létszámú óvoda gyermek létszáma 11 fő, a legnagyobb létszámú óvoda 197 fővel működik.

Az ellátott gyermekek szociokulturális és családi kapcsolati jellemzői, háttere

- gyakori a sokproblémás család, rossz szociális háttérrel,
- sok gyerek szegregált területről jár óvodába, iskolába,
- gyakori az egyszülős és a mozaik család,
- a lakótelepi környezetből érkező gyerekeknél hiányzik a lakóközösség megtartó ereje,
- a szülők életviteli problémái, a munkával eltöltött idő egyre nő, kevés személyes kapcsolat, minőségi idő marad a családra, gyerekekre.

A leggyakoribb problémák 2024. évben

- magas a magatartási gondokkal küzdő gyermekek száma,
- magas az internet káros hatásaiból (pl. nem elfogadható tartalmak, internetes zaklatás, függőség, álinformációk, személyes emberi kapcsolatok helyett virtuális kapcsolatok előtérbe kerülése) fakadó problémák száma,
- növekszik a pszichiátriai problémával terhelt gyermekek száma,
- megnőtt az autizmussal diagnosztizált gyermekek száma,
- a nagy számú igazolt és igazolatlan hiányzások száma továbbra is probléma,
- gyakoriak a függőségekkel kapcsolatos és a bántalmazásokkal kapcsolatos esetek,
- jellemzőek a falcolással, öngyilkossággal kapcsolatos esetek száma.

Személyi feltételek

Az ellátási területen 41 fő óvodai és iskolai szociális segítő dolgozik a közoktatási intézményekben. 1 fő csoportvezető, valamint 2 fő szociális asszisztens segíti a szakmai munkájukat, 1 fő óvodai és iskolai segítő csoportvezető helyettesi feladatokat is ellát. 2024. év végén 42 munkatárs látta el az előírt feladatokat, ebből 3 fő inaktív munkavállaló.

A munkatársak közül mindenki rendelkezik a jogszabályi előírásoknak megfelelő felsőfokú szociális végzettséggel. 40 fő szociális felsőfokú, 1 fő mentálhigiénés végzettségű, valamint 1 fő pedagógusi diplomával rendelkezik. A szociális asszisztensek szociális asszisztensi, illetve gyógypedagógiai asszisztens végzettségűek.

Tárgyi feltételek

Jelenleg a Miskolc, Selyemrét u. 36 szám alatt található MESZEGYI Napsugár Bölcsődéjének felső emeletén, több kisebb szobából álló irodahelyiségben kap helyet a munkacsoport. A környezet megfelelő a munkacsoport számára. Jó munkakapcsolat alakult ki a bölcsőde dolgozóival.

A tárgyi feltételeknél fontos megemlíteni, hogy a munkatársak számára az iskolákban és óvodákban is szükséges olyan helyiség, mely alkalmas az egyéni segítő tevékenységre, és a csoportos foglalkozásokra. Az óvodai és iskolai szociális segítő helyiségeinek kialakítása a járásban intézményenként nagyon változó képet mutatott még 2024-ben is, 6 évvel a szolgáltatás beindítása után is. Az iskolákban és óvodákban 17 intézményben nem tudják biztosítani a megfelelő körülményeket, nincs megfelelő helyiség. Ahol van megfelelő helyiség, ott legtöbbször osztozni kell rajta más szakemberekkel.

Szakmai munka jellemzői

A lemorzsolódás megelőzését támogató, havonta megrendezésre kerülő szakmaközi, járási szintű, csoportos konzultációs munka a teljes év során folytatódott. Minden hónapban egy általános iskola vezetése és pedagógusai hozhattak egy nehéz, elakadásokkal teli esetet. A cél a közös gondolkodás, a dilemmák együttes mérlegelése és lehetséges megoldási alternatívák keresése volt. Az iskolák vezetői és a tankerület egyaránt segítségként élte meg a közös munkát. Ezt a fórumot az iskolapszichológusokkal közösen szervezték és működtették.

2024-ben az együttműködés rendszeressé vált a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Központi Kórház és Egyetemi Oktatókórház (a továbbiakban: Kórház) Pszichiátriai Centrum Prevenció-Diagnosztikus-Terápiás Központ Autizmus Specifikus Ellátóhely ifjúságpszichiátriai részleg munkatársaival. Személyes látogatások, találkozók történtek a vezetővel, emellett a gyakori konzultációk a kórházi szociális munkásokkal egy intenzív, hatékony közös munkát biztosítottak az év során. Ennek köszönhetően sokkal konkrétabban és gyakrabban tudtak segíteni a gyerekeknek, szülőknek és az iskoláknak.

A csoport szoros együttműködésben dolgozott a Kábítószerügyi Egyeztető Fórummal, drogprevenció célú törekvéseik beépültek a közös munkába.

Az iskolákban egyre nagyobb problémát jelent a sajátos nevelési igényű gyermekek kezelése, integrálása. Nagy kihívást jelent az ADHD-s gyermekek segítése, támogatása. A munkatársak fontosnak tartják az ezzel kapcsolatos képzéseken való részvételt. 2024-ben 3 képzés is megvalósult a téma kapcsán.

A családterápiás szolgáltatásba integrált családok több mint a felét az óvodai-iskolai segítő delegálták 2024-ben is. Ez annak is köszönhető, hogy komplex, rendszerszemléletű munkát végeznek a munkatársak. A másik speciális szolgáltatás a mediáció, aminek megszervezése, beépítése a segítői folyamatba továbbra is nagy számban jellemző. Ezen belül is az iskolákban

alkalmazható mediációs technikák, mint pl. a resztoratív szülőcsoportos beszélgetés számos szép példája, eredményes beavatkozása valósult meg az elmúlt két félévben.

Továbbra is leghangsúlyosabbnak tartják munkájukban az információnyújtást, a konzultációt és az egyéni tanácsadást, valamint a csoportos szociális munkát.

Emellett egyszerre kell prevenciós munkát és krízisintervenciós beavatkozásokat biztosítaniuk eltérő körülmények között, mindezt team munkában megvalósítva, összehozva a rendszer szereplőit a gyermekek problémáinak megoldása érdekében.

A szakmai munka számszerű adatai	
Forgalomszám összesítve MISKOLC	41834
Forgalomszám összesítve VIDÉK	19189
Egyéni, KENYSZI-ben rögzített esetszám, aktuálisan élő esetszám összesen	1299
Egyéni egyszeri, nyilvántartásban nem rögzítendő esetszám összesen	1822
Tematikus csoportok száma	820
A csoport tevékenységben résztvevők száma	12693
Közösségi szociális munka száma	289
A közösségi programokon résztvevők száma	14046
Óvodai és iskolai szociális segítő által konzultált szülők száma	1334
Óvodai és iskolai szociális segítő által gyermek ügyében konzultált pedagógusok száma	2185
Óvodai és iskolai szociális segítő által gyermek ügyében konzultált társszakemberek száma	1134
Bántalmazás eseteinek száma az adott hónapban	111
Szexuális bántalmazás eseteinek száma	27
Szenvedélybetegséggel érintett esetek száma	76
Saját jelzések száma	80
Jelzések megírásában való közreműködések	532

Ebben az évben megnövekedett a csoportos és közösségi szociális munkafolyamatok száma, amely a forgalomszám közel 5400 fővel történő emelkedését jelentette 2023. évhez képest. 19.662 gyermeket értek el és segítettek az óvodai vagy iskolai beilleszkedésüket, valamint részt vettek a veszélyeztetettség megszüntetésében.

A prevenciós munka területén a legfontosabb tevékenység a csoportos szociális munka. A 2023. éves tematikus csoportok számát is sikerült felülmúlni a 2024. évi 820 alkalmas csoportfolyamattal, amelyekben összesen 12.693 fő vett részt.

Mind a tantestületek, mind a gyermekek részéről rendszeres igény mutatkozik a csoportos módszerek által megvalósított programokra. A munkatársaknak fontos előre ütemezni és tervezni a csoportfolyamatokat. Fontos a kettős csoportvezetés, a pedagógus tájékoztatása, a gyermekek felkészítése és a megfelelő tárgyi körülmények biztosítása, mindez komoly logisztikai kihívásokat jelent.

289 közösségi tevékenység valósult meg, melyen összesen 14.046 fő vett részt. Nagyon sok gyermeket sikerült idén is elérniük, megszólítaniuk ezzel a módszerrel.

Minden egyes gyermek ügyében felveszik a kapcsolatot az összes olyan munkatárssal, segítővel, akik részt vesznek majd a gyermeket támogató team munkában, tehát egy társszakember több gyermek ügyében is folyamatosan bevonásra kerül.

Az óvodai és iskolai szociális segítség a jelzőrendszer működésének fontos eleme. Emellett szerepük van abban is, hogy a teljes **jelzőrendszer** együttműködése megfelelő szakmai színvonalon történjen. 2024-ben 532 esetben született jelzés közösen az oktatási intézménnyel, 80 esetben a segítők saját maguk tettek eleget jelzési kötelezettségüknek. 2024 szeptemberétől szigorodott a jelzési kötelezettség megtételének a jogi szabályozása. Meghatározásra került a kiemelt esetek köre, amelyben olyan súlyos veszélyeztető tényezők szerepelnek, amik indokolják a lehető legsürgősebb jelzések, hatósági kezdeményezések megtételét. Haladéktalanul, de legkésőbb 3 napon belül meg kell születnie a jelzéseknek és indokolt esetben mind a 3 szereplő bevonásra kerül (rendőrség, gyámügy, családsegítés). Ez a jogszabályi változás pozitív hatással volt a teljes jelzőrendszer működésére. Ezzel kapcsolatosan az óvodai és iskolai szociális segítőknek jelentős előkészítő feladatai adódtak az intézmények pedagógusainak felkészítésében, tájékoztatásában.

2024. nyár folyamán az iskolák saját szervezésű táboraiában is részt vettek a kollégák. Számos nyári táboruk már hagyományokkal rendelkezik, várják a gyermekek, a szülők és számítanak a megszervezésükre a települések is. Ezek az „Írány Budapest”, a Balatoni bentlakásos tábor, a Sajópetriben szervezett táborok, valamint a körömi tábor a helyi egyházi közösséggel közös szervezésben helyi gyermekeknek. Emellett Miskolcon több napközis tábor valósul meg. A Charitart szabadidős napok Emődön és Sajóhídvégen kerültek megrendezésre.

Ebben az évben továbbra is elengedhetetlen támogató háttér volt a szakmai munkának a szupervízió, mely által a munkatársak szakmai hatékonysága növekszik és a kiégés megelőzése is megvalósul. Egyéni és csoportos formában is zajlik a segítők szakmai támogatása.

Az egyéni és csoportos formában is rendszeresen tartott szupervízió eredményeként is tekinthető, hogy az elmúlt évben egyre színesebb tematikájú csoportos és közösségi szociális munka tevékenységeket valósítottak meg a kollégák.

- **Csoportos szociális munka fajtái:** készségfejlesztő, kortárs kapcsolatokat segítő, konfliktuskezelő, bullying prevenció/sfeldolgozó, pedagógus csapatépítő, szülők számára konfliktuskezelő, közösségépítő, csapatépítő, mesecsoport, játszó csoport, kreatív csoportfoglalkozás, óvodai foglalkozás sorozat szervezése, bulizás, alkoholfogyasztási szokásokkal kapcsolatos prevenció csoport, káros szerek/szenvedélyek, beilleszkedést segítő csoport, klubfoglalkozás, ventillációs csoport – problémák kibeszélése, internet veszélyei/internetes zaklatás, magatartás/illemtan, iskolai zaklatás, bűnmegelőzés, önbizalomnövelde, boldogságóra, pályaorientációs csoport, stresszkezelés, párkapcsolat, családalapítás, családi életre nevelés, digitális nevelés csoport.
- **Közösségi szociális munka** keretében: sportnap, az intézmény által szervezett eseményekben való részvétel és szervezési feladatok segítése, közös, összevont szülői értekezlet, iskolai kiránduláson való részvétel, pedagógus évzáró összejövetel, gyermeknap, kézműves foglalkozás, szalagavató, pedagógus nap, óvodai programok, farsang, Mikulás nap, bábelőadás, pályaorientációs nap szervezése, tantestületi ülés, drog prevenció előadás, ballagás.

Az óvodai-, iskolai szociális segítők a tavalyi nyár során részt vettek az iskolák saját szervezésű **táboraiban**.

Július hónapban több tábor zajlott: **napközis tábor** „Irány Budapest” címmel, Sajópetriben szervezett táborok, valamint a körömi tábor egyházi szervezésben helyi gyerekeknek. A Charitart szabadidős napok Emődön és Gesztelyben kerültek megrendezésre. Augusztus hónapban is megvalósultak táborok. Az egyik a balatoni **bentlakásos tábor**, emellett tovább folytatódtak a Sajópetriben szervezett táborok. A körömi tábor egyházi szervezésben újra megrendezésre került a helyi gyerekeknek. A Charitart-os sajtóhídvégi gyerekek szabadidős programjai folytatódtak, az élménynapok pedig szintén újra megrendezésre kerültek Emődön és Gesztelyben.

Nyáron a diákokkal folyamatosan együtt tanultak a felzárkózás érdekében.

Ezen kívül számos más munkafeladatot vagy tevékenységet is végeztek, megszerveztek, mint például esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon, rendőrségi, gyámhatósági tárgyalásokon való részvétel, adománygyűjtés, közvetítés, élménynapok szervezése, osztálykirándulásokon való részvétel, Charit-art – tehetséggondozó program megvalósítása, kézműves termékek készítése, mediációs és családterápiás folyamatok megszervezésében való közreműködés. A tantestületek burn-out megelőzése céljából gyakorta kérnek csapatépítő foglalkozásokat a munkacsoport részéről. Rendszeres a kapcsolattartás az intézmények vezetésével, talán ennek köszönhető, hogy az iskola belső ügyeiben, konfliktusaiban is szívesen kérnek tőlük segítséget.

⇒ **Mediáció**

A speciális szolgáltatások körében egyre nagyobb számban jelenik meg mediációs szolgáltatás. Elsősorban az óvodai és iskolai szociális segítség keretében veszik igénybe az oktatási-nevelési intézmények egy-egy elharapózó konfliktus kezelésére, azonban a családsegítők esetmenedzserek kezdeményezésére is zajlott ilyen szolgáltatás.

2024. évben 4 alkalommal szerveztek mediációt, a szolgáltatásban ellátott személyek száma 6 fő volt. Resztoratív kör 11 alkalommal került megszervezésre, ebből 8 oktatási-nevelési intézményben, 3 a MESZEGYI szakmai egységeiben zajlott. A resztoratív körökben összesen 79 fő vett részt.

A mediációs üléseket (összesen 15 alkalommal) 2, mediátori végzettséggel rendelkező munkatárs vezette, akik továbbképzés keretében szerezték meg végzettségüket. Egyikük általános és igazságügyi mediátor.

⇒ **Szociális diagnózis készítése**

2024. évben a szociális problémák hangsúlyosabban jelentkeztek a szakmai tevékenység során, mint az előző években.

A kistelepülések szegregátum jegyekkel rendelkező utcáiban a szerhasználat súlyosbodott. Ongán, Felsőzsolcán, Alsózsolcán, Körömben a jövőkép nélküli, deprivált élethelyzetben lévő családok fiatalabb generációja nem tud megfogalmazni életcélokat. Az idősebb generáció jellemzően nem képes kontrollálni a kiskamasz, kamasz gyermekeit, fiatal felnőttjeit, sőt több szociális diagnózis felvétele során került megfogalmazásra, hogy fizikai bántalmazás iránti féltelme alakul ki a szülőknek a személyiségében és mentális állapotában

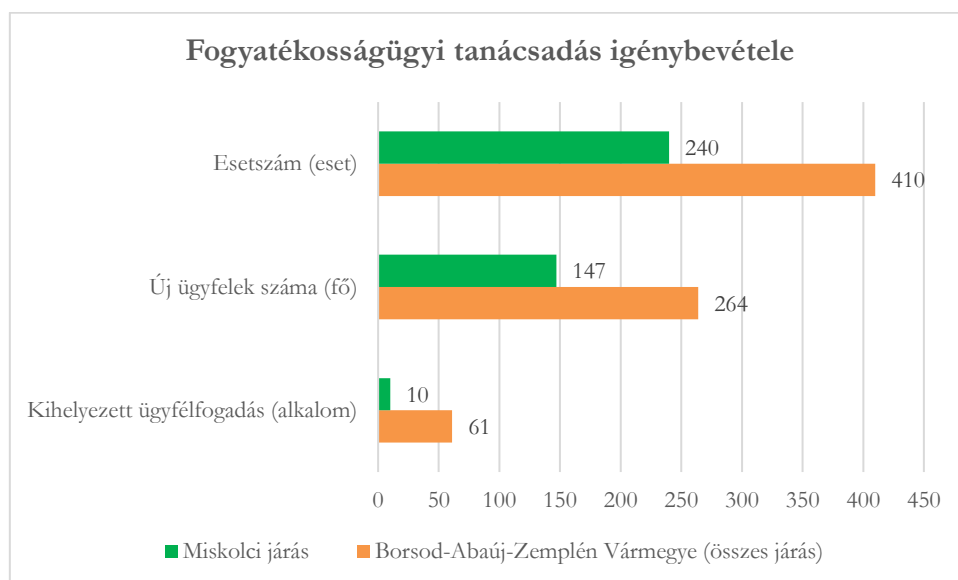
erősen eltorzult gyermeküktől. A vidéki kistelepülésekről a Miskolcon esetlegesen működő szerhasználókra specializálódott alapítványok, szervezetek vagy szociális ellátórendszer nem nyújt valós elérhetőséget, a kiajánlott szolgáltatások elérése vagy igénybevétele nem kimutatható.

A másik hangsúlyosan kirajzolódó problémátípus az anyagi problémákkal való megküzdés nehézsége, akár a korábban jobb anyagi helyzetben élő társadalmi csoportokat érintően is. A szociális diagnózis iránti felkérések során erőteljesebben került előtérbe a lakhatás elvesztésének veszélye, a közüzemi (vagy egyéb) tartozások fennállása, vagy nem ritka esetben az élelmezési és az évszaknak megfelelő ruháztatás gondjai. A 2024-es évben a szociális diagnózis készítés mellett szorosabb együttműködés került kialakításra alapítványokkal, civil szervezetekkel, így a diagnózis felvételét követően – vagy amennyiben a diagnózist megelőzően egyértelműen meghatározott probléma volt a hideg élelem vagy ruházat iránti igény – természetbeni segítségnyújtás történt a kliens számára. A szociális önkormányzati juttatások mértéke és kapacitása a járásban különbözik, ezek igénybevételi lehetőségeiről általában a kliens családok tájékozottak, használják őket, azonban ezek az élethelyzetükön tartósan nem képesek segíteni. A munkaerő-piac működését illetően is erősen érezhető a regresszió térségünkben.

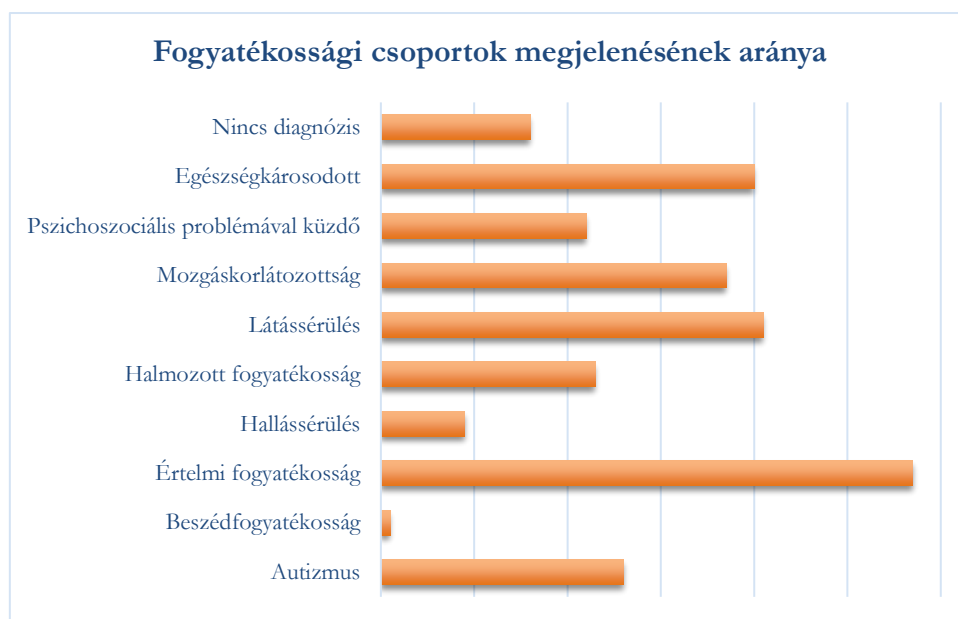
⇒ **Fogyatékoságügyi tanácsadás**

A fogyatékoságügyi tanácsadás a kijelölt család- és gyermekjóléti központok által nyújtott speciális szolgáltatás. A Központ 2022. 01. 01-től 2 fővel napi 8 órás munkarendben látja el a feladatot.

A fogyatékoságügyi tanácsadás elsődleges célcsoportját a gyermek és felnőtt korú fogyatékosággal élő személyek, családtagjaik, valamint a velük kapcsolatba kerülő segítő szakemberek alkotják. Tevékenységük kiterjed a vármegye teljes lakosságára, tekintet nélkül életkorra és fogyatékosági típusra. A szolgáltatások elérhetőek telefonon, online és személyesen is. A MESZEGYI Területi Szolgáltatási Központjaiban és a Központban fix időpontban, mindenhol havi egy alkalommal 2 órában tartott ügyfélfogadást biztosítanak előzetes bejelentkezés alapján. A megye járásközpontjaiban működő család- és gyermekjóléti központokban havonta egy alkalommal fix időpontban 2 órában tartott ügyfélfogadásra van lehetőség előzetes bejelentkezéssel.

Szolgáltatást igénybe vevő 118 esetben maga a fogyatékos személy volt, 164 esetben a hozzátartozó, 125 esetben pedig valamilyen szakember. A többi esetben egyéb más hozzátartozó, illetve hivatásos gondnok/gyám fordult a tanácsadókhoz.

Problématípusok tekintetében 2024. évben a legtöbb alkalommal szintén a pénzügyi ellátások területéről kértek segítséget, majd ezt a szociális szakellátások és a foglalkoztatási lehetőségekről szóló információkérés követték.

Közösségi tevékenységük része a rendszeres időközönként megtartott szülőcsoport, ahol 10-20 fő közötti létszámban jelentek meg fogyatékos személyek és hozzátartozóik. Önkormányzati szociális pályázati forrás segítségével kirándulásokat is szerveztek számukra,

valamint több szakembert is meghívtak előadónak. Ezeken kívül több alkalommal tartottak előadást a Szent Ferenc Tagkórház Stroke klubjában, a Martin János Szakképző Iskolában, az Éltes Mátyás EGYMI-ben osztályfőnöki órákon érzékenyítő foglalkozásokat tartottak.

A fogyatékosügyei tanácsadók szakmai együttműködések során

- rendszeresen részt vesznek a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet szakmai egyeztető megbeszélésein,
- vármegyei szinten jelen vannak éves jelzőrendszeri tanácskozásokon,
- előadásokat tartanak szakmaközi megbeszéléseken,
- elkészítették a Miskolci Fogyatékosügyei Kalauz adatfrissítését,
- aktívan részt vesznek a miskolci Fogyatékosügyei Szakmai Műhely munkájában,
- aktív kapcsolatot tartanak fenn szociális és egészségügyi szolgáltatókkal, civil szervezetekkel, érdekvédelmi szervezetekkel.

Tevékenységük szerteágazó és sokrétű:

- Rendszeresen frissítik a vármegye szociális, egészségügyi, oktatási és munkaügyi szolgáltatásainak nyilvántartását, és figyelemmel kísérik az újonnan megjelenő vagy hiányzó szolgáltatásokat.
- Együttműködnek az ellátotti kört segítő szervezetekkel, érdekvédelmi csoportokkal, és rendszeresen tájékoztatást nyújtanak szolgáltatásaikról és elérhetőségeikről.
- Tájékoztató előadásokat tartanak köznevelési intézményekben, szociális és egészségügyi intézményekben, valamint civil és egyházi szervezetekben fogyatékossgal kapcsolatos témákban. Részt vesznek szakmai megbeszéléseken és tanácskozásokon.
- Csoportos foglalkozásokat szerveznek ügyfeleknek, hozzátartozóknak és szakembereknek. Rendszeres csoportjuk évek óta sikeresen működik a fogyatékos személyeket gondozó hozzátartozók számára, ahol információkat osztanak meg és lehetőséget biztosítanak a tapasztalatok megosztására és a támogatásra.
- Szemléletformáló foglalkozásokat tartanak oktatási intézményekben és szociális szolgáltatóknál a fogyatékossg témakörében.
- Segítenek a fogyatékos személyeknek és családtagjaiknak pénzübeli és természetbeni ellátások, valamint szolgáltatások felkutatásában és igénybevételeiben, ideértve a család- és gyermekjóléti központok által nyújtott segítséget is.
- Tanácsadást nyújtanak az ügyfelek problémáinak felmérésében és a megfelelő megoldási alternatíva kiválasztásában.
- Kapcsolatot tartanak más fogyatékossgügyi tanácsadókkal a szakmai együttműködés és jó gyakorlatok megosztása céljából.

⇒ Foglalkoztatási tanácsadás

A Központ 2023. 09. 01-től 2 fővel napi 8 órás munkarendben látja el a foglalkoztatási tanácsadói feladatot. Tevékenységük kiterjed a MESZEGYI ellátási területére, tekintet nélkül életkorra, egészségi állapotra. Az ügyfelekkel való kapcsolattartás telefonon, interneten és személyesen történik. Rendszeresített munkarendben és helyszíneken végzik tanácsadói munkájukat. Heti rendszerességgel tartanak ügyfélfogadást az alábbi helyeken: MESZEGYI Család- és Gyermekjóléti Központ, MESZEGYI 4 Területi Szolgáltatási Központja, MESZEGYI Családok Átmeneti Otthona, Gyermek Átmeneti Otthona, Máltai

Szeretetszolgálat Tetenvári Jelenlétpont, Református Kismamaház, Bábonybérc, illetve az Ökomenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthonába igény szerint mennek.

Szolgáltatásaik közé tartozik az egyéni munkatanácsadás, munkaerő-piaci és foglalkozási információk nyújtása, GYED-ről, GYES-ről visszatérők segítése a munkaerő-piacra, munkavállalói képességek és kompetenciák felmérése, fejlesztése, egyéni foglalkozás, motivációs tréning, pályorientációs tanácsadás, pályamódosítási tanácsadás, egyéni álláskeresési tanácsadás, álláskeresési technikák átadása, munkaerő-piaci mentori szolgáltatás, munkaközvetítés, önéletrajz-írás, munkajogi tanácsadás, állásinterjúra való felkészítés.

Nagyon fontosnak tartják az ügyfelekkel történő első találkozást, beszélgetéseik nem csak a munkaerő-piacra terjednek ki, szó esik az életkörülményeiről, életpályáikról, elképzeléseikről, jövőképekről, mely által feltárják az ügyfél kompetenciáit, motivációit. Ezek után kidolgozzák az ügyfél foglalkoztatási profilját és segítik a pályorientációban. Gyakori az olyan ügyfél, aki csak egy segítő, megerősítő beszélgetés miatt keresi meg őket. A fiatalabb, szakképzettség nélküli ügyfeleiket arra motiválják, hogy szakmát vagy képesítést szerezzenek egy piacképes szakmában. Segítik őket a pályaválasztásban és az oktatási intézmény felkutatásában, jelentkezésben, ugyanis sokuk nem mozog ebben a közegben, ezért az eredmények érdekében tárgyalnak az oktatási intézményekkel, hogy az ügyfél ne riadjon vissza a szervezési nehézségek miatt. Ezt a tevékenységüket nagyon fontosnak, jövőbemutatónak tartják.

Munkájuk során gyakran találkoznak megváltozott munkaképességű munkavállalókkal, akiknek segítenek az elhelyezkedésben a speciális személyes igényeiknek megfelelően. Szoros, aktív együttműködésük van több akkreditált szervezettel, mint például MiProdukt Kft., Para-Mis Kft., Krekk-Infó Kft., Szimbiózis Alapítvány, Prohuman, valamint a térségben megtalálható számos munkáltatóval.

2024-ben az összes új ügyfél száma 228 fő, a munkáltatóknak elküldött önéletrajzok száma: 541 db, az elhelyezett ügyfelek száma 30 fő volt.

4.1.1.1. JELZŐRENDSZERI TANÁCSADÓI TEVÉKENYSÉG

A gyermekvédelmi és szociális jogszabályokban hangsúlyos szerepet kap a gyermekvédelmi és szociális észlelő- és jelzőrendszer, amelynek fókuszában a megelőző feladat áll.

A családok esetében a krízishelyzethez vezető okok megelőzése, illetve a már meglévő krízishelyzet következményeinek enyhítése a cél, míg gyermekek esetében a problémamegelőző funkciónak a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségük megelőzésére, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetésére, a családból történő kiemelés megelőzésére kell összpontosítani.

Bár a jogszabályok hangsúlyozzák, hogy a jelzőrendszer egyetemes, és egyaránt vonatkozik felnőttekre és gyermekekre, a gyermekek esetében a jelzésre kötelezettek egyértelműen meghatározásra kerülnek a Gyvt. 17. § (1) bekezdésében.

A bekezdésben nevesítettek esetében a jogszabály egyértelműen fogalmaz: amennyiben ezen intézmények, szolgáltatók, személyek tevékenységük során a gyermekek veszélyeztetettségére utaló információ birtokába jutnak, azt mérlegelés nélkül kötelesek jelezni a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgáltató felé, továbbá a probléma súlyosságától függően, szükség esetén kötelesek hatósági intézkedést kezdeményezni a gyermekek védelme érdekében.

A jelzési kötelezettség fontosságát 2024-ben a büntető törvénykönyvbe is bekerülő felelősség hangsúlyozza. Kiemelt veszélyeztető körülménynek számító eseteket nevesít a jogszabály, melyek esetében a jelzőrendszer tagjainak haladéktalanul, de 3 munkanapon belül jelzési és hatósági eljárás kezdeményezési kötelezettségük van. Ennek elmulasztása börtönbüntetéssel is sújtható.

A veszélyeztetettség megelőzése, megszüntetése érdekében végzett tevékenység középpontjában az észlelő- és jelzőrendszer hatékony működése áll.

A feladat ellátását a jogszabály 2 szintén - települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálatok, míg járási szinten a család- és gyermekjóléti központok - hatáskörében szabályozza. A MESZEGYI jelzőrendszert működtető tevékenysége mindkét szinten megjelenik a Miskolci járás vonatkozásában.

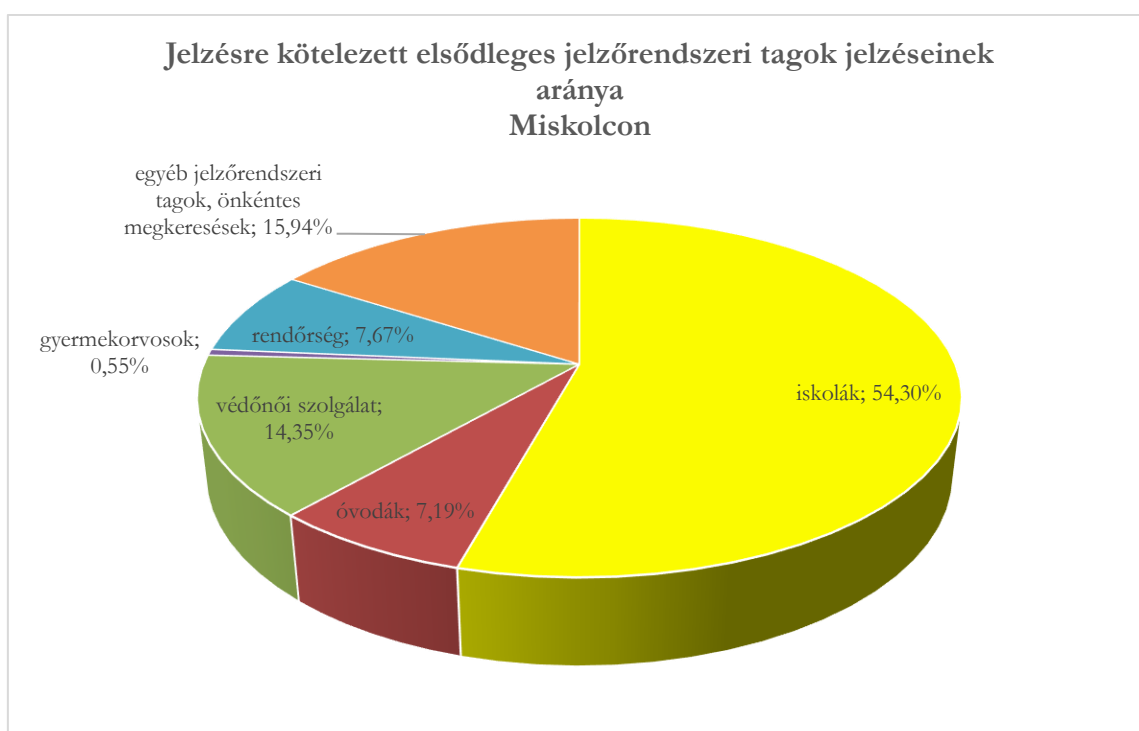
Az intézmény szervezeti felépítésébe tartozó, és Miskolc városát teljes egészében lefedő négy területi szolgáltatási központ mindegyikében van a jelzőrendszer működtetéséért felelős jelzőrendszeri koordinátor. A jelzőrendszeri munka koordinálásáért felelős jelzőrendszeri tanácsadó az intézmény Központjának munkatársa, valamint ő összegzi a Központhoz érkező jelzéseket is.

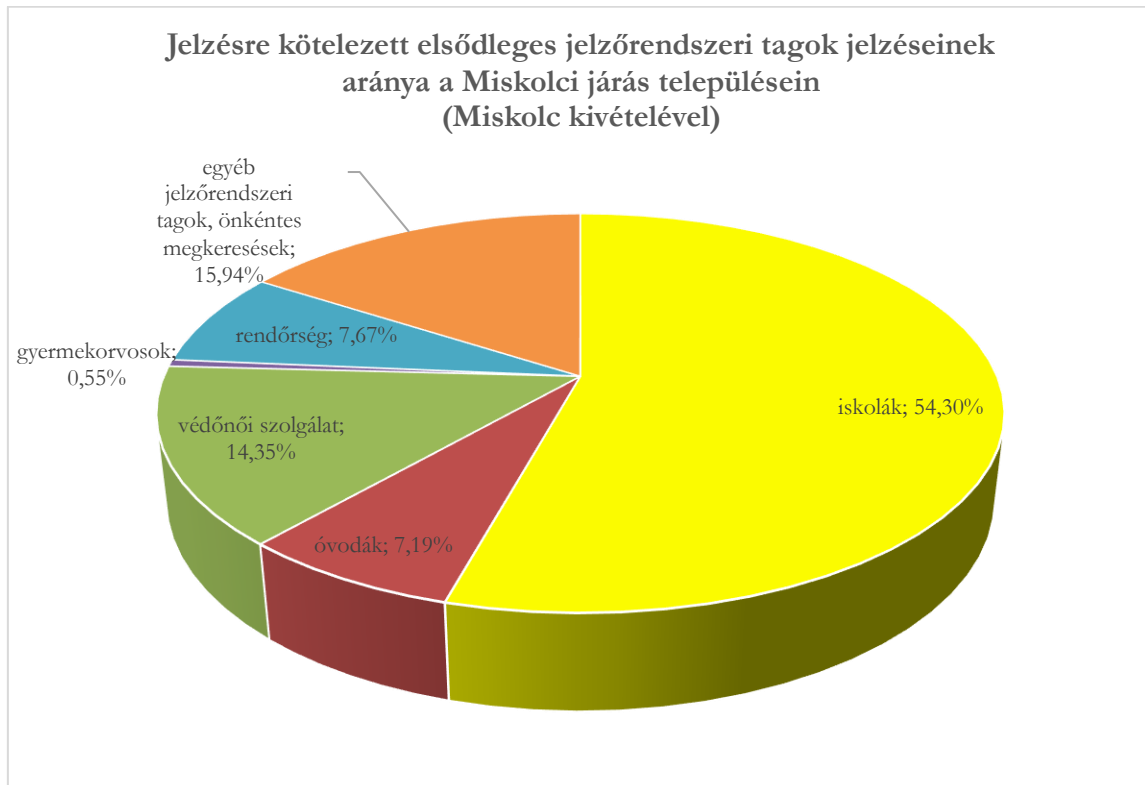
A Miskolci járás jelzőrendszeri működési tapasztalatai 2024. évben

A MESZEGYI területi szolgáltatási központjaiban dolgozó jelzőrendszeri felelősök, valamint a Miskolci járás településein dolgozó kollégák az esetek nagy többségében 2024-ben is heti rendszerességgel küldték azokat az összefoglaló táblázatokat, amelyek az adott területi egységhez beérkező jelzésekkel kapcsolatban nyújtottak tájékoztatást. A jelzést tevőről, a jelzett problémákról, valamint a családsegítő által megtett intézkedésről egyaránt tartalmaztak információkat a beérkezett összesítések, továbbá a Központhoz beérkezett jelzések is feldolgozásra kerültek.

Vizsgált adatok	Miskolc	Járas
Beérkezett jelzés összesen: 5 353 (Számottevően magasabb jelzés szám, mint 2023. évben)	2 657 (12,5 %-kal magasabb a jelzések száma, mint 2023. évben)	2 696 (13 %-kal magasabb a jelzések száma, mint 2023. évben)
Életkor:	A jelzések 17,8 %-a érkezett 18 év feletti lakossal kapcsolatban. A tavalyi év adataitól eltérően ebben az évben, a százalékos arányok szolgáltatási központonként eltérőek, szélsőséges értékeket mutatnak.	A jelzések 7,5 %-a érkezett 18 év feletti lakossal kapcsolatban. A százalékos arányok településenként eltérőek, szélsőséges értékeket mutatnak. Több olyan település volt, ahonnan nem érkezett felnőtt korúval kapcsolatos jelzés, de előfordult olyan település is, ahol a jelzések 50 %-át tették ki a felnőttekre vonatkozó adatok.

Jelzés módja:	A jelzések a jelzőrendszeri felelősök által küldött táblázatok minden esetben írásban érkeztek.	
Jelzést tevő intézmény: >csökkenő tendencia 2023. évhez képest <növekvő tendencia 2023. évhez képest	Iskola: > 35,49% Óvoda: < 11,5% Védőnő: < 15,8% Gyámhatóság: > 11,2% Rendőrség: < 11,47% Orvos: > 0,33% Iskolai-óvodai szociális segítő: <1,46% Kórház: < 3,16%	A jelzések a jelzőrendszeri felelősök által küldött táblázatok minden esetben írásban érkeztek. Iskola: > 54,3% Óvoda: < 7,19% Védőnő:> 14,35% Gyámhatóság:> 4,1% Rendőrség: < 7,67% Orvos: > 0,55% Iskolai-óvodai szociális segítő: < 0,89% Kórház: > 1,74%

A jelzések elemzése során a következők figyelhetők meg a 2024. évre vonatkozóan:

Általánosságban elmondható, hogy a járás településein **egyértelmű növekedés** volt megfigyelhető a jelzések vonatkozásában.

A Miskolci járás minden településére jellemző, hogy továbbra is a **nevelési-oktatási intézményektől** érkezik a legtöbb jelzés a család- és gyermekjóléti szolgálatokhoz. A beérkezett jelzéseket megvizsgálva, továbbra is az a tendencia, hogy azok az iskolák, óvodák jeleznek elsősorban, ahol az oktatási intézménybe felvettek köre elsősorban a problémás, hátrányos helyzetű rétegből kerül ki elsősorban. Ugyanakkor több olyan középiskola is megjelent a jelzést tevő intézmények között, ahonnan eddig nem, vagy alig érkezett jelzés. Egyes oktatási intézmények azonban továbbra sem fellelhetők a jelzést tevők között.

Az **egészségügyi szolgáltatók** részéről elsősorban a **védőnők** azok, akik jeleznek, a gyermekorvosokra továbbra sem jellemző a jelzési kötelezettség felvállalása. A háziorvosoktól érkező jelzések száma egész évben, a teljes járás vonatkozásában mindössze 24 volt, ez 0,48 %-át teszi ki az összes beérkezett jelzésnek. A 2024 decemberében tartott szakmaközi megbeszélésen, melyet a Gyermek-Alapellátásban Praktizáló Orvosok Szövetsége meghívására tartottak Miskolcon, több szakmai kérdésben kérték ki véleményüket, melyet követően a MESZEGYI Igazgatóságára egyre több jelzés érkezett a **gyermek háziorvosoktól**. Miskolc vonatkozásában minimális számban, de a MESZEGYI minden szolgáltatási egységébe érkezett jelzés az adott területen dolgozó orvosoktól. Ugyanez a járás többi települése tekintetében már nem mondható el. A kis településeken a háziorvosoktól érkező jelzések 73 százaléka egy településen, egy orvostól érkezett. Fontos megemlíteni azt a tendenciát, hogy a települések szakmaközi megbeszélésein, esetkonferenciáin számos esetben vesznek részt orvosok. A 2024-es évben a legpozitívabb változás az egészségügyi szolgáltatók részéről a Kórház vonatkozásában volt érzékelhető. A

kórházból érkező jelzések száma egyértelmű növekedést mutat az előző évhez képest, elsősorban a Pszichiátriai Centrum ontja a jelzéseket.

A **rendőrségtől** érkező jelzések száma 2024-ben arányait tekintve ismét nőtt, köszönhetően annak az erőfeszítésnek, amit egyrészt a rendőrséggel való együttműködés elősegítése érdekében a jelzőrendszeri tanácsadó tett, másrészt annak a partneri kapcsolatnak, ami a rendőrség részéről érzékelhető volt. Szakmaközi megbeszélések valósultak meg a tavalyi év folyamán több alkalommal a rendőrség illetékeseivel. Ennek ellenére a visszajelzések alapján a rendőrségtől érkező jelzések száma továbbra sem tükrözi a valós, jelzési kötelezettség körébe eső esetek számát. Azonban a tavalyi évhez hasonlóan 2024-ben is rendkívül szélsőséges értékek tapasztalhatók a területi szolgáltatási központok esetében. Pl. az Avasi TSZK-ba 109 jelzés, a Fazola úti TSZK-ba 1 jelzés érkezett a rendőrség részéről.

A járás többi települése esetében is elmondható, hogy nőtt a rendőrségtől érkező jelzések száma, ennek ellenére több olyan település volt, ahol ezen jelzőrendszeri tag részéről egyáltalán nem érkezett jelzés.

A korábbi évek trendjének megfelelően ebben az évben is nőtt a **lakossági** és ezen belül is az **anonim** jelzések aránya.

Az intézmény óvodai- és iskolai szociális segítői, a járásbírók, ügyészségek, a tankerületi központok, a Pedagógiai Szakszolgálat, bölcsődék, a Máltai Szeretetszolgálat, az ország különböző család- és gyermekjóléti szolgálatai, központjai, humán szolgáltatói, valamint az ország különböző pontjain található családok és gyermekek átmeneti otthonai, az Áldozatsegítő Központ, a pártfogói felügyelet továbbra is aktív tagjai a jelzőrendszernek.

Az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat (OKIT), több település jegyzője, illetve az önkormányzatok a korábbihoz hasonlóan aktív közreműködői voltak a jelzőrendszernek.

Jelzett problémák

A jelzett problémák jelentős hányadát továbbra is az oktatási-nevelési intézményektől érkező jelzések képezik mind Miskolcon, mind a járás többi településén. Ezek elsősorban az oktatási-nevelési elhanyagolásra vonatkozó jelzések. Ezeket az iskolák nagy többsége az előírásnak megfelelően küldi.

2024-ben az igazolatlan mulasztásokkal kapcsolatban érkezett jelzések száma 2150 volt, ami az összes jelzés 40,16 %-át tette ki. Ez az arányszám alacsonyabb, mint a 2023-as év (43,34 %) erre vonatkozó adata, amely azért is érdekes, mert bár összességében nőtt a jelzések száma a járásban, az iskolai jelzések összetétele megváltozott. Nem csak igazolatlan mulasztásról küldenek jelzést a köznevelési intézmények, hanem egyéb, a gyermek veszélyeztetettségére utaló problémáról is, amelyeknek egy jelentős része magatartási, illetve viselkedési zavarra utal, de továbbra is jelen van az iskoláktól érkező jelzések között a magas számú igazolt hiányzások problémája.

A 18 év alattiak önmagukat veszélyeztető magatartása továbbra sem a valóságot tükröző mértékben jelenik meg a jelzések között, annak ellenére, hogy a tavalyi évhez képest közel négyszeresére nőtt az ilyen jellegű jelzések száma. Szer, vagy rendszeres alkoholfogyasztásról, illetve szuicid kísérletről kevés jelzés érkezik. A teljes járás területén összesen 104 db ilyen jellegű jelzés érkezett, ez az összes jelzés vonatkozásában 1,94 %-os arányt, és igen magas látenciát jelent. Annak ellenére, hogy a szakmaközi megbeszéléseken az egész járásban folyamatosan téma volt a szerhasználat kérdésköre, a jelzések felvállalása továbbra is komoly nehézséget okoz a jelzésre kötelezett szakembereknek.

A szülői elhanyagolás, a magatartási problémák is nagy százalékban vannak jelen a jelzések tekintetében, ezeket a jelzéseket jellemzően a védőnők és az nevelési-oktatási intézmények vállalják fel. A szülői elhanyagolás kapcsán érkezett jelzések az összes jelzés 10,12 %-át a magatartási problémák az összes jelzés 6,18 %-át tették ki. A kollégák visszajelzései szerint a családban megjelenő valós problémák jelentős része (így pl. az elhanyagolás is) sok esetben csak a családdal történő kapcsolatfelvételt követően derül ki.

Családon belüli erőszak, gyermekbántalmazás, szexuális erőszak, vagy azok gyanúja, kiskorú veszélyeztetése szintén jelenlévő fogalmak a jelzések között. Egyértelműen determinált szakmai terminusban 2024-ben a kapcsolati erőszak: 113; gyermekbántalmazás: 70; szexuális abúzus: 14; elhanyagolás: 542; kiskorú veszélyeztetése: 707 esetben jelent meg. Az előző évhez képest viszonyítva mindegyik jelzéstípusnál szignifikáns emelkedés tapasztalható.

A kiskorú gravidákról, az elhanyagolt terhességekről szóló jelzések szintén állandóan megjelenő fogalmak a jelzésekben. 2024-ben az ezekkel a problémákkal kapcsolatos jelzések száma is radikális emelkedést mutatott a probléma meghatározás nehézségei ellenére is. A kiskorú várandósról érkezett jelzések száma 69 volt, az elhanyagolt terhességeké 106, de a védőnői ellátás elutasítása is több esetben okozott problémát. Az ellátási területek eltérései szerint ezek az adatok is változóak az egyes szolgáltatási központok és a járás bizonyos településeinek vonatkozásában.

Szintén jelentkezik a jelzések tekintetében kapcsolattartás akadályoztatása, különböző szabálysértések, bűncselekmények, beilleszkedési nehézségek, lakhatási/anyagi problémák, nagy számú igazolt mulasztás. Ezen jelzések száma is évről évre nő.

2023-ban a teljes járás területén összesen 1 jelzés érkezett iskolai erőszak, kirekesztés vonatkozásában, 2024-ben már 9 jelzést kaptak ilyen jellegű problémáról. Ugyan a számadatban jelentős a változás, azonban hasonlóan az önvesélyeztető magatartás felvállalásának problémaköréhez, itt is óriási a látencia.

A Járási jelzőrendszeri tanácsadó feladatai 2025-ben

Általános feladatok

- Minden jelzésre kötelezett motiválása az **időben, írásban** történő jelzések megtételére.
- A még mindig inaktív tagok bevonása.
- Egységes fogalomhasználat elősegítése.
- A jelzések tartalmának, a jelzési kötelezettség – mikor/hogyan/milyen formában kérdéskör – egyértelműsítése.
- Rendkívüli hatékonysága miatt az aktuális problémákra orientált szakmaközi megbeszélések megszervezése 2025-ben is elsődleges feladata kell, hogy legyen a Területi Szolgáltatási Központoknak. Az érdemi együttműködés kereteinek megtalálása, lefektetése a család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársai és a jelzésre kötelezettek között nagymértékben segítheti a jelzőrendszeri munka hatékonyságát.

Konkrét feladatok Miskolc vonatkozásában

A tervezett közös szakmaközi megbeszélések prioritások, illetve az előre jelzett tervezettség sorrendjében kerülnek megjelölésre.

- 2025. március: Szakmaközi megbeszélés szervezése a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal Gyámügyi Osztály, a Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály, a Kórház, a Miskolci Rendőrfőkapitányság, valamint a Miskolci Egészségfejlesztési Intézet közreműködésével az oltáselmaradások problematikája kapcsán.
- 2025. március: Szakmaközi megbeszélés a Kórház Gyermek-egészségügyi Központjában dolgozó gyermekorvosok bevonásával a 2024. szeptember elsejétől hatályos jogszabályi módosításokról.
- 2025. április: Szakmai egyeztetés a Miskolci Járásbíróság és a Miskolci Járási Ügyészség illetékeseivel. A megbeszélés elsődleges célja a 2024. szeptember elsejétől hatályos jogszabályi változásokhoz kapcsolódó együttműködési pontok egyeztetése.
- 2025. május: Szakmai egyeztetés a Miskolci Rendőrkapitányság illetékeseivel a jelzési kötelezettség fontosságáról, az esetlegesen felmerülő problémákról.
- 2025. június: Szakmai egyeztetés a Miskolcon dolgozó gyermek- és felnőtt háziorvosokkal a jelzőrendszeri kötelezettségről.
- 2025. október: Szakmai egyeztetés a Kórház Semmelweis Tagkórház Pszichiátriai Osztályával a minél hatékonyabb együttműködés érdekében.

Egyéb jelzőrendszeri tanácsadói feladatok

- Részvétel a MESZEGYI Területi Szolgáltatási Központjai által szervezett szakmaközi megbeszéléseken.
- Szükség esetén esetkonferenciák moderálása (A korábbi évek tapasztalatai alapján az egyik leghatékonyabb konfliktuskezelő, problémafeltáró lehetőség a jelzőrendszeri tagok részére.).
- Konfliktuskezelés a gyermekvédelmi/jelzőrendszer szereplői között.
- Minden hónapban esetmegbeszélő csoportok tartása.
- Szükség szerint akár az egész járást érintő témában közös szakmaközi megbeszélések szervezése.
- Aktív részvétel a járási kollégák által szervezett szakmaközi megbeszéléseken, éves szakmai tanácskozásokon.
- Módszertani segítségnyújtás a gyermekvédelemben és a jelzőrendszerben dolgozó kollégák számára.

Összegzés a jelzőrendszer működéséről

A jelzőrendszer a javuló tendencia mellett még mindig nem működik egységesen. Sem Miskolcon, sem a Miskolci járás településein nem képez egységes, egyértelműen beazonosítható adatokat. A hatékonyság továbbra is függ a személyes kapcsolatok meglététől vagy hiányától.

2024-ben 5353 jelzés érkezett a MESZEGYI és a járás család- és gyermekjóléti szolgálataihoz, valamint a Központba. A jelzések eloszlása nem egyenletes, és feltételezhetően az adott ellátási körzet „problémassága” mellett az ott dolgozó, jelzésre kötelezett jelzőrendszeri tagok motivációját, vagy annak hiányát is tükrözi.

A tapasztalatok szerint mind a családsegítő kollégáknak, mind a jelzőrendszeri tagoknak szüksége van a jelzőrendszeri feladatellátás, a saját és az ágazati jogszabályok ismertetésére, az együttműködés lehetőségeinek, kereteinek megteremtésére. A 2024. szeptemberében

hatályba lépő jelzőrendszerre vonatkozó jogszabályváltozással – amely a kiemelt veszélyeztető körülmények jelzésére vonatkozó felelősséget erősíti – olyan jelzőrendszeri tagok részéről is nőtt a jelzési hajlandóság, akik korábban nem voltak aktív jelzőrendszeri tagok.

A jelzőrendszer hatékonyabbá, működésének egységesebbé tétele továbbra is feladat a gyermekek védelme érdekében.

A tapasztalatok szerint mind a családsegítő kollégáknak, mind a jelzőrendszeri tagoknak szüksége van a jelzőrendszeri feladatellátás, a saját és az ágazati jogszabályok ismertetésére, az együttműködés lehetőségeinek, kereteinek megteremtésére. A 2024-es év tapasztalatai is alátámasztják, hogy a jelzések fogalmának, a jelzési kötelezettségnek, a kompetenciahatároknak, az egymással együttműködésre kötelezett jelzőrendszeri tagok és családsegítő kollégák egymással szembeni elvárásainak egyértelmű tisztázása elsődleges feladat kell, hogy legyen.

A fenti feladatok megvalósításának érdekében 2024-ben több szakmaközi megbeszélés is megszervezésre került a Miskolci járás jelzőrendszeri tagjai és szakemberei számára. A cél minden esetben az volt, hogy az inaktív tagok bevonásra kerüljenek, személyesebbé, közvetlenebbé váljon a kapcsolat a jelzést tevők és a jelzést fogadók között, továbbá, hogy növekedjen az érdemi információt nyújtó jelzések száma.

A szakmaközi megbeszélések összehívását indokoló tényezők:

- A 2016-os jogszabályi változásokat követően minden jelzésre kötelezett jelzőrendszeri taggal történjen meg a kapcsolatfelvétel. Bár ez a feladat 2016-tól folyamatosan megvalósításra került, a tapasztalatok azt igazolják, hogy minden jelzőrendszeri taggal újra és újra fel kell venni a kapcsolatot.
- A célcsoport specifikusan összehívott megbeszélések a város vagy a járás teljes területét szakmacsoportonként lefedő jelzőrendszeri tagokkal megtartott megbeszélések során lehetőség van az egységes fogalomhasználat, a jogszabályi háttér, és a kompetenciahatárok tisztázására.

4.2. A CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS SZAKMAI MUNKÁJÁNAK ÖSSZEGZŐ BEMUTATÁSA

A **családsegítés célja** a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése.

A **gyermekjóléti szolgáltatás célja** a gyermekek egészséges fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítése. A veszélyeztetettség megelőzése és a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, valamint a családból történő kiemelés megelőzése, a már kiemelt gyermekek hazajutásának elősegítése, utógondozása.

A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a Gyvt. 39. § (2), (3) és (4) bekezdése, 40. §-a, valamint az Szt. 64. §-a szerinti feladatokat.

A két jogszabályban előírt feladatokat alapszolgáltatás megszervezésével, működtetésével biztosítja a MESZEGYI. Családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással együtt – a család- és

gyermekjóléti szolgálat – keretében működik. 2018-tól 13 Miskolc környéki kis településen biztosít az intézmény család- és gyermekjóléti szolgáltatást a települések Miskolc önkormányzatával és a MESZEGYI-vel kötött feladatellátási szerződése alapján.

Család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait ellátó szakmai szervezeti egységek

Miskolc közigazgatási területén élő lakosság számára a szolgáltatás könnyebb hozzáférése érdekében négy Területi Szolgáltatási Központban (a továbbiakban: TSZK-ban), önálló szervezeti egységekben nyújtja az intézmény a család- és gyermekjóléti szolgáltatást.

Az ellátottak számára nyitva álló helyiségek:

- Belvárosi TSZK: Miskolc, Szemere B. u. 5.
- Avasi TSZK: Miskolc, Szentgyörgy utca 42-44.
- Diósgyőr-Vasgyári TSZK: Miskolc, Jedlik Ányos u. 3/a.
- Fazola úti TSZK: Miskolc, Fazola Henrik u. 4/a.
- Települési Feladatellátási Munkacsoport: Miskolc, Arany J. u. 37.

Települési feladatellátás szolgáltatási helyek

Berzék	3575 Berzék, Petőfi u. 44.
Bükkszentkereszt	3557 Bükkszentkereszt, Kossuth u. 24.
Harsány	3555 Harsány, Hunyadi u. 2.
Köröm	3577 Köröm, Rákóczi F. u. 11.
Mályi	3434 Mályi, Széchenyi u. 4.
Nyékládháza	3433 Nyékládháza, Kossuth L. u. 47.
Ónod	3551 Ónod, Rákóczi u. 51.
Répáshuta	3559 Répáshuta, Kossuth L. u. 2.
Sajóbábony	3792 Sajóbábony, Arany J. u. 5.
Sajóecseg	3793 Sajóecseg, Thököly u. 5.
Sajóhídvég	3576 Sajóhídvég, Rákóczi u. 37.
Sajókeresztúr	3791 Sajókeresztúr, Rákóczi u. 40.
Sajósenye	3712 Sajósenye, Petőfi u. 14.

A TSZK-kat heti 26 órában kereshetik fel a személyesen a miskolci lakosok. A családsegítők fogadóóráikon személyesen várják a klienseket. A kapcsolattartás fontos formája a családlátogatás, ugyanakkor telefonon munkaidőben folyamatosan elérhetők a munkatársak. A nyitvatartási időn kívül zajlik az adminisztratív tevékenység, a szakmaközi egyeztetések telefonos, személyes formában, a kliensek ügyeinek intézése, a családlátogatások, illetve a szakmai munkát támogató tevékenységek (csoportmegbeszélések, szupervízió, továbbképzések stb.).

A szakmai egységek ellátási területei

A Központ szolgáltatásaihoz hasonlóan a MESZEGYI család- és gyermekjóléti szolgáltatása kiterjed Miskolc város közigazgatási területére, illetve a feladatellátási szerződéssel bevont 13 településre.

Az ellátási terület jellemzői a Központ ellátási területének ismertetésénél a 4.1. pontban már bemutatásra került.

Személyi feltételek

Az NM rendelet 1. számú melléklete tartalmazza a család- és gyermekjóléti szolgáltatás szakmai létszám és létszámminimum normáit. A család- és gyermekjóléti szolgálatnál lakosságszám vonatkozásban 4000 főre vetítve került előírásra 1 fő családsegítő. A MESZEGYI Család- és Gyermekjóléti Szolgálatára (a továbbiakban: Szolgálat) és a gondozói körzetekre vetítve a családsegítő létszám a jogszabályi előírásnak megfelelő.

A Miskolc város területén működő család- és gyermekjóléti szolgáltatásban a fenntartó által engedélyezett szakmai létszám 66 fő, melyből 2024. december 31-én 9 álláshely volt betöltetlen. 3 fő tartós távollétének indoka gyermekgondozás, 6 álláshelyre pedig nem találtak megfelelő pályázót. 1 fő családsegítő részmunkaidőben áll alkalmazásban.

Minden szakmai munkakörben dolgozó munkatárs rendelkezik a szakmai rendeletben előírt szakirányú felsőfokú képesítéssel.

2024-ben 4 családsegítő és 1 szociális asszisztens álláshelyen történt személyi változás. Az új kollégák betanítására nagy hangsúlyt fektetnek, a próbaidő alatt álló kollégákat a többéves szakmai gyakorlattal rendelkező munkatársak segítik, mentorálják. Rendszeresen konzultálnak egy-egy intézkedéssel kapcsolatban, illetve közösen végzik a családlátogatásokat, ellenőrzik és szükség esetén korrigálják a kimenő leveleket, szakmai dokumentumokat.

A családsegítők szakmai felkészültsége magas szintű, a munkakör végzéséhez megfelelő szervezőkészség, problémamegoldó képesség jellemzi őket. Kapcsolatteremtő képességük, kommunikációs készségük nélkülözhetetlen, a szakmai készségek, ismeretek magas színvonalának megtartása és fejlesztése érdekében az intézmény nagy figyelmet fordít a továbbképzéseken és a szupervíziókon való részvétel ösztönzésére és támogatására.

Tárgyi feltételek

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás székhelye és az ellátottak fogadására szolgáló helyiségek az ellátási területek központjában találhatóak, tömegközlekedéssel jól megközelíthetőek. Az épületek akadálymentesítettek mind a négy miskolci TSZK-nál.

A személyes segítő munka feltételei rendelkezésre állnak a szakmai egységekben. Minden TSZK-ban található fogadóhelyiség, ahol az ügyfélfogadás és a segítő beszélgetések zajlanak. A családsegítő kollégák az adminisztratív teendőket munkatársi irodákban végzik, ahol a munkavégzéshez szükséges számítástechnikai és irodai eszközök rendelkezésre állnak.

A számítógépek száma kielégítő, az informatikai rendszer és infrastruktúra fejlesztésen esett át, így a dokumentációhoz szükséges technikai háttér rendelkezésre áll. Minden szakmai egység munkáját vezetékes és mobiltelefonok is segítik.

A nehezen járható külterületekre történő kijutás sok esetben csak intézményi autó használatával lehetséges. Nagy könnyebbség a családgondozók számára, hogy heti beosztás szerint segíti az intézmény ezeknek a területeknek az autóval történő megközelítését. A nehezen járható külterületekre így többször és nagyobb biztonságban jutnak ki a kollégák. Esetenként könnyebb a „vándorló” családok nyomon követése.

A Diósgyőr-Vasgyári TSZK-ban hiányzik olyan közösségi tér, ahol nagyobb csoportok, rendezvények lebonyolítása megvalósulhat. A kevés fogadó helyiség megnehezíti a munkát. Közösségi programokat közösségi helyiség hiányában a helyszínen nem tudnak lebonyolítani, ezért a programokat az óvodába, iskolába, közösségi házakba viszik.

A Belvárosi TSZK közösségi helyiségként működteti az Arany János u. 37. szám alatt rendelkezésre álló helyiségeket, amiben csoportos és közösségi rendezvények kerülnek

megtartásra, illetve a ruha- és élelmiszer adományosztás is innen történik. A Belvárosi TSZK helyiségében az esővízelvezetés megújult, így a rendszeres beázások megszűntek, a helyiségek újra festése megtörtént.

Az Ávasi TSZK-ban 2022-től a távfűtési rendszer technikai problémái miatt a távfűtés nem működött, ami nagyban nehezítette a szakmai tevékenységet. Az intézmény 2 hűtő-fűtő klímaberendezést szerelt a Községi Térbe, ahol a kollégák egy térben végezték irodai tevékenységüket, az előtérben több beszélgetősarok kialakításával fogadták a klienseket. Ez a személyes segítő beszélgetések számára nem volt megfelelő környezet, a klímaberendezések nem tudták hatékonyan befűteni a rendelkezésre álló teret. 2024-ben jelentős intézményi beruházással a TSZK épületrészének távfűtésrendszere leválasztásra került az épület egészéről. A távfűtés helyreállítása ezzel megoldódott, a kollégák a Községi Térből visszaköltöztek a munkatársi irodákba és a régi fogadó helyiségeket újra használatba vették. A helyiségek falainak festése megtörtént. A Községi térben is újra indulhatott több prevenció tevékenység.

4.2.1. A szakmai munka bemutatása

A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a Gyvt. 39. és 40. §-a, valamint az Szt. 64. és 64/A. §-a szerinti feladatokat.

A TSZK-k és a Települési Feladatellátási Csoport által ellátott feladatköröket az NM rendelet 12-18. §-ai tartalmazzák.

1. Tájékoztatási feladatai körében

- szociális és egyéb információs adatokat gyűjt,
- tájékoztatja a hozzáférőket jogokról, támogatási és ellátási formákról, a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról, segíti a támogatásokhoz való hozzájutást. Kiemelt célcsoport: gyermekek, gyermekes családok, válsághelyzetben lévő várandós anya, örökbefogadó szülő,
- családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadást vagy az ezekhez való hozzájutást megszervezi,
- a válsághelyzetben lévő várandós anyát támogatja, segíti, tanácsokkal látja el, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz segíti.

2. Szociális segítő munka keretében

- segítséget nyújt a családban jelentkező működési zavarok elhárításában, ellensúlyozásában,
- felkutatja a természetes támaszokat, erőforrásokat,
- adekvát szakmai szolgáltatások bevonását kezdeményezi,
- koordinálja az esetkezelésben résztvevők (szakemberek, szolgáltatók) együttműködését,
- szükség szerint esetmegbeszélést/esetkonferenciát szervez,
- szükség szerint, de legalább hathavonta értékeli az esetkezelés eredményességét.

Az együttműködési megállapodás alapján végzett szociális segítő munka során éves átlagban legalább havi három személyes találkozást kell megszervezni és dokumentálni családonként.

3. Ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás érdekében

- figyelemmel kíséri az érintett személyt, családot veszélyeztető körülményeket, a szolgáltatások, ellátások iránti szükségleteit,
- együttműködik a területen található szolgáltatókkal – az ellátások közvetítése érdekében,
- segítséget nyújt az ellátások, szolgáltatások igénylésében.

4. Prevenációs tevékenység körében

- veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszert működtet – települési szinten,
- szabadidős és közösségi programokat szervez,
- kezdeményezi ilyen programok megszervezését (köznevelési intézmények, kulturális intézmények, egyházi és civil szervezetek körében).

5. Hivatalos ügyek intézésében való közreműködés körében

- segítséget nyújt az igénybe vevők ügyeinek intézésében,
- tájékoztatást nyújt az igénybe vehető jogi képviselő lehetőségéről,
- a gyámhatóság, valamint a család- és gyermekjóléti központ felkérésére környezetanulmányt készít (gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapjain),
- a gyámhatóság felkérésére a Korm. rendelet 47/A §-a alapján tájékoztatást nyújt az örökbefogadott gyermek fejlődéséről, körülményeiről, családba való beilleszkedéséről.

6. Egyéb – kiemelt – feladatok

- esetmegbeszélést, esetkonferenciát kezdeményez – ha család- és gyermekjóléti központ szakmai támogatását igényli, vagy a központ feladatkörébe tartozó szolgáltatás, intézkedés szükségessége merül fel,
- a gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén a – család- és gyermekjóléti központ értesítése mellett – közvetlenül tesz javaslatot hatósági intézkedésre,
- szociális diagnózis elkészítését kezdeményezi a Központ keretei között dolgozó szociális diagnózist készítő esetmenedzser bevonásával a további lehetséges szolgáltatások feltérképezése céljából,
- fogyatékosági tanácsadás közvetítést végez fogyatékkal élők és hozzátartozóik részére.

7. Veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer működtetése

- figyelemmel kíséri a településen élők életkörülményeit, szükségleteit,
- felhívja a jelzésre köteles szerveket jelzési kötelezettségük – írásban – történő teljesítésére,
- tájékoztatást nyújt a veszélyeztetettség jelzésének lehetőségéről,
- fogadja a beérkezett jelzéseket, megteszi a szükséges, illetve jogszabályban foglalt intézkedéseket,
- a beérkezett jelzésekről és a megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család és gyermekjóléti központnak,
- a jelzőrendszeri tagok koordinálása érdekében esetmegbeszélést/szakmaközi megbeszélést szervez, melyről feljegyzést készít – évente 6 alkalommal,
- esetkonferenciát szervez,
- éves szakmai tanácskozást tart minden év február 28-ig,

- éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít minden év március 31-ig,
- kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal,
- jelzőrendszeri felelős koordinálja a feladatok ellátását.

Szakmai munka jellemzői

A család- és gyermekjóléti szolgáltatást területi felosztás alapján négy TSZK-n keresztül biztosítja Miskolc lakosai számára. A családsegítők területi felosztás alapján, utcajegyzék szerint gondozzák a családokat.

A családgondozás folyamata területenként változik. A lakótelepi és szegregátumi környezetben élő családok mellett egyre több, középréteghez tartozó család is bekerül a látókörükbe, ahol nem az anyagi gondok okozzák a nehézséget, hanem a nevelési problémából, elhanyagolásból adódóan különböző mentális, magatartási problémák jelentkeznek a gyermekeknél. Az elmúlt évben a pszichiátriai gondozásban lévők és a mentális zavarral küzdők megjelenése megsokszorozódott. A velük végzett segítő munkát nehezíti, hogy nincs betegségtudatuk, ezért az egészségügy rendszerében nem, vagy csak kis számban jelennek meg. A kezeletlen pszichés problémák nem csak családon belül, hanem az érintett tágabb környezetében is problémákat okoznak, például egy lakóközösség vagy iskolai közösség életében, melyekről rendszeresen érkeznek jelzések. A lakótelepen megjelenő gyermekvédelmi problémák elsősorban a családok működésének zavaraiából, a szülők szenvedélybetegségéből, a nevelési hiányosságokból, családon belüli konfliktusokból fakadnak. A szegregátumok területén a problémák halmozott megjelenésével küzdenek az érintett családok. Az esetek többségében szükség van a munkanélküliségből, a súlyos anyagi gondokból, életviteli problémákból, az elégtelen lakáskörülményekből, a kapcsolati konfliktusokból, szenvedélybetegségekkel adódó komplex problémakezelésre.

Az egyéni esetkezelés a családdal történő önkéntes megállapodás alapján nyújt segítséget a család életvezetésének javításában. A gondozási folyamatban a családsegítő feltérképezi a család problémáját, felméri a család erőforrásait, a kapcsolati hálóját, illetve a családot körülvevő intézményrendszerekben és közösségekben rejlő megoldási lehetőségeket. A szociális munka eszközeinek alkalmazásával igyekszik a családoknál állapotjavulást elérni, a működési problémákat megszüntetni. Az egyéni esetkezelés általában hosszabb gondozási folyamatot jelent, sokszor több éven keresztül kísérik figyelemmel a család életvitelét és segítik a problémák kezelését. A családokkal végzett segítő tevékenység hatékonyságát szolgálja a segítő szakemberek team munkája, együttműködése.

A szakmai munka során fontos hangsúlyt helyeznek a megfelelő kommunikációra. A mindennapi feladatok hatékony nyomon követése érdekében hetente csoportmegbeszélést tartanak a szakmai egységek, ahol az aktuális munkafolyamatokat, feladatokat egyeztetik. Rendszeresek az esetmegbeszélések, esetkonferenciák szervezése, szakmai egyeztetések az esetmenedzserekkel és további szakemberekkel. Ezeken a találkozókön személyes megbeszélések történnek a családok ügyeiben és a védelembe vett gyermekekkel kapcsolatosan. Az esetmenedzserek a családsegítő kollégákkal konzultálnak, a családokkal kapcsolatos információkat kölcsönösen megosztják egymással. Telefonon is folyamatos, napi szintű a kapcsolattartás közöttük, valamint a védelembe vételi javaslat elküldése előtt esetmegbeszélésre/esetkonferenciákra hívják az illetékes esetmenedzsert. Közösén vesznek részt a védelembe vételi tárgyaláson, indokolt esetben együttesen is felkeresik a családot, ezzel segítve, támogatva egymás munkáját. Kiemelten fontos az óvodai-iskolai szociális segítőök bekapcsolódása az együttműködésbe, az esetmegbeszélések és esetkonferenciák alkalmával

is meghívást kapnak, szükség esetén a pszichológus is részt vesz ezeken az alkalmakon. A gyakorlati tapasztalatok azt igazolják, hogy a megfelelően előkészített team munka nagy mértékben segíti az együttműködési megállapodásban és a gondozási-nevelési tervben meghatározott vállalások és feladatok megvalósulását. Az egyéni esetkezelés mellett nagyon fontosnak tartják a közösségi, csoportos szociális munkát, hiszen esetkezelésük során megbizonyosodtak arról, hogy ezek hatékonyak bizonyulnak a komplex problémamegoldásában, továbbá a prevenció nélkülözhetetlen eszközeinek számítanak.

Statisztikai adatok

2024-ben a TSZK-kban 824 családdal került sor együttműködési megállapodás megkötésére a problémák megoldása érdekében, valamint 2217 fő vette igénybe a család- és gyermekjóléti szolgáltatást együttműködési megállapodás alapján. Az együttműködésben érintett családok száma nőtt az előző évi adatokhoz (2023. évben 791 család) viszonyítva.

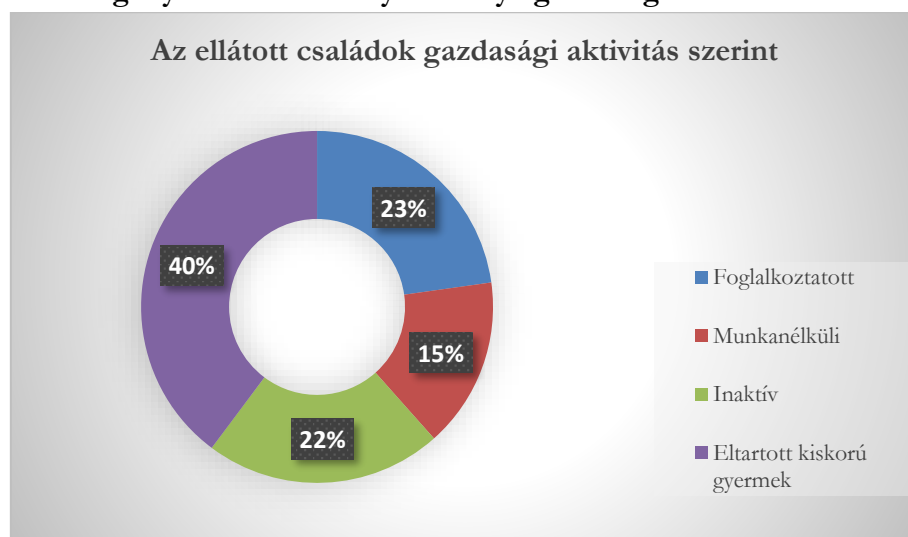
Az intézmény 2381 fő számára nyújtott szolgáltatást olyan esetben, amikor nem született együttműködési megállapodás, mely 900 családot érintett. A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésbe bevont családok gondozása során 576 személlyel, összesen 225 családdal foglalkoztak a családsegítők. Ezek az adatok jelentős mértékben meghaladják a 2023. évi értékeket (2023. évben 473 személy és 157 család). Emellett a többi esetben az igénybe vevők problémáinak megoldása nem igényelt hosszú távú gondozási folyamatot.

961 fő egy alkalommal kereste fel a Szolgálatot, ők pl. információnyújtásban, ügyintézésben történő segítségnyújtásban részesültek.

2024-ben összesen 4598 fő, 1724 család került kapcsolatba a Szolgálattal Miskolcon. Az elért személyek száma csökkent az előző év adataihoz viszonyítva, azonban 89-cel több családot érintett a család- és gyermekjóléti szolgáltatás során végzett szakmai tevékenység a tavalyi év folyamán az előző évhez képest.

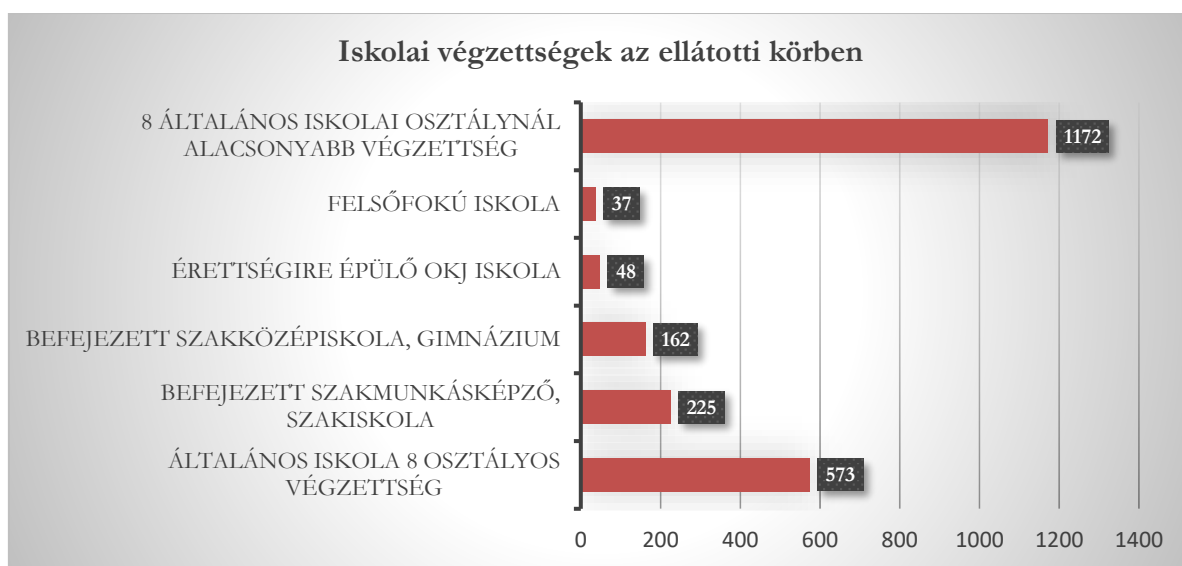
A Szolgálathoz fordulóknak szerinti megoszlását tekintve a szolgáltatásokat igénybe vevők között továbbra is magasabb számban vannak a nők.

A szolgáltatást igénybe vevő személyek aránya gazdasági aktivitás szerint

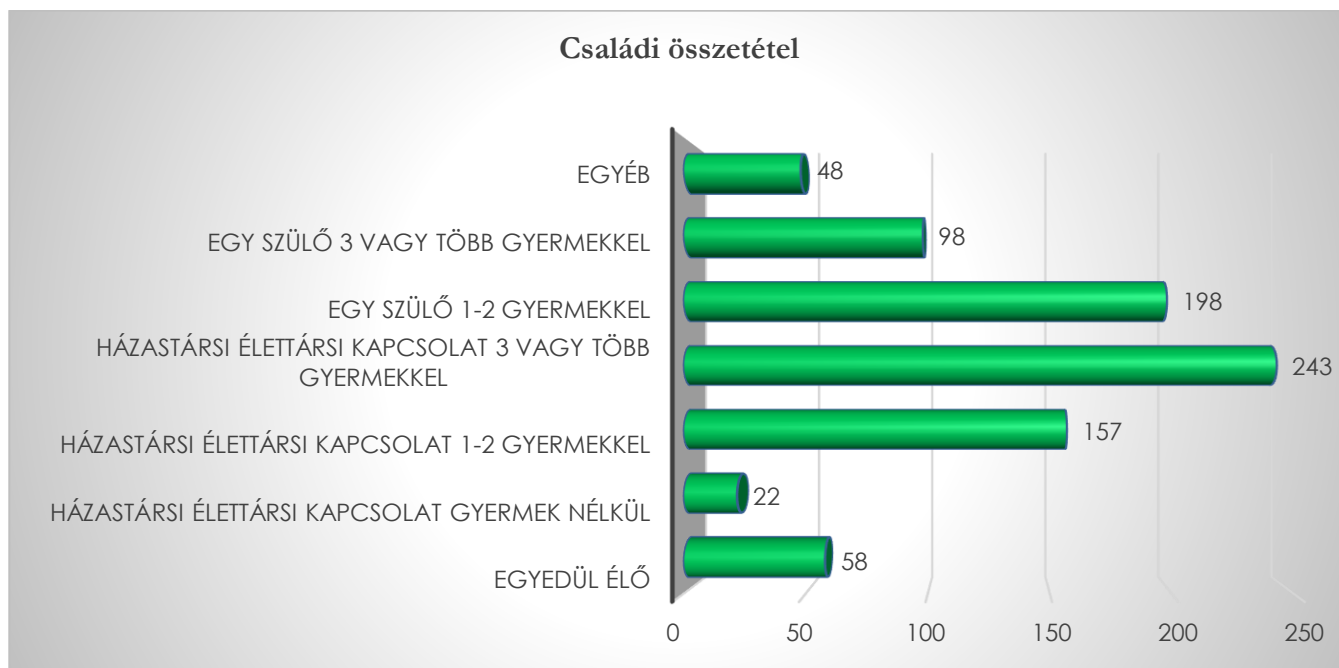
A diagram a Szolgálattal együttműködési megállapodást kötött igénybe vevők körét mutatja be **gazdasági aktivitás szerint**. Az együttműködési megállapodást kötött igénybe vevők közül az intézmény szolgáltatásai a legnagyobb számban (882 fő) az eltartott 0-14 éves korosztályt érintik 2024-ben is. A jelzések továbbra is főleg gyermekekről érkeznek. Az ellátotti körben jelentősen nőtt a foglalkoztatottak aránya (505 fő), ami szemlélteti, hogy a jobb módú családok is egyre inkább megjelennek a kliensek között. A szolgáltatást igénybe vevők körében magas az aránya az inaktívoknak, 483 fő, bár ez a szám a 2023. évihez képest nagy mértékben csökkent. A munkanélküli kliensek száma 347 fő.

Iskolai végzettség tekintetében az ellátottak köréből 1172 fő rendelkezik az általános iskola 8 osztályánál alacsonyabb iskolai végzettséggel, ami a 0-14 éves korosztály magas arányát is jelöli az összes ellátott körében. Általános iskolai végzettsége 573 szolgáltatást igénybe vevőnek van. Szakmunkásképzőben vagy szakiskolában szerzett szakképzettséggel 225 fő fordult meg a Szolgáltatnál, érettségivel 162 fő rendelkezik, érettségire épülő OKJ iskolát 48 fő végzett a kliensek közül, felsőfokú végzettsége 37 főnek van. Klienseik főként az aluliskolázott rétegekből kerülnek ki. Jellemzi őket az alacsony érdekérvényesítő képesség, a tanulás, mint érték hiánya, a szociokulturális hátrányok újra termelődésének esélye. A magasabb iskolai végzettségek aránya növekszik a teljes ellátotti körben, ami szintén a magasabban kvalifikált réteg erőteljesebb megjelenésének tendenciáját mutatja a szolgáltatások igénybevétele során.

Családi összetétel szerint 2024-ben is a nagycsaládosokkal álltak kapcsolatban legnagyobb számban, a 3 vagy több gyermeket nevelő családok száma 243.

Az 1-2 gyermeket nevelő családok (157) mellett magas az egy szülő családok aránya (összesen 296). Ezekben a családokban nevelkedő gyermekek vannak kitéve a legtöbb hátrálynak mind anyagilag, mind a család működési zavarait tekintve.

Kezelt problémák és szakmai tevékenységek együttműködési megállapodás alapján

A legtöbb esetben életviteli probléma, elhanyagolás, gyermeknevelési gondok, családon belüli konfliktus, magatartási problémák és anyagi nehézségek az elsődlegesnek tekinthető problémák a kliensek körében. A családoknál jellemző, hogy több probléma együttesen jelentkezik, amik egymással összefüggésben állnak. Az életviteli problémákkal küzdő családokban élő gyermekek esetében ez tünetként magatartási problémában, intézményi beilleszkedési zavarokban jelenik meg. A veszélyeztetett kiskorúak esetében szembetűnő, hogy a család életviteli problémái gyakran járnak együtt a gyermekek test-lelki elhanyagolásával. Az állandósult anyagi problémák, az elhanyagoló nevelési attitűd a gyermek intézménybe való beilleszkedési problémáiban jelentkezik. Sokszor megfigyelhető, hogy alapvető szociális készségek hiányoznak a halmozottan hátrányos helyzetben élő gyermekeknél, amelyről a köznevelési intézmények pedagógusai jeleznek. Nagyon sok esetben fordul elő a tankötelezettség megszegése, majd a tanulmányok befejezése a 16. életév körül. Az alacsony iskolázottság, a munkanélküliség, a rossz anyagi helyzet generációról generációra ismétlődik. Az elégtelen életkörülmények együtt járnak a családtagok folyamatos frusztrációjával, amely gyakran vezet családi konfliktusokhoz is. Az elmúlt évekhez képest tovább nőtt a családon belüli fizikai bántalmazások száma. A problémák megoldásánál komplexen törekszenek a halmozott problémák együttes kezelésére. Az elsődleges problémák körében nőtt a lelki-mentális betegségek száma, amely mellett sok az egészségügyi ellátásban még nem jelentkezők száma is.

Családok száma elsődleges probléma szerint	
Életviteli	202
Családi konfliktus	112
Elhanyagolás	121
Családon belüli bántalmazás	39
Gyermeknevelési	116
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	30
Magatartászavar	82
Fogyatékoság	5
Lelki-mentális betegség	21
Szenvedélybetegség	17
Egészségi probléma	11
Foglalkoztatás	6
Anyagi	56
Információkérés	2
Ügyintézés	4

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás során végzett szakmai tevékenységek 2024. évben:

Megnevezés	Szolgáltatásban részesülők száma
Információnyújtás	4 180
Segítőbeszélgetés	3 537
Tanácsadás	2 748
Ügyintézéshez segítségnyújtás	1 390
Konfliktuskezelés	606
Kríziskezelés	271
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez	
- pénzübeli	337
- természetbeni	1 540
Közvetítés	754
- más szolgáltatásokhoz	
• ebből átmeneti gondozásba	242
• család- és gyermekjóléti központhoz	729
Esetkonferencia	608
Esetmegbeszélés	1 009
Esetkonzultáció	2 351

Szakmaközi megbeszélés	nem releváns (11 alkalom)
Szociális és mentálhigiénés csoportmunka	133
Egyéni és csoportos készségfejlesztés	98
Közösségfejlesztés	54
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	1 347
Családlátogatás	3 957
Adományközvetítés	3 722
Hátralékkezelési tanácsadás	28
Munkavállalási, pályaválasztás tanácsadás	212
Összesen	29 611

A Szolgálat **tájékoztatási feladatkörében** nyújtott információt a hozzá forduló klienseknek, tájékoztatva ilyenkor őket a szociális ellátások formáiról, lehetőségeiről, a hozzájutás feltételeiről, ezek száma a legmagasabb a tevékenységek között.

Az **adományok osztása** ismét nagyon magas számban jelentkezik munkájuk során, mely szolgáltatást a segítő folyamatba építve nyújtja az intézmény. A civil szervezetektől, magánszemélyektől érkező felajánlások, gazdasági szervezetek által juttatott adományok révén tudnak természetbeni segítséget nyújtani a hozzájuk forduló rászoruló lakosoknak. A Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel kötött együttműködési megállapodás alapján élelmiszer adományban tudják részesíteni az ellátottak széles körét, mely a hétköznapjaikat könnyíti meg pékáru, gyümölcs és zöldség biztosításával. Az Egyesülettel folytatott szakmai együttműködés részeként gyakran tartós élelmiszer felajánlások is érkeznek az intézménybe, ezek is sok segítséget jelentenek az ellátottak számára. 2024 év folyamán az Önkormányzat több ízben szociális tűzifaosztás szervezésével bízta meg az intézményt, amely lebonyolításában a Szolgálat munkatársai vállaltak szerepet.

A Szolgálat munkatársai részt vettek az Önkormányzat által szervezett **szünidei gyermekétkeztetés** előkészítésében a nyilatkozatok kitöltésének segítségével, illetve a kiosztásnál a jelenléti ívek vezetésével.

A **segítő beszélgetések** száma jelentősen megemelkedett, a **családlátogatások** magas száma és a **tanácsadások** növekvő adata kifejezi, hogy ezek a szakmai tevékenységek a család- és gyermekjóléti szolgáltatás alapvető eszközei a személyes kapcsolaton alapuló segítő folyamat során. A családlátogatások alkalmával pontosabb képet kapnak a családok helyzetéről, életkörülményeiről. A több alkalommal megvalósuló segítő beszélgetéssel a családok problémáit, belső és külső erőforrásait tárják fel.

Gyakori az **ügyintézéshez történő segítségnyújtás**, valamint a **más szolgáltatáshoz közlést**. A belvárostól, hivataloktól távol élő, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező kliensek számára nehézséget jelent a szociális és kormányhivatali ügyek intézése, az otthoni

online tevékenységekhez hiányoznak a megfelelő feltételek és ismeretek. Az ügyintézés nagy része online felületen történik, amelyhez a feltételek nem adottak a családok számára. A TSZK-kban ezek megoldására lehetőséget biztosítanak. Munkatársaik egy-egy találkozás alkalmával többféle segítő tevékenységet folytatnak a problémák kezelése érdekében.

Az **esetkonferenciák** hatékony formája annak, hogy egy ügyben érintett összes szereplő – ideértve a család tagjait és az összes, problémában érintett szakembert - közösen értékeljék a család helyzetét, és megállapodást kössenek a megoldási lehetőségekről, az ehhez szükséges feladatokról. A teamben végzett szakmai tevékenységet tükrözi az esetkonzultációk számának jelentős emelkedése.

Emelkedés figyelhető meg az előző évi adatokhoz képest a problémák körében növekvő szükségletekhez igazodó **szociális és mentális csoportfoglalkozások, egyéni készségfejlesztések** számában, valamint a részt vevők körében. A **közösségi programok** hatékony prevenciós lehetőséget jelentenek, ezek száma is emelkedett az elmúlt év folyamán. Ennek hátterében a szervezeti egységek tárgyi feltételeinek változása (pl. Avasi TSZK-ban a Közösségi Tér funkciójának visszatérése), valamint a kollégák törekvése szerepel, akik fontosnak tartják, hogy az ellátottakat más formában is elérjék, így egyéb eszközökkel is támogatják a problémák megelőzését, megoldását.

A gyermekek veszélyeztetettségének okai

A család- és gyermekjóléti szolgáltatásban részesülő veszélyeztetett kiskorúak probléma szerinti megoszlását az alábbi táblázat mutatja.

PROBLÉMA OKA	ÉRINTETT GYERMEK	HATÓSÁGI INTÉZKEDÉS
Környezeti (életvitel, bántalmazás, elhanyagolás, lakhatás, kortárs csoport hatása stb.)	1 263	386
Magatartási (drogfogyasztás, csavargás stb.)	105	80
Egészségi (magatartási, tanulási zavar stb.)	167	48
Anyagi	252	12
Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma	1 787	526
Családok száma, ahol veszélyeztetett kiskorúak élnek	990	273

2024-ben 1787 veszélyeztetett kiskorúval állt kapcsolatban a Szolgálat. Ebből legmagasabb számban környezeti okok veszélyeztették az ellátásukban lévő gyermekeket. Ebben a főcsoportban vezető problémaként a szülők, család életvitel, életvezetési problémája (405 fő), a gyermekek fizikai és lelki elhanyagolása (összesen 387 fő), valamint lakhatási problémák (185 fő) állnak.

A magatartási problémák 105 esetben okozták a veszélyeztetettséget. Ebből drogfogyasztás 15 esetben, csavargás 23 esetben fordult elő, mint a veszélyeztetettséget jelentő elsődleges tényező.

Az egészségi problémák 167 főnél jelentkeztek, itt jelentős a tanulási és magatartászavarok által okozott hátrány (131 fő esetében), amit a köznevelési intézmények nehezen tudnak kezelni az integrált nevelés-oktatás során. A szegregátumok ellátási területéhez tartozó iskolákban koncentráltan jelentkezik a halmozottan hátrányos tanulók köre, akik között magas számban találhatók tanulási zavarral küzdő gyermekek. Ezekben az iskolákban nincs több fejlesztő pedagógus, mint a város jobb tanulói összetételével bíró iskolákban, ezért nagyobb teher hárul a pedagógusokra az oktatás-nevelés során.

A veszélyeztetettséget előidéző okok nem önmagukban fordulnak elő, gyakran halmozódnak. Több veszélyforrás idézi elő a gyermekek hátrányait, problémáit. A veszélyeztetett gyermekek és családjaik gondozása során nagy számban hatósági intézkedések kezdeményezésére is sor került. 53 esetben súlyos veszélyeztetettség fennállása miatt közvetlen hatósági beavatkozást kezdeményeztek a családsegítő munkatársak a Központ értesítése mellett.

Válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása

A válsághelyzet olyan családi, környezeti, szociális, társadalmi helyzet, vagy ezek következtében kialakult állapot, amely a várandós anya testi vagy lelki megrendülését, társadalmi ellehetetlenülését okozza, és ezáltal veszélyezteti a gyermek egészséges megszületését; ezen belül terhességét eltitkoló válsághelyzetben lévő várandós anya az állapotát környezete és hozzátartozói előtt titokban szándékozik tartani. Amennyiben a gyermekjóléti szolgálat ilyen esetekről szerez tudomást, az NM. rendelet értelmében tájékoztatja a válsághelyzetben lévő várandós anyát az őt, illetve a magzatot megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról, pl. családok átmeneti otthonába való elhelyezés lehetőségéről, valamint az örökbe adásról, annak jogi kihatásairól, az örökbefogadással foglalkozó segítő civil és állami szervezetek elérhetőségéről.

2024-ben 119 fő szociális válsághelyzetben lévő kiskorú várandós anyát gondoztak Miskolcon. A számuk mérsékelten emelkedett a 2023. évi adatokhoz képest. Legtöbbször védőnői, valamint iskolai jelzés alapján kerülnek kapcsolatba a problémával érintett gyermekekkel. A családsegítő kollégák akkor tudtak hatékonyan beavatkozni, amikor a család élt a felajánlott segítséggel, megtették a szükséges lépéseket a csecsemő fogadása érdekében, a védőnő által előírt vizsgálatokon megjelentek.

Várandósság esetén a területi védőnők - mint legaktívabb jelzőrendszeri tagok -, ha veszélyeztetettséget tapasztalnak, azonnal értesítik a Szolgálatot. A védőnői jelzéseknek, és a jól működő nagyon aktív együttműködésnek köszönhetően a várandós édesanyáknak már a terhesség kezdeti időszakában segítségére tudnak lenni. Szinte minden esetben a védőnővel közös családlátogatások alkalmával keresnek megoldást a problémákra. Amennyiben elegendő idő áll rendelkezésre, felkészítik a születendő gyermek fogadására az édesanyákat, illetve kiskorú szülő esetén gondoskodnak a családba fogadás előkészítéséről, illetve súlyos anyagi problémák esetében az anyaoththoni elhelyezésről.

Több esetben konfliktusos párkapcsolati problémák vagy bántalmazótól való menekítés adja a fő okot a válsághelyzet kialakulásának, ebben az esetben anyaoththonokba történő közvetítéssel, vagy Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálaton keresztül történő menekítéssel támogatják a kismamát. A 2024-es évben tovább emelkedett az ilyen esetek száma. Több alkalommal előfordult, hogy a Máltai Szeretetszolgálat Jelenlét Pont vezetője szállította be az utcán lévő édesanyát, akinek az azonnali elhelyezéséről kellett

gondoskodni. Az intézmények túlterheltsége nagyon megnehezíti a krízis helyzetben történő intézkedést, ugyanakkor a legtöbb esetben a bántalmazott nők ruha, pénz és telefon nélkül hagyják el az otthonukat. A kríziskezelés így egy komplex segítséget igényel, amelyre a szociális hálózat nincs teljesen felkészülve.

A születendő gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére akkor kerül sor, ha az édesanya eltitkolta terhességét, és a körülményei nem alkalmasak a csecsemő gondozására, egészségének megőrzésére, vagy a várandósság idején alapellátás keretében minden fajta segítséget elutasít, és az újszülött fogadására megfelelő feltételek ugyancsak nem biztosítottak a családban. A kiskorúak körében még mindig nagy a tájékoztatatlanság a fogantatásról és a nem kívánt terhesség elleni védekezés módjairól.

A családsegítők elmúlt évi tapasztalatai alapján a válsághelyzetben lévő kismamák általában törekednek a hatósági intézkedések elkerülésére. Akár családi-kapcsolati problémák, akár rossz lakáskörülmények veszélyeztetnék a születendő gyermeket, az édesanyák sok esetben vállalják az anyaoththoni elhelyezést vagy a családba fogadást a hatósági intézkedések megelőzése érdekében. Azonban súlyos hiányossággként tűnik fel az ellátórendszerben a kismamaotthonok, anyaoththonok alacsony száma. Megfelelő szülői attitűd mellett sajnos gyakran tapasztalhatnak olyan mértékű mélyszegénységet, amely az otthonába kerülő újszülött testi épségét veszélyeztetné. Ezekben az esetekben próbálnak anyaoththoni elhelyezést találni a várandós anya számára, azonban a hosszas várólisták miatt ez a feladat nagyon nehéz.

Még mindig nagy kihívást jelent a „vándorló” családok gondozása. Nehéz őket nyomon követni, sokszor más településre költöznek. A gyámhatóságok eljárásrendjében 2024. év folyamán bekövetkezett változás alapján az a gyámhatóság marad az illetékes a döntéshozatalban az első felülvizsgálat idejéig, ahol az eljárás elkezdődött. A család tartózkodási helye szerinti családsegítő szolgálatot a gyámhatóság megkeresi és a gondozás helyben megvalósul. Így nem húzódik el, vagy hiúsul meg egy-egy hatósági kezdeményezés a folyamatosan költözködő családok esetében sem, ami komoly veszélyeztető tényező a gyermekre nézve, mivel egészségügyi, később köznevelési ellátása is nehézkessé válik, állandó lakhatás nélkül a biztonságos élettér is hiányzik számára.

A kiskorú válsághelyzetben lévő várandós anyáknál többféle probléma jelentkezik a családban: a fiatal anya felkészületlen a csecsemő gondozására, nevelésére, kimarad az iskolából (esetleg egyéni munkarenddel folytatja a tanulmányait), előfordul, hogy az általános iskolai 8 osztályát sem fejezi be. A gyakorlat azt bizonyítja, hogy sajnos ilyen fiatal korban rendszerint nem képes felelősségteljes szülői magatartást tanúsítani, ezért többször hagyják gyermeküket a gyámokra, akik rendszerint az anyai nagyszülők közül kerülnek ki. Ezután csavarognak, előfordul körükben a prostitúció, melyről a családsegítő kollégák a család elmondásából értesülnek. A 18. életévet betöltött várandósok esetében legnehezebb megoldást találni azon esetekben, amikor az anya nem együttműködő vagy pszichés problémákkal küzd és a belátási képességei korlátozottak.

Az intézmény által biztosított válsághelyzetben lévő édesanyákhoz kapcsolódó prevenciók tevékenység a több TSZK-ban is szervezett baba-mama klubok.

2024-ben a kiskorú várandósok és a veszélyeztetett újszülött gyermekeik kórházból történő hazaengedhetőségéről a Belügyminisztérium megkeresésére eseteleírásokat készítettek és több alkalommal vettek részt ebben a témában szakmai fórumokon.

Családjából kiemelt gyermekek szüleinek gondozása a Szolgálatnál

Amennyiben a gyermek veszélyeztetettségét a család önkéntes együttműködésével, illetve hatósági kötelezéssel sem lehet megszüntetni, indokolt esetben a gyermeket az esetmenedzser (krízis helyzetben a családsegítő) javaslatára a gyámhatóság kiemeli a családból.

Egy gyermek családjából történő kiemelése során minden esetben súlyos, esetleg hosszú ideje fennálló problémák állnak a háttérben. Tapasztalatuk szerint csekély számban gondozhatók vissza családjukba ezek a gyermekek. A szülők nehezen, vagy nem képesek életkörülményeiken változtatni. Ezekben az esetekben a családi egység - ami nyilvánvalóan korábban sem volt meg -, oly mértékben sérül, amit rendkívül nehéz helyreállítani. Sok esetben a szülők eltűnnek látókörükből, vagy vándorolnak, ami nehezíti a visszagondozást.

Szakellátásban lévő gyermek családjának gondozása során a Szolgálat tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával, illetve szolgáltatások, ellátások közvetítésével igyekszik elősegíteni a hazagondozást. A családsegítők minden hozzájuk forduló számára tájékoztatást nyújtanak a jogokról, élethelyzetétől függően az igénybe vehető támogatási formákról, ellátásokról (a támogatás, ellátás igénybevételének módjáról, feltételeiről). Hozzáfért biztosítanak a Szolgálatnál/Központnál igénybe vehető szolgáltatásokhoz, ezek közül legtöbbször a jogi és pszichológiai tanácsadásokhoz. Anyagi, megélhetési nehézségeik esetén adományok közvetítésével, valamint a foglalkoztatási tanácsadók és más – a problémák megoldásába bevonható – szolgáltatókkal együttműködnek.

Egy-egy gyermek nevelésbe vételét legtöbb esetben hosszú, gyakran több évre visszatekintő családgondozás előzi meg, amely ezekben az esetekben a családsegítő és az esetmenedzser minden igyekezete ellenére sem vezet eredményre. Azok a szülők, akik ez idő alatt nem tudnak változtatni életviteli problémáikon, elhanyagoló nevelési attitűdjükön, agresszív magatartásukon és nem tudják kezelni szenvedélybetegségüket annak érdekében, hogy ne veszítsék el gyermeküket, a tapasztalatok szerint a gyermek nevelésbe vételét követően még kevésbé törekednek a pozitív irányú változásra. Az effajta törekvés hiánya az oka annak, hogy a Szolgálat segítségét sem keresik problémáik megoldásában.

Amennyiben a családok motiváltak a családgondozás során az együttműködésre a gyermekeik hazagondozása érdekében, előfordul, hogy a gyermek vissza is kerül vér szerinti családjába. A gyermekek családjukba való visszahelyezése olyan esetben lehetséges, ha a gyermekek testi, lelki, értelmi és erkölcsi fejlődése biztosított a családban, alapellátásban végzett családgondozás mellett.

Észlelő és jelzőrendszer működtetése

A gyermekjóléti szolgálat feladatai közé tartozik az észlelő és jelzőrendszer működtetése, amely lehetővé teszi a gyermeket általában veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermekek veszélyeztetettségének időben történő felismerését. Az észlelő-jelzőrendszer képezi a szolgáltatás egyik alappillérét, mert az abban résztvevő szakemberek révén, a saját szakterületükön fellelhető, a családokkal és gyerekekkel kapcsolatos problémák jelzése során kerül a szolgálat látókörébe a megoldandó probléma. A jelzőrendszer működése egyúttal team munkát is jelent, mert a problémák összetettsége miatt a megoldás is sokszor a szakterületek együttműködése során valósul meg. Nagyon fontos szerepe van a probléma

megoldásában a jelzőrendszeri tagok időbeni információinak és a megoldásban való aktív közreműködésnek.

A helyi jelzőrendszeri munka hatékonyabb és koordináltabb működése érdekében minden család- és gyermekjóléti szolgáltatónak jelzőrendszeri felelőst kell kijelölnie, aki heti jelentést készít. Feladatait a Gyvt. 17. §-a, az Szt. 64.§ (2) bekezdése és az NM rendelet. 9.§ (1) bekezdése szabályozza.

A Szolgálat által működtetett észlelő és jelzőrendszer figyelemmel kíséri a családok és gyermekek életkörülményeit, szociális helyzetét, szolgáltatások iránti szükségleteit. A Szolgálat a jelzőrendszer tagjait felhívja jelzési kötelezettségeire, fogadja a beérkezett jelzéseket, intézkedéseket tesz, melyről tájékoztatja a jelzéstevőt. Heti jelentést és éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít. Kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal. Minden TSZK-ban működik jelzőrendszeri felelős, aki összefogja az adott ellátási területhez tartozó jelzőrendszeri munkát és kapcsolatot tart a Központ jelzőrendszeri tanácsadójával. Nagyon fontos szerepe van a probléma megoldásában a jelzőrendszeri tagok időbeni információinak és a megoldásban való aktív közreműködésnek.

A törvényi előírás kötelezővé teszi a szakmaközi megbeszélések összehívását évente legalább hat alkalommal. A szakmaközi megbeszélésekre meg kell hívni a gyermekvédelmi jelzőrendszer azon tagjait, akik részvétele a gyermekek nagyobb csoportját érintő veszélyeztető tényezők megszüntetését célzó cselekvési terv kidolgozásához szükséges. Célja, hogy a szolgálat és az észlelő-jelzőrendszeri tagok együttműködését elősegítse és hatékonyabbá tegye.

Minden év február 28-ig szakmai tanácskozást kell összehívni, melynek az előző év értékelése a feladata a jelzőrendszeri tagok bevonásával. 2024. évben a Központ Oktatótermében került megrendezésre az éves tanácskozás. A kisebb létszámban megjelenő jelzőrendszeri tagok interaktívan vettek részt a megbeszélésen. A meghívott jelzőrendszeri tagok mindegyike bemutatta a jelzőrendszerben betöltött szerepét, tapasztalatait, problémafelvetéseit.

A Szolgálat konkrét esetekhez kapcsolódóan esetkonferenciát szervez, a család és az érintett szakemberek bevonásával. Ennek célja, a szolgáltatást igénybe vevő gyermeket és családot érintő információk cseréje, azok rögzítése, a feladatok meghatározása, illetve elosztása a résztvevő szakemberek és egyéb meghívottak között.

Esetmegbeszéléseket és esetkonzultációkat tartanak a családsegítők és esetmenedzserek az érintett szakemberekkel.

A Szolgálatához 2024-ben érkezett jelzések számát és a jelzőrendszeri tagok közötti megoszlási arányát tükrözi a következő táblázat:

JELZŐRENDSZERI TAG MEGNEVEZÉSE	0-17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Nagykorú személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma
Egészségügyi szolgáltató	571	67
Ebből védőnői jelzés	401	
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	240	34
Család- és gyermekjóléti szolgálat	89	2
Család- és gyermekjóléti központ	56	1
Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	63	
Átmeneti gondozást biztosítók	15	8
Köznevelési intézmény	1 015	
Rendőrség	355	7
Ügyészség, bíróság	21	2
Pártfogó felügyelői szolgálat	15	
Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	3	1
Áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezet	21	4
Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat	7	
Állampolgár, gyermek és felnőtt érdekeit képviselő társadalmi szervezet	20	9
Önkormányzat, jegyző	88	27
Közütemi szolgáltatók	6	6
Javító intézet	1	
Gyermekevédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal	2	
Állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv	6	2
Büntetés- végrehajtási intézet, végrehajtási pártfogó felügyelő	4	2
Összesen	2 453	169
A jelzésekkel érintett személyek száma (nem halmozott adat)	2 135	153

A táblázatban szereplő adatok tükrözik a Központ jelzőrendszeri tanácsadója által leírt tapasztalatokat a jelzőrendszeri tagok aktivitásáról. A legmagasabb számú jelzést az **iskolák és óvodák** teszik, akikkel az együttműködést erősítette az óvodai és iskolai szociális segítő rendszeres jelenléte és beilleszkedése a köznevelési intézményekben.

A jelzések tartalmának minőségében is javulás figyelhető meg a szociális segítők munkájának köszönhetően, már nem csupán a hiányzásokról, hanem eddig nehezen felvállalható problémákról (pl. bántalmazás, elhanyagolás) is jeleznek a köznevelési intézmények. A **védőnőktől** nagy számban érkeznek jelzések. A védőnők továbbra is alappillérnek számítanak a jelzések és a közös családlátogatások tekintetében. A velük működő szoros szakmai kapcsolat rendkívül sok segítséget jelent a családok támogatásában, az esetleges hatósági ügyek kezdeményezésében. A területi és iskolai védőnők leginkább a gyermekek szülők általi elhanyagolásáról tesznek jelzést, illetve azokban az esetekben, ha a várandós (akár kiskorú) életkörülményei alkalmatlanok az újszülött fogadására.

Háziorvosoktól továbbra is csak elvétve érkezik jelzés. A kórházakat tekintve az elmúlt évekhez viszonyítva pozitív változást jelent, hogy a **Kórház Pszichiátriai Centrumától** kapott jelzések száma megemelkedett. Az osztályvezető főorvos és az osztályon dolgozó szociális munkások nyitottak az együttműködésre, nagy segítséget jelent a velük kialakult élő kapcsolat. Számos esetben működnek közre a pszichiátriai problémával küzdő gyermekek és családjaik kezelésében. A **GYEK-ből** ismét visszaesett a jelzések száma.

Jelentős emelkedés mutatkozott a **rendőrségtől** érkezett jelzések számában, amit a jelzőrendszeri tanácsadó szakmaközi egyeztetései nagyban elősegítettek.

A jegyzői hatáskörbe rendelt családi koordinációs szerepkörben a jegyző értesítést kap a Járási Bírószágtól, illetve a rendőrségtől a távoltartás elrendelésekről, amely családon belüli erőszak elkövetésekor alkalmazandó eljárás. Ezekben az esetekben a jegyző megkeresi a Szolgálatot, hogy a bántalmazást elszenvedő számára ajánlja fel szolgáltatásait. Az esetek többségében jellemző, hogy már az intézmény látókörében voltak ezek a családok. Leggyakrabban pszichológia, jogi és életvezetési tanácsadást vesznek igénybe a Szolgálattól.

Egyéb szakmai tevékenység a család- és gyermekjóléti szolgáltatásban

⇒ Gyermekétkeztetés

A szünidei gyermekétkeztetés keretében a család- és gyermekjóléti szolgálat feladata a jegyző értesítése alapján, hogy felkeresse a listán szereplő gyermekeket nevelő családot, és segítséget nyújtson a jogosultnak a szükséges igénylő nyilatkozat kitöltéséhez és benyújtásához.

2024-ben az iskolai szünidőhöz kapcsolódóan vettek részt a HH és HHH családokban nevelkedő gyermekek számára a tavaszi, nyári, őszi, téli szünetekben igényelhető meleg étkezés igénybevételeinek koordinálásában, valamint az étkeztetés lebonyolításában.

Fentiekén kívül az Osztály megkeresésére felmérték a családoknál az étkezés igénybevétele elmaradásának okait. Amennyiben az elmaradás jelentős veszélyeztető tényezőt jelent a gyermekre nézve, a szolgálatnak meg kell tennie a szükséges gyermekvédelmi intézkedéseket. Hatósági beavatkozást nem kellett kezdeményeznie a családsegítőknek, az addig is gondozott családokat továbbra is ellátásukban figyelemmel kísérték.

⇒ Adományok közvetítése

- Rendszeres élelmiszerosztás a hét minden napján a Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel történt együttműködési megállapodás keretében.

- Részvétel a nagyobb áruházakban meghirdetett tartós élelmiszer adományok gyűjtésében. Azokból tartós élelmiszer csomagok összeállítása, hátrányos helyzetű, kisgyermekes családok részére közvetítése.
- A lakosság által felajánlott bútorok és nagyobb adományok nyilvántartása, közvetítése folyamatosan.
- Használt ruha adományra nagy igény mutatkozik, amit minden TSZK-ban igyekeznek kielégíteni a munkatársak.
- Tűzifa adomány: Az Önkormányzat által felajánlott tűzifa adomány kiosztásának szervezése, lebonyolítása.
- Az iskolakezdéshez és a karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódóan felajánlott tanszerek és ajándékok kiosztása a vállalkozások és a lakosság felajánlásaiból.

⇒ **Terepgyakorlat biztosítása**

Különböző típusú felsőoktatási intézményekből (szociális munkás, szociálpedagógus képzésben részt vevő) jelentkeztek hallgatók a számukra előírt gyakorlati idő letöltése céljából. Szakképző intézmények hallgatói is keresik a Szolgálatot terepgyakorlatuk letöltésére, a Szolgálat megismerésére, monitorozására (pl. kisgyermek nevelők, szociális ápoló- gondozók).

⇒ **4IM projekt (4IM - Városi kezdeményezés az innovatív és integrált szociális szolgáltatásokért és a foglalkoztatás fejlesztéséért Miskolcon)**

2024-ben fejeződött be a 4IM projekt, amely az Önkormányzat pályázati programjaként közvetlen Európai Uniói forrásból valósult meg. A program 9 európai ország pályázata között került kiválasztásra. Kísérleti jelleggel a foglalkoztathatóság növelése érdekében olyan programot dolgozott ki, amely a fennálló (korábbiakban említett) problémákra holisztikus szemlélettel ad választ. Ez a jó gyakorlat, tudásanyag a projektben konzorciumi partnerként résztvevő Kassa városának átadásra került. Célkitűzései között szerepelt, hogy egy innovatív intézményi struktúrát dolgozzon ki, továbbá innovatív együttműködések jöjjenek létre az állami, önkormányzati, civil és privát szféra érintett szervezetei között. Kiemelt hangsúlyt helyezett a helyi mobilizációra, a célcsoport aktívvá tételére a fejlesztésben, a partnerségre, hatékonyságra és eredményességre, amely a meglévő szolgáltatási struktúrák fejlesztésére irányult. Háztartás szintű felmérések, elemzések, családanalízisek alapján végezték a szakemberek a segítő tevékenységet, amelyben közösségi coachok az egyéni motivációt fejlesztették. Fontos célja volt a projektnek a megvalósult tevékenységekkel a fenntarthatóság biztosítása. A közeljövőben a MESZEGYI terveiben szerepel, hogy működése során és a későbbi önkormányzati TOP Plusz projekteken hasznosuljanak a projekt produktumai. A létrehozott Forrásközpont – amely a szakmai munkát koordinálta – a projekt második szakaszában (2023. júliusától - 2024. májusáig) a Diósgyőr-Vasgyári TSZK területén működött, szakmai tevékenységét az egységvezető irányította.

⇒ **Közös programok**

A MESZEGYI Család- és Gyermekjóléti Alapellátások Igazgatóságán dolgozó minden szakmai munkatárs számára a szakmai tevékenység folyamatos egyeztetése, szervezése, illetve a kiegészítés megelőzése érdekében rendszeresen tartanak megbeszéléseket, értekezleteket, programokat, melyek az alábbiak:

- vezetői megbeszélések,

- csoportmegbeszélés (hetente),
- esetmegbeszélés (hetente), akut esetben azonnal,
- szakmai stábülés,
- tematikus szakmai műhelymunka,
- szupervízió (havonta; egyéni és csoportos formában),
- szakmaközi megbeszélés intézményi szinten,
- mentális napok (negyedévente).

Települési feladatellátás - család- és gyermekjóléti szolgáltatás a MESZEGYI ellátási területén

Család- és gyermekjóléti szolgáltatás megszervezésére 13 Miskolc környéki település Miskolc önkormányzatával kötött feladatellátási szerződést, melynek keretein belül a MESZEGYI biztosítja a szolgáltatást.

A 2018. január 1-től ellátott települések: Berzék, Bükksgentkereszt, Harsány, Köröm, Mályi, Nyékládháza, Ónod, Répáshuta, Sajóbábony, Sajóecseg, Sajóhídvég, Sajókeresztúr, Sajósenye.

Személyi feltételek

A családgondozói körzetek a jogszabályi előírásokat és egy körzet esetében a magas esetszámokat is figyelembe véve kerültek kialakításra.

2024-ben a Munkacsoport dolgozói létszáma nem volt teljes, a jogszabályban előírt szakdolgozói létszámot nem tudták biztosítani a jogszabályi feltételeknek megfelelően. Egy kolléga nyugdíjba vonulása, 2 munkatárs felmondása, valamint 1 kolléga tartós táppénze miatt az elmúlt év során több településen hónapokig helyettesítéssel, dolgozói átirányítással igyekeztek a szolgáltatást biztosítani. A betöltetlen álláshelyekre meghirdetett álláspályázatok – egy kivételével – sikertelenül zárultak, de ebben az egy esetben is az új kolléga próbaidő alatt leszámolt.

A jogszabályi előírások és a feladatellátási szerződés szerint az intézmény által ellátott 13 településen a család- és gyermekjóléti feladatok ellátására 9 családsegítő munkatársra van szükség.

Családgondozói körzet	Családsegítő munkatárs
Bükksgentkereszt-Répáshuta	1 fő
Harsány	1 fő
Berzék-Sajóhídvég-Köröm	2 fő (Körömben 2024. február 19-től, Sajóhídvégen és Berzéken 2024. május 6-tól helyettesítéssel és egy próbaidő alatt felmondott új munkatárssal valósult meg a szolgáltatás)
Mályi	1 fő (csoportvezető feladatokkal is megbízva)
Nyékládháza	1 fő
Ónod	1 fő csoportvezetői feladatokkal is megbízva
Sajóbábony	1 fő (hosszan tartó táppénz 2024. március 19-ig)
Sajókeresztúr-Sajóecseg-Sajósenye	1 fő

A Berzék-Sajóhídvég-Köröm települések alkotta családgondozói körzet lakosság száma szerint 1 fő családsegítő alkalmazása szükséges, azonban a főként Köröm településen előforduló magas esetszám legalább 2 fő családsegítőt igényel. Ezt az NM rendelet 1. számú melléklete is alátámasztja, amely 4000 fő lakosságszámra (település/közös hivatalhoz tartozó települések) vetítve, vagy – ha ez magasabb létszámot eredményez – minden 25 ellátott családra 1 fő családsegítő foglalkoztatását teszi lehetővé.

Tárgyi feltételek

A feladat hatékony ellátása érdekében a feladatellátási szerződést kötő települések önkormányzatai biztosítják a családsegítő munka végzéséhez szükséges – személyes segítő munka követelményeinek megfelelő – irodahelyiséget, az infrastrukturális feltételeket, az intézmény pedig a munkavégzéshez szükséges tárgyi eszközöket (bútorzat, telefon, számítástechnikai felszerelések, kerékpár, irodaszerek).

Szolgáltatási helyek

A szolgáltatási helyek minden településen jól megközelíthető helyen, a települések központjában található. Legtöbb esetben valamilyen másik intézmény épületében kaptak helyet az intézmény munkatársai (pl. polgármesteri hivatal, közösségi ház).

A családsegítő szolgáltatások az alábbi címeken találhatóak:

3575 Berzék, Petőfi u. 44.
 3557 Bükkzentkereszt, Kossuth u. 24.
 3555 Harsány, Hunyadi út 2.
 3577 Köröm, Rákóczi út 11.
 3434 Mályi, Széchenyi u. 4.
 3433 Nyékládháza, Kossuth u. 47.
 3551 Ónod, Rákóczi u. 51.
 3559 Répáshuta, Kossuth u. 2.
 3792 Sajóbábony, Arany J. u. 5.
 3793 Sajóecseg, Thököly u. 5.
 3576 Sajóhídvég, Rákóczi u. 37.
 3791 Sajókeresztúr, Rákóczi u. 40.
 3712 Sajósenye, Petőfi u. 14.

Szakmai munka jellemzői

TELEPÜLÉS	Esetszám	Nem együttműködési megállapodás alapján történő segítségnyújtásban részesülők száma	Szakmai tevékenységek száma összesen
Berzék	11	88	250
Bükkzentkereszt	7	18	192
Harsány	14	51	333
Köröm	50	313	842
Mályi	19	56	239
Nyékládháza	24	83	553

Ónod	23	153	505
Répáshuta	3	5	51
Sajóbábony	22	25	690
Sajóecseg	6	6	113
Sajóhídvég	20	77	540
Sajókeresztúr	18	49	293
Sajósenye	3	3	69
ÖSSZESEN	220	927	4670

Az esetek mértékét a települések lélekszáma és szociodemográfiai összetétele határozza meg. Köröm, Sajóhídvég, Sajóbábony, Nyékládháza és Ónod településeken magas esetszámok jelentkeznek. Az NM rendelet 1. számú mellékletében 4000 fő lakosságszámra (település/közös hivatalhoz tartozó települések) vetítve, vagy - ha ez magasabb létszámot eredményez - minden 25 ellátott családra 1 fő alkalmazását írja elő. Ezeken a településeken a szakmai tevékenységek száma és a nem együttműködési megállapodás alapján történő segítségnyújtásban részesülők száma is nagyon magas. A szakmai mutatókat nagyban befolyásolja a munkatársi fluktuáció, a helyettesítések miatt az időben szűkebb a jelenlét az érintett településeken.

A Szolgálat és Központ fejlesztési területei, javaslatai

- Szükséges az adott területeken működő szervezetek hálózatosodása, hatékony összefogása a fennálló problémák kezelésében.
- A speciális szolgáltatások bővítése – jogi segítségnyújtás és pszichológiai tanácsadás elérésének javítása a járás településein, a családterápiás, továbbá igény mutatkozik a mediációs szolgáltatás bővítésére is.
- Indokolt az addiktológiai tanácsadás bevezetése az ellátási területen jelentkező magas arányú szenvedélybetegség miatt.
- Az ellátásukban lévő gyermekeknél megjelenő súlyos mentális, pszichiátriai problémák szükségessé teszik a pszichiátriai ellátás/gyermek pszichiátria bővítését, a terápiás lehetőségek javítását.
- Szükséges lenne a gyermekek és családok átmeneti otthonainak férőhelybővítése a gyakran előforduló lakhatási nehézségek enyhítésére.
- Továbbra is szükség van egészségmegőrző, prevenciós programok, felvilágosító tevékenység szervezésére (korai terhesség, higiénés tanácsadás, fertőző betegségek terjedése témakörben) védőnők, iskolai védőnők, gyerekorvosok, iskolaorvosok, óvodai – iskolai szociális segítők bevonásával.
- Pénzfelhasználás, gazdálkodási ismeretek bővítése, tanítása már kisiskolás korban jelenthet megelőzést a veszélyeztetett fiatalok körében.
- A jól működő mentorprogramok bővítése, átültetése más területekre hasznos a segítő folyamatokban és a helyi közösségek életében.
- A tanodák szélesebb körű működése az iskolai lemorzsolódásokat csökkentheti.
- Szükséges a gyermekorvosokkal az intenzívebb munkakapcsolat kialakítása.

- Továbbra is feladat, hogy a rendőrséggel kialakult javuló együttműködés tovább erősödjön, és a gyermekvédelmi problémák beazonosítása és jelzésének intenzitása tovább javuljon.
- Fontos feladat érzékenyítő előadások szervezése kollégák és kliensek számára fogyatékosságügyi tanácsadók bevonásával.
- Az intézményben kialakított Közösségi terekben a már jól működő csoportok, klubok még hatékonyabb működtetése, új programok beindítása a szükségletekre reagálva.
- A család- és gyermekjóléti szolgáltatás infrastruktúrájának további fejlesztése szükséges a megfelelő színvonalú szakmai tevékenység biztosításához (a Diósgyőr-Vasgyári TSKK helyiséggondjai).
- Fontos lenne a társadalom edukációja, a gyermekjóléti alapellátás ismertetése a lakossággal.

4.3. A CSALÁDOK- ÉS GYERMEKEK ÁTMENETI OTTHONA SZAKMAI MUNKÁJÁNAK ÖSSZEGZŐ BEMUTATÁSA

4.3.1. Gyermek Átmeneti Otthona (a továbbiakban: GYÁO)

Az átmeneti otthon a gyermekjóléti alapellátás keretében átmeneti gondozást biztosító bentlakásos gyermekintézmény.

A GYÁO a Vasgyári városrész központjában található, egy díszes műemlék jellegű téglapépület felső emeletén. 20 fő elhelyezésére, 5 szoba áll rendelkezésre, otthonosan berendezve. 100 méteren belül található óvoda és általános iskola egyaránt. A tárgyi feltételek javításával érik el azt, hogy a gyerekek családias környezetben élhetnek, biztosítva a lehetőséget a pihenésre, a tanulásra, a szórakozásra.

A gyermekek környezetének javítása az anyagi lehetőségek függvényében folyamatos, a kollégák a gyerekek bevonásával díszítenek, dekorálnak, hogy a helyiségeket szebbé, barátságossá tegyék.

Ellátási területe

Miskolc város közigazgatási területe.

Személyi feltételek

A feladatot ellátók száma összesen 14 fő. Az átmeneti otthonban az alábbi személyi ellátottság biztosított: 1 fő szakmai vezető, 2 fő nevelő, 8 fő gyermekfelügyelő, 2 fő gyermekvédelmi ügyintéző, 1 fő családgondozó/pszichológiai tanácsadó.

A tavalyi év folyamán 2 új gyermekfelügyelővel töltötték be az üres álláshelyeket.

A gyermekfelügyelők folyamatos munkarendben látják el feladatukat, biztosítva ezzel a gyermekek köznevelési intézményekbe kísérését, állandó felügyeletét, ellátását. Minden kolléga végzettsége megfelel a szakmai jogszabályban előírt képesítési előírásoknak. A szakmai kompetencia és a hatékonyság növelésére, a kiégés megelőzésére, szakmai és személyes fejlődés elősegítésére a kollégák szupervízió és továbbképzéseken vehetnek részt.

Tárgyi feltételek

2022. szeptemberétől a MESZEGYI Gyermek Átmeneti Otthona a 3533 Miskolc, Kabar utca 4. szám alatt működik.

A GYÁO működési engedély alapján 20 fő elhelyezésére szolgáló 2 gyermekcsoportból áll.

A csoportokban 5 nagy alapterületű szoba (mindegyik 4 ágyas), 2 fürdőszoba, WC, konyha, ebédlő, nappali, nevelői szoba, raktár, található.

Az elmúlt évben beszerzésre került egy TV készülék, két étkező garnitúra, ágytakarók, szőnyegek, vizes-száraz kárpit-tisztítógép, kültéri játékok, padok.

Szakmai tevékenység

A GYÁO a családban nevelkedő, de onnan átmenetileg kikerülő, 3 évestől 18 éves korú, normál szükségletű gyermekek számára nyújt teljes körű ellátást ideiglenes jelleggel, akinek a nevelését a családban a szülő egészségi körülménye, életvezetési problémája, indokolt távolléte, vagy más akadályoztatása miatt nem lehet megoldani, valamint akinek az ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett.

A gyermekek átmeneti gondozásának célja:

- megelőzni a gyermek családból történő tartós kiemelését,
- a krízis rendezése után a gyermek visszakerüljön a családjába.

A munkatársi csapat olyan légkört igyekszik kialakítani, ahol a gyermekek jól érzik magukat.

Kapcsolattartás

Szoros és rendszeres kapcsolatot tartanak a szülőkkel, hozzátartozókkal, az iskolákkal, óvodákkal, gyámhatósággal, a Központtal / Szolgálattal, más intézményekkel.

Team értekezlet

Minden hónapban tartottak megbeszélést, melynek témája a gyermekekkel és a szülőkkel való munkának az elősegítése, értékelése, a feladatok megvitatása, napi aktualitások, szakmai tevékenységük fejlődése érdekében szükséges esetleges változtatások.

A szakmai programban megfogalmazott célok teljesülése

- egyéni gondozási tervet készítenek az otthonban töltött időre, így szervezeten és célzottan történik a nevelés,
- minden tanulóval egyénileg foglalkoznak, készülnek a következő iskolai napra, pótolják mindazt, amire az iskolai tanulószobán nem került sor. Segítik a felkészülést, az alapkészségek fejlesztését,
- segítő beszélgetéseket tartanak az egyéni szükségletek szerint,
- fontosnak tartják a gyermek pozitív tulajdonságának kiemelését, erősítését.

Adományok

Több magánszemély és szervezet részéről kaptak ruhaadományt, tárgyi és pénzbeli felajánlás is történt az elmúlt évben.

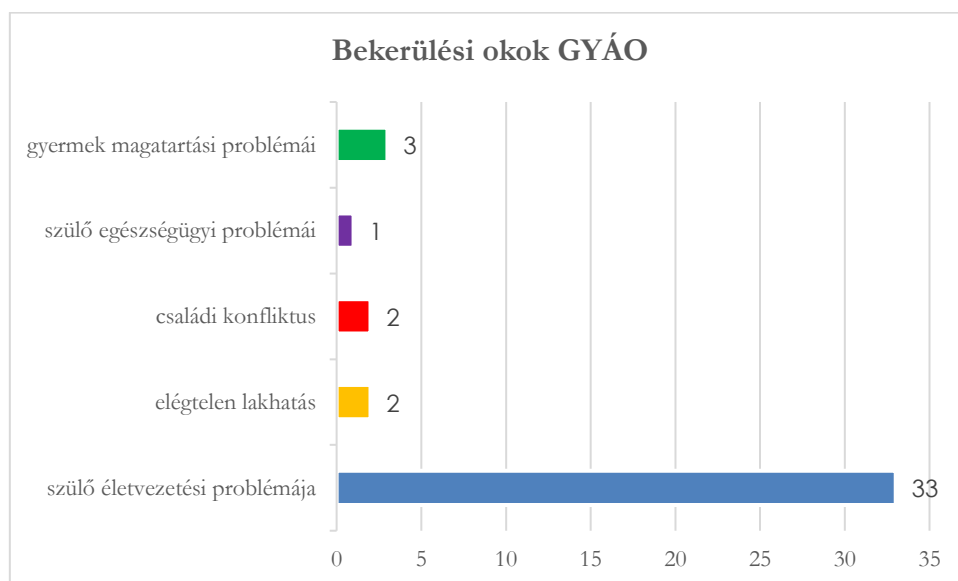
Eseményeik, programjaik az elmúlt évben

Ebben az évben is nagy figyelmet fordítottak a gyermekek részére történő sokszínű és tartalmas program megszervezésére és lebonyolítására. Ennek érdekében többen pozitívan reagáltak az adományt, támogatást kérő megkeresésükre és segítettek, hogy minél hasznosabb, érdekesebb szabadidős programban legyen részük.

- ⇒ Farsangkor jelmezt, álarcot készítettek;
- ⇒ Részt vettek az óvodások anyák napján, ballagásán;
- ⇒ Megtartották minden gyerek születésnapját, akik a tortán kívül apró ajándékot is kaptak;
- ⇒ A nyári szünet alatt többször ellátogattak az Avason lévő Horváth-tető és szabadidő parkba, ahol a játszótéren a gyerekek örömmel vették birtokba a játékokat;
- ⇒ Kirándultak, fagyiztak vagy az udvaron játszottak;
- ⇒ Balesetmegelőzési napot tartottak a rendőrség szervezésében;
- ⇒ Óriási élmény volt a mozilátogatás, a cukrászda és a McDonalds, a Miskolctapolcai strandon fürdés;
- ⇒ A Vadasparkban megismerték, kézbe vehették az állatokat egy bemutató alkalmával, és meg is etethették azokat a látványtetésen;
- ⇒ Megismerkedtek a Vasgyári Tűzoltó parancsnoksággal, a tűzoltók munkájával, felszerelésükkel;
- ⇒ Nyár végén együtt készültek az iskolába;
- ⇒ Ősszel jó időben terméseket, leveleket gyűjtöttek, amiből később dekoráció készült;
- ⇒ Október végén egy fergeteges Halloween partit tartottak;
- ⇒ az adventi időszakban együtt díszítették a csoportot, a fenyőfát, sokat énekeltek, nevettek, ajándékot készítettek;
- ⇒ Utaztak a Mikulás vonaton, egyszer még a Mikulás is ellátogatott hozzájuk;
- ⇒ Több adományozó igyekezett a gyerekek karácsonyát emlékeztetessé tenni;
- ⇒ Szilveszterkor egy hatalmas mulatsággal búcsúztatták az évet.

Gyermekvédelmi és családgondozói tevékenység

2024-ben az ellátotti kört 41 fő 18 év alatti gyermekek alkották. 16 gyermek került be új igénybe vevőként az átmeneti gondozásba. A fő problémák a szülő életvezetési problémái, az elégtelen lakhatási körülmények, családi konfliktusok voltak.

Átmeneti gondozásból 4 gyermek került szakellátásba, 13 fő gyermek szüleikhez került vissza, más hozzátartozóhoz került 3 fő.

A GYÁO-ban végzett családgondozói tevékenység keretében folyamatos kapcsolattartás valósult meg a gyermekek szüleivel és hozzátartozóival a családi kapcsolatok erősítése érdekében. A családok támogatást kaptak a kommunikáció javításában és a konfliktuskezelésben. Egyéni esetkezelés során a gyermekek számára életkoruknak és helyzetüknek megfelelő támogatás nyújtása történt, valamint fejlődési tervek kerültek kidolgozásra. A szülők és gondviselők számára rendszeres támogatást nyújtottak, amely magában foglalta a gyermekneveléssel kapcsolatos tanácsadást, az időbeosztás kialakításának segítségét és érzelmi támogatást. Csoportos szülői foglalkozás is szervezésre került, ahol lehetőség nyílt a tapasztalatok megosztására és új ismeretek szerzésére.

Krízishelyzetekben azonnali beavatkozás történt, amelynek keretében a családok lakhatási és anyagi problémáinak megoldásához nyújtottak segítséget.

A gyermekek érdekében különféle programokat szerveztek, amelyek hozzájárultak a készségeik fejlesztéséhez, a közösségi élmények erősítéséhez, valamint a traumák feldolgozásához. Kreatív foglalkozások – például kézműves programok, zenés programok – biztosították számukra az önkifejezés lehetőségét és az önbizalom építését. Ezen kívül olyan közösségi programok kerültek lebonyolításra, amelyek a gyermekek szociális készségeit fejlesztették, és segítették a kortárskapcsolatok kialakulását. Különös hangsúly helyeződött a gyermekek érzelmi támogatására és biztonságérzetük megerősítésére. Egyéni beszélgetések és mentorálás révén segítették a traumák feldolgozását, valamint a szorongás és bizonytalanság csökkentését. Az otthonban dolgozó szakemberek a gyermekek önállóságának fejlesztésére is törekedtek, például az alapvető életvezetési készségek tanításával és a személyes felelősségvállalás ösztönzésével. A tevékenységek célja az volt, hogy a gyermekek biztonságos és támogató környezetben fejlődhessenek, miközben hosszú távon is fenntartható megoldások szülessenek az élethelyzetük javítására.

Az Átmeneti Otthon kapcsolatban áll a védőnőkkel, gyermekorvosokkal, így a gyermekek egészségügyi állapota állandó ellenőrzés alatt van. Rendszeresen konzultálnak velük, így mindig elsőként értesülnek az elmaradt oltásokról, státuszvizsgálatokról. Kiválóan működik az információátadás személyesen és telefonon egyaránt.

A pedagógiai programban megfogalmazott célok teljesülése

Kiemelt feladatok és eredményeik

- Tanulószoza minden hétköznap 15:30-tól 16:30-ig működik, ahol minden iskoláskorú tanulóval egyenként, személyre szabottan foglalkoznak, felkészülnek a következő iskolai napra, minden olyan tevékenységet ellátnak, amire az iskolai tanulószobán (15:00-ig) nem került sor. Fontosnak tartják, hogy minden gyermek felkészülten menjen iskolába.
- Egyéni gondozási tervet készítenek az Otthonban töltött időre, így célzottan történik a nevelés.
- Az alapkészségek hatékony, stabil, módszeres megalapozása az alsó tagozat legfontosabb feladata. Ebben nyújtanak a gyermekek számára segítséget a fejlesztő foglalkozásokkal.
- A részképesség hiányos tanulók fejlesztése, felzárkóztatása évfolyamtól függetlenül folyamatos tevékenységeik közé tartozik.

- A tehetséges tanulókkal való foglalkozás a pedagógiai programban alapvető célként szerepel.
- Pszichológiai fejlesztések, beszélgetések keretében a gyermekeket ért traumák feldolgozásában nyújtanak segítséget a gyermekek igénye szerint.
- Igény szerint a gyermekekkel segítő beszélgetéseket folytatnak.

GYÁO fejlesztési területei, javaslatai

2024. évben több kihívással is szembe kellett nézniük. A folyamatos maximális kihasználtsággal történő működés alapos szakmaiságot és nagyon sok türelmet igényel minden dolgozótól.

A napi megoldandó feladatok mellett egy olyan rendszerszintű problémával is szembesültek, amely nagyon nehéz helyzet elé állítja az átmeneti gondozás intézményét. A maximális gondozási idő eltelte után a haza nem adható gyermekeknek nincs lehetősége a szakellátásba kerülni, sem nevelőszülőhöz, sem intézményes elhelyezésre nincs lehetőség kapacitáshiány miatt.

Ez a fajta probléma az egész rendszer felülvizsgálatát átalakítását, bővítését igényelné ahhoz, hogy az átmeneti gondozás azt a cél szolgálhassa, amire valóban hivatott.

4.3.2. Családok Átmeneti Otthona (a továbbiakban: CSÁO)

A CSÁO 40 férőhelyes átmeneti otthon, mely a gyermekjóléti alapellátás keretében gyermekek átmeneti gondozását biztosító családok átmeneti otthona. Az átmeneti gondozás során a gyermekek édesanyjukkal, vagy törvényes képviselővel vehetik igénybe a szolgáltatást. Végleges működési engedélyét 2024. évben kapott a szakmai egység.

Ellátási területe

Miskolc város közigazgatási területe.

Személyi feltételek

A feladatot ellátók száma összesen 8 fő, melyből 1 fő szakmai vezető, 2 fő családgondozó, 3 fő gondozó, 2 fő szakgondozó. 1 fő heti 10 órában látja el a pszichológiai tanácsadást.

2024-ben 1 fő szakgondozó munkaviszonya áthelyezéssel megszűnt, az üres álláshelyre pályázat került kiírásra. Az álláshelyet 2024. március 15-től új szakdolgozó kolléga tölti be.

Tárgyi feltételek, fejlesztések

A CSÁO a 3534 Miskolc, Kiss tábornok u. 84. szám alatti telephelyen látja el feladatát.

Az épület kilenc lakószobával, közös helyiségekkel, konyhával-étkezővel, vizesblokkal, irodákkal rendelkezik, megfelelő körülményeket teremtve a működéshez.

Az ingatlan elhelyezkedése az átmeneti gondozás biztosításához ideális. A közvetlen lakóköznyezet jó infrastrukturális adottságokkal rendelkezik, az épület közvetlen közelében találhatóak bölcsődék, köznevelési intézmények (óvodák, iskolák) egészségügyi ellátások (házi-orvosi-gyermekeorvosi rendelők), illetve a gondozottak által igénybe vehető egyéb szolgáltatások (kereskedelmi egységek, játszóterek, stb.) Tömegközlekedéssel jól megközelíthető.

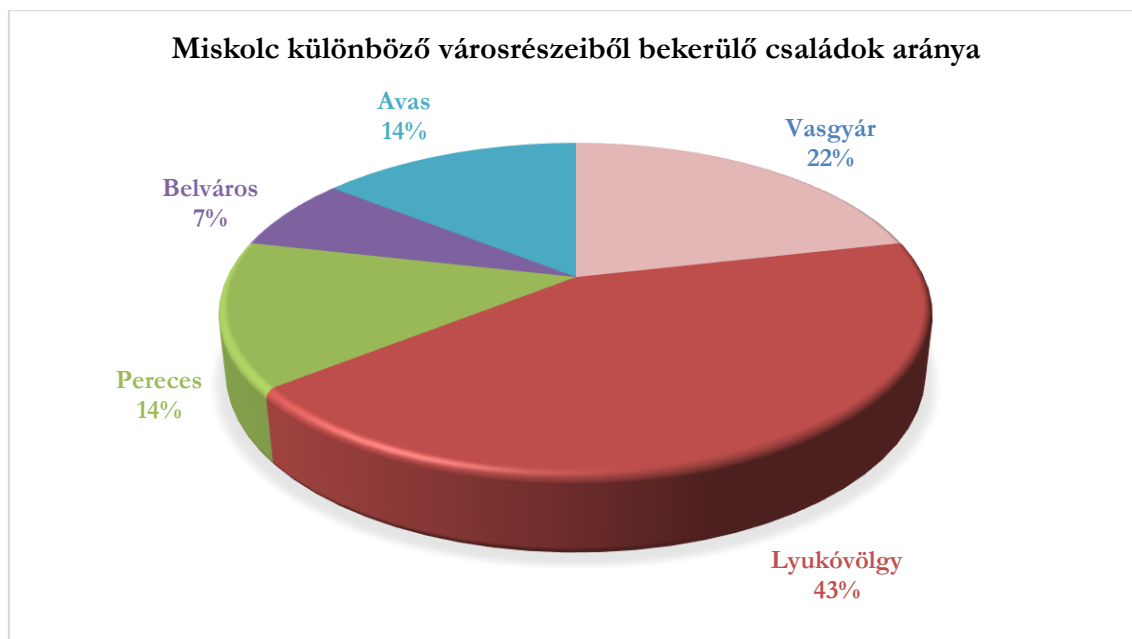
Az elmúlt évben megvalósult felújítások, eszközvásárlások, karbantartási munkák:

- lakószobák szükség szerinti tisztasági festése,
- új hűtőgép beszerzése,
- külső szennyvízhálózat teljes cseréje,
- a nappaliba új okos televízió vásárlása képviselői alapból,
- az udvaron lévő veszélyes fák szakszerű metszése, kivágása,
- önkéntes felajánlásból kerítés újra festése,
- dolgozói helyiségek zárcseréje.

Szakmai és gyermekvédelmi tevékenység

A CSÁO-ban átmeneti ellátást, segítséget nyújtanak a gyermekes anyáknak, valamint a válsághelyzetbe került várandós anyáknak, akik átmeneti szociális problémáik, családi konfliktusaik, esetleg bántalmazásuk, illetve megváltozott családi állapotuk, helyzetük miatt lakhatási lehetőség nélkül maradtak vagy hajléktalanná váltak.

2024-ben az elhelyezett családok valamennyi tagja ideiglenes, vagy állandó miskolci lakcímmel rendelkezett.

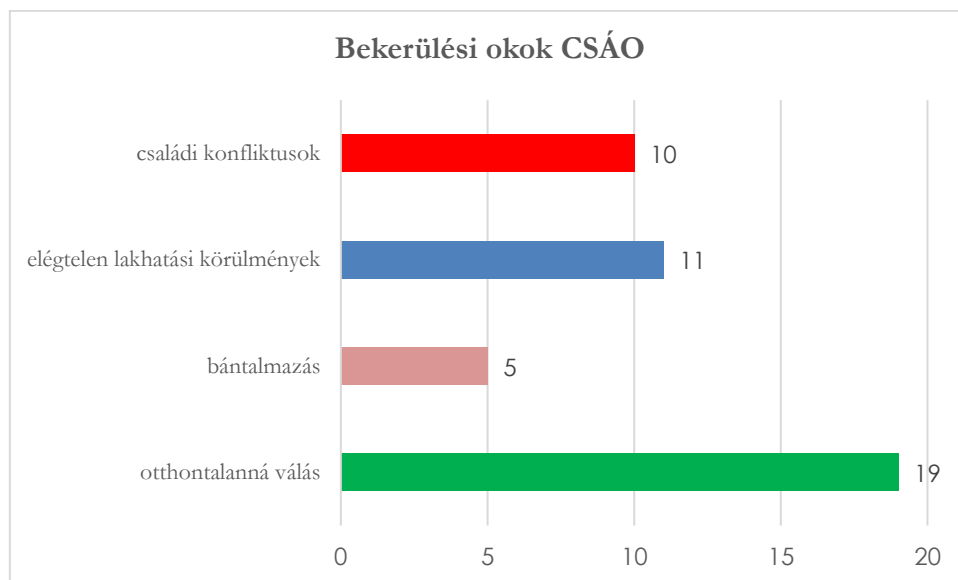
A gyermekek részére teljes körű ellátást (5 x-i étkezést), az anyák részére szükség szerinti (3x-i étkezést) ellátást biztosítanak. A szakmai munka minősége, hatékonysága érdekében napi kapcsolatot tartanak a hasonló területen dolgozó munkatársakkal. Rendszeresen tájékoztatják az esetmenedzsereket a bentlakó családokkal kapcsolatban, részt vesznek az őket is érintő esetkonferenciákon. 2024-ben a bentlakó családok esetében 2 esetkonferenciát és 5 esetmegbeszélést tartottak. Az ellátottak ügyében tartott gyámhatósági tárgyalásokon minden esetben részt vesznek a családgondozók. Az év folyamán nagy figyelmet fordítottak a jelzőrendszer tagjaival való szoros együttműködésre, sikerült jó munkakapcsolatot kialakítani. Az intézmény védőnőjével állandó kapcsolatban állnak, továbbá heti rendszerességgel

pszichológiai tanácsadó segíti munkájukat. Céljuk, hogy a családok képessé váljanak az önálló, teljes értékű életre.

Bekerülés

A CSÁO-ba történő bekerülés a szülő vagy a várandós anya szóbeli és írásbeli kérelmére történik.

Az ellátottak között indoklasként megjelölt problémákat az alábbi diagram mutatja.

2024-ben átmeneti gondozásba újként bekerülő 14 családból családsegítők javaslatára 5 anya és gyermekei, másik átmeneti otthonból 3 anya és gyermeke kerültek elhelyezésre. 2 esetben édesanya kérte elhelyezésüket, 2 esetben a Központ kezdeményezésére érkezett hozzájuk a család, 2 család pedig egy miskolci alapítvány javaslatára került be.

Családok elhelyezését segítő TSZK-k:

Diósgyőr-Vasgyári TSZK: 2 család

Fazola úti TSZK: 2 család

Avasi TSZK: 1 család

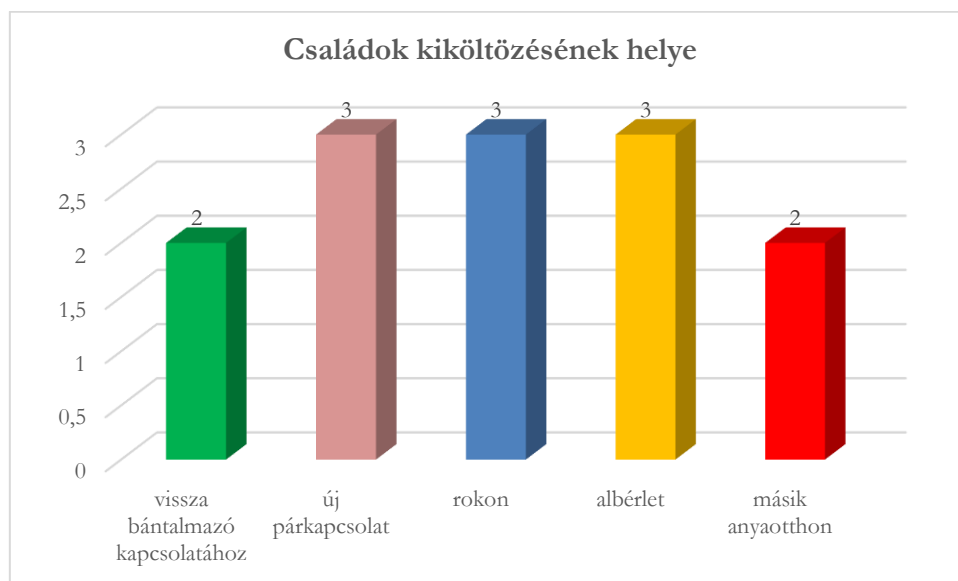
Család- és Gyermejjóléti Központ: 2 család

Református Kismamaház: 2 család

Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat Családok Átmeneti Otthona: 1 család

2024. évben 13 család számára biztosítottak 72 órás krízisellátást, minden esetben megoldódott a problémájuk, nem került sor ideiglenes hatályú elhelyezésre.

Családok kiköltözése

Munkavállalás elősegítése

Annak érdekében, hogy az édesanyák lakhatási problémájukra megoldást találjanak, elengedhetetlen, hogy az anyák munkát vállaljanak, mely a sikeres kigondozás alappillére. A csecsemős, kisgyermekes anyáknál elsődleges feladatnak tekintik a gyermekek bölcsődei elhelyezését.

A múlt évben 8 édesanyának sikerült elhelyezkedni hivatalos munkaviszonyban, 3 édesanya képzésben vesz részt, 1 anyuka alkalmi munkákat vállalt. A munkalehetőségek felkutatásában a családgondozók segítenek.

Programok

A szociálisan hátrányos helyzetben lévő, szociális támogatásra szoruló családok és gyermekeik különös figyelmet és gondoskodást igényelnek a szabadidő hasznos eltöltésének a területén.

A programok célja a közösségi, valamint szülő-gyermek kapcsolatok erősítése. A szabadidős programok egészséges életmódot szolgáló tevékenységek, amelyek biztosítják a gyermekek, fiatalok testi szellemi felfrissülését. A család tagjai felfedezik a szabadidő kulturált eltöltésének lehetőségeit, továbbá a jól megszervezett rendszeres programok részben pótolhatják a család szocializációs szerepét. Másrészt a gyermekek tapasztalati tudásra tesznek szert, bővülnek az ismereteik, és olyan értelmes tevékenységet végeznek, amelyek előnyeit az iskolában is hasznosíthatják. A családoknak szervezett programok során figyelembe veszik a hagyományos ünnepeket (gyermeknap, húsvét, anyák napja, farsang, mikulás, karácsony, szilveszter). Ezen ünnepek alkalmával az intézményben kézműves foglalkozásokkal, az épület dekorálásával, közös sütésekkel szeretnének példát mutatni a bentlakók számára a helyes családi életre nevelés jegyében.

Megvalósult programjaik

- ⇒ Farsangi mulatság – jelmezes felvonulás, közös fánksütés, diszkó;
- ⇒ Húsvét – húsvéti kalács sütése és tojásfestés;
- ⇒ Gyermeknap – közös főzés az intézmény udvarán bográcsban, akadályversenyek, arcfestés;
- ⇒ Anyák napja – anyák napi képeslap készítés az édesanyák számára;
- ⇒ Nyári szünet: jóga, arcfestés, kézműves foglalkozások, strandolás a Selyemréti strandfürdőben, kutyaterápiás foglalkozás;
- ⇒ A Magyar Vöröskereszt jóvoltából az otthon gondozottjai ingyenes programon vettek részt az elsősegélynyújtás megismerése keretében;
- ⇒ Őszi szünet – kézműves foglalkozások, dekorációk készítése, Halloween party;
- ⇒ Advent – a Szabad Keresztény Gyülekezet, mely az év során több alkalommal támogatta adományokkal az Otthont, adventi koncertre hívta meg a családokat;
- ⇒ Mikulás – zenés Mikulásműsor, támogatójuk felajánlásából;
- ⇒ Karácsony – karácsonyi ünnepség, ünnepi vacsora.

2024. június 23-június 28. között a CSÁO táborozási lehetőséget kapott a Sió Hostel Campus felajánlásával. 5 családnak, összesen 14 főnek lehetősége volt Siófokra utazni 2 kísérő kollégával. Igyekeztek emlékezetes, tartalmas programokat szervezni, hogy a családok nagyszerű élményekkel térhessenek haza, szívesen emlékezzenek vissza első és talán egyetlen nyaralásukra.

A CSÁO magas szintű szakmai feladatellátást biztosít lakói számára. Munkájuk során mozgósítják és hasznosítják a meglévő társadalmi, közösségi és intézményi erőforrásokat és ezek igénybevételeivel, valamint a családok saját erőforrásainak mobilizálásával kapnak segítséget az ellátottak problémáik önálló megoldásához. A krízis egyben lehetőség is a változásra. A családoknak nemcsak problémái vannak, hanem lehetőségei is, a változáshoz elsősorban az ő erejük szükséges. Az erőforrások kihasználásában nem minden család él a lehetőséggel, melyet elsősorban a hátrányos helyzetükből adódó regresszió akadályoz.

4.4. A BÖLCSŐDEI FELADATELLÁTÁS SZAKMAI MUNKÁJÁNAK BEMUTATÁSA

A MESZEGYI Gyermek Napközbeni Ellátása Bölcsődei Igazgatóság kereteiben működő telephelyeken, 10 bölcsődében, 64 csoportszobában, 884 engedélyezett férőhelyen fogadják a Miskolc közigazgatási területén élő vagy miskolci munkahellyel rendelkező, a vonzáskörzet településein élő családok gyermekeit.

A telephelyek Miskolc különböző pontjain találhatók, így az egyes körzetekben a szülők igényeinek megfelelően a lakóhelyhez vagy a munkahelyhez közelebb eső bölcsődébe írathatják be gyermekeiket.

Engedélyezett férőhely számok telephelyenként

Bölcsőde neve	Címe	Férőhelyek száma
Napsugár Bölcsőde	Miskolc, Selyemrét u. 36	56
Dobó Katica Bölcsőde	Miskolc, Hadirokkantak u. 16	84
Petneházy Bölcsőde	Miskolc, Petneházy u. 10-12.	56
Kiliáni Bölcsőde	Miskolc, Könyves K. u. 31.	84
Heim Pál Bölcsőde	Miskolc, Kassai u. 19.	156
Margaréta Bölcsőde	Miskolc, Bokréta u. 1.	112
Diósgyőri Bölcsőde	Miskolc, Kuruc u. 65/a.	84
Katica Bölcsőde	Miskolc, Szilvás u. 39.	56
Mesemalom Bölcsőde	Miskolc, Dózsa Gy. u. 36.	84
Napraforgó Bölcsőde	Miskolc, Hajós A. u. 1.	112
Összesen:		8

Az egyes bölcsődék ellátási területeinek bemutatása

Napsugár Bölcsőde: 1964-ben épült a selyemréti lakótelepen. Az 56 férőhelyes, két gondozási egységben, 4 csoportszobában fogadja a gyermekeket. Az ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Martin-Kertváros, Szirma) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Onga, Arnót, Sajószentpéter, Felsőzsolca.

Dobó Katica Bölcsőde: A Vörösmarty lakótelepen helyezkedik el forgalomtól, zajtól mentes környezetben. A családi hangulatú bölcsőde 1983. július 1-jétől fogadja a gyermekeket. Három gondozási egységben 6 csoportszobában, 84 férőhellyel működik. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Martin-Kertváros, Szirma) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről is érkeznek gyermekek: Onga, Arnót, Szikszó, Harsány, Nyékládháza.

Petneházy Bölcsőde: A belváros közelében a Csabai kapuban található. Az 56 férőhelyes bölcsőde 4 csoportszobában fogadja a gyermekeket. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Csabai kapu, Hejőcsaba, Görömböly, Tapolca, Avasi lakótelep) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Mályi, Nyékládháza, Harsány, Bükkaranyos.

Kilián Bölcsőde: 1965-ben került átadásra 84 férőhellyel működik. A Kilián déli lakótelepen, zöld övezetben a Bükk hegység lábánál. A bölcsőde tőpusterv alapján épült, nagy területű játszóudvar és terasz tartozik hozzá, jó levegőjű, zajmentes környezetben található. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Pereces, Komlóstető, Lyukóvölgy, Vargahegy) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Bükkszentkereszt, Répáshuta.

Heim Pál Bölcsőde: 1968-ban típus bölcsődének épült és nyitotta meg kapuit a családok előtt. A bölcsőde a város északi részén, a Szentpéteri-kapu lakótelep közepén helyezkedik el, távol a zajos főúttól. 2024 júliusában a teljes felújításon átesett bölcsőde átadásra került 156 férőhellyel. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Szentpéteri kapu, belváros) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi

településekről érkeznek gyermekek: Sajóecseg, Sajóbáony, Sajószentpéter, Szirmabesenyő. A Megyei Kórházban, a Boschban, a SEGA-ban és a TESCO-ban dolgozó, bölcsődei ellátást igénylő szülők gyermekei számára is nyújtanak napközbeni ellátást.

Margaréta Bölcsőde: A Győri kapu városrészben található, mely 1971-ben típus bölcsődeként épült. Szép, rendezett környék, egyre fiatalodó lakókörnyezet jellemzi a területet. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Győri kapu, Újgyőri főté, Kilián, Bulgárföld) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Bükkszentkereszt, Répáshuta.

Diósgyőri Bölcsőde: 1972-ben típus bölcsődének épült és 1973-ban nyitotta meg kapuit a családok előtt. Az intézmény a város nyugati kapujában a Bükk hegység lábánál található. A hegy közelségéből adódóan szinte mindig kifogástalan a levegő, ezért a lehető legtöbb időt kint tartózkodnak szabad levegőn a gyermekek. 2024 januárjában új szárny építése kezdődött el, újabb 28 férőhelyet biztosítva a gyermekek részére. Az épület két bérházsor „védelmében” helyezkedik el, elzárva a forgalmas főutaktól. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Felső- és Alsó Majláth, Berekalja, Hámor, Lillafüred, Ómassa, Pereces) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Répáshuta, Bükkszentkereszt.

Katica Bölcsőde: Az 1970-es években típus bölcsődének épült és nyitotta meg kapuit a családok előtt. Az Avas városközpontban található. A város zajától mentes, tiszta levegőjű, zöldövezetben. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Avasi lakótelep, Tapolca, Hejőcsaba és Görömböly) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Mályi, Nyékládháza.

Mesemalom Bölcsőde: 1983-ban épült a belvárosban, forgalomtól, zajtól mentes környezetben. Három gondozási egységben 6 csoportszobában fogadják a gyermeket. Egy épület együttesben- intézményileg és szakmailag külön- működik egy 120 gyermeket ellátó óvodával. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Belváros, Jókai lakótelep, Bábonybérc, Bodó tető) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Szirmabesenyő, Harsány, Nyékládháza, Mályi.

Napraforgó Bölcsőde: Az 1980-as évek elején átadásra kerülő bölcsőde Miskolcon az Avasi lakótelep panelházas övezetében, forgalomtól védett, jól megközelíthető helyen található, közvetlen szomszédságában óvoda, és iskola helyezkedik el. A bölcsőde 112 férőhelyen, 4 gondozási egységben, 8 csoportszobában fogadja a gyermekeket. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Avasi lakótelep, Tapolca, Hejőcsaba, Görömböly) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Mályi, Harsány, Nyékládháza. A bölcsőde a városi közlekedés szempontjából jól megközelíthető helyen fekszik.

A bölcsődék megközelíthetősége

Az egyes telephelyek tömegközlekedéssel, autóval, gyalogosan is könnyen megközelíthetőek. Városi busszal és villamossal is megközelíthető a Napsugár, a Dobó Katica a Mesemalom, a Margaréta, a Kilián és a Diósgyőri Bölcsődék. Tömegközlekedés szempontjából a Petneházy, Katica, Napraforgó és a Heim Pál bölcsődék csak városi busszal érhetőek el. Több telephely közelében – Mesemalom, Dobó Katica, Napsugár – fizetős parkoló áll a szülők rendelkezésére. Ezekben a bölcsődékben, a bölcsődevezetők által kiállított ellátást igazoló dokumentummal van lehetőség kedvezményes parkoló bérlet vásárlására. Így a szolgáltatást

a szülők korlátozott időkeretben, kedvezményesen tudják igénybe venni. A többi helyszínen ingyen parkolhatnak az autóval érkező szülők.

Az ellátást igénybe vevők jellemzői

Az alapellátásban részesülő gyermekek szociális háttere, a szülők iskolázottsága változó. Az Avasi lakótelepen lévő Katica és Napraforgó Bölcsődékben, valamint a Kilián bölcsődében nagyobb számban fordul elő a szülők körében a nyolc általánost vagy szakképző iskolát végzettek száma, mint a diplomával rendelkező értelmiségiek. Ez hatással van a családok lakáskörülményeire, szociális hátterére is. Ebben a három bölcsődében rendszeresen kerülnek felvételre a közeli családok átmeneti otthonában élő anyák gyermekei is, akik esetében még a szocializációs hátrányok is megjelennek.

A gyermekek demográfiai jellemzői, korösszetétele

A bölcsődei ellátást igénylő családok és gyermekek száma az elmúlt évek tendenciáinak megfelelően folyamatos növekedést mutat. A Petneházy és a Heim Pál Bölcsődék kivételével 2024-ben is bölcsődénként 5-6 olyan gyermek volt, akiket nem tudtak a szülők igényeinek megfelelő időpontban felvenni. Folyamatos egyeztetéseknek köszönhetően sikerült másik telephelyen megoldani a gyermekek elhelyezését.

A gyermekek életkori magoszlására jellemző, hogy egyre fiatalabb korban íratják be a szülők a gyermeket. A GYED-extra lehetőségeit kihasználva minden bölcsődében van egy éves kor alatti (pl. 6; 8; 10; hónaposak) és nagyon sok két év alatti gyermek. Így a 14 férőhelyes csoportszobákból bölcsődénként 2-3 szobába csak 12 gyermeket lehet felvenni.

A nevelés-gondozási év végén egyre kevesebb gyermek éri el az óvodaköteles életkort, így kevesebben mehetnek el óvodába, a megnövekedett igények kielégítésére pedig egyre kevesebb férőhely marad. A 2023/2024-es nevelési évben 296 gyermek ment el óvodába és 10 óvodaköteles gyermek szülője kérte a továbbgondozást.

Városi szinten 30-34 fő sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésben részesülő gyermek kerül felvételre a bölcsődékbe. Esetükben már csak 11/10 fő lehet egy-egy csoportszobában. Sok szülő felismerte a korai fejlesztés lehetőségét és élnek vele. Megkésett beszédfejlődés vagy kisebb-nagyobb mozgásfejlődés lemaradásával keresik fel a korai fejlesztésben segítséget nyújtó intézményeket.

Az intézmény bölcsődéiben jegyzői határozat alapján, éves szinten átlagban 7-8 gyermek volt hátrányos helyzetű, és 11 gyermek halmozottan hátrányos helyzetű.

A családok anyagi helyzetét mutatja, hogy éves átlagban a felvett gyermekek megközelítőleg 2/3-a esetében a szülők mentesülnek a térítési díj fizetése alól. Ennek több oka is lehet pl. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, a három vagy több gyermeket nevelő családok, a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek vagy családjában lévő gyermek, a védelembe vagy nevelésbe vett gyermek esetében, de leggyakrabban a Gyvt. szerinti egy főre eső jövedelem határ alatt van a család jövedelme, vagy az EFOP Plusz-6.3.1-23 Kisgyermeket nevelők munkaerő-piaci visszatérésének célzott támogatásával érintettek.

Ellenkező tendencia mutatkozik a Petneházy és a Mesemalom Bölcsődékben, ahol a közelben lévő intézmények dolgozói közt – kórházak, bíróság, rendőrség, stb. – sok diplomás szülő kéri gyermeke felvételét és csak elvétve jelenik meg az alul iskolázottság és a szociális probléma.

A többi bölcsőde esetében átlagosnak mondható a szülők összetétele, a gyermekek családi háttere. Kis számban fordulnak elő alacsonyabb iskolai végzettségű szülők, nehezebb szociális hátterű családok. 2024. évben a bölcsődékben 12 fő nevelésbe vett gyermek részesült ellátásban. Több esetben a családsegítő, a korai fejlesztő javaslatára került felvételre a gyermek. Ilyenkor a lehetőségeknek megfelelően folyamatos a kapcsolattartás a családsegítő, illetve a korai fejlesztő szakember és a kisgyermeknevelők között. Változó, de sajnos növekvő tendenciát mutat az egyszülős családok száma is.

Személyi feltételek

A bölcsődei ellátás személyi és tárgyi feltételeit az NM rendelet, 1. és a 2. sz. mellékletei szabályozzák, az intézményben ennek megfelelően kerültek meghatározásra.

- Szakmai dolgozói létszám

2024. évben a dolgozók közül 3 fő elérte a nyugdíjkorhatárt, 2 fő megkezdte a felmentési idejét.

Egyre több a pályakezdő friss szakképzettséggel rendelkező kisgyermeknevelő, akik szakmai munkáját fontos támogatni, beilleszkedésüket segíteni. A fiatal kisgyermeknevelő munkatársak gyermekvállalása miatti távollétükben helyettes kisgyermeknevelőkkel oldják meg a bölcsődék zavartalan működését.

A bölcsődevezetők mindegyike rendelkezik szakirányú felsőfokú végzettséggel. A csoportban dolgozó kisgyermeknevelők közül is többen rendelkeznek főiskolai, egyetemi végzettséggel, illetve kezdi meg vagy folytatja, tanulmányait a különböző felsőoktatási intézményekben. Jelenleg is 30 fő folytat tanulmányokat csecsemő,- és kisgyermeknevelő BA szakon, főként Egerben, Sárospatakon, Hajdúböszörményben, Nyíregyházán és Budapesten.

Pedagógus minősítési eljárásra négy fő sikeresen regisztrált az Oktatási Hivatal rendszerében:

- egy gyakornoki fokozatból pedagógus I. fokozatba,
- 3 pedagógus I. fokozatról pedagógus II. fokozatra.

A portfólió anyagait mindenki időben feltöltötte. A minősítések időpontjai és az intézményi delegáltak kijelölésre kerültek.

Tárgyi feltételek

Építészetiileg 2011 és 2017 között több telephely részben, vagy egészben felújításon esett át. Ezek a munkálatok általában pályázati projektek keretében zajlottak. Az ezt követő időszakban szintén pályázati keretből 2020-ban a Margaréta Bölcsőde újabb felújításon és bővítésen esett át, 2024-ben a Heim Pál bölcsőde újult meg és bővült három csoporttal, valamint a Diósgyőri Bölcsőde bővült egy csoporttal. A pályázati projekteken belül a tárgyi feltételek, (bútorok, berendezések) és a játékeszközök is bővültek.

A Mesemalom Bölcsőde tetőszerkezete – a pályázati felújítást követően - az elmúlt években folyamatosan beázott, komoly károkat okozva az épület állagában. A gondozási egységekben több csoportban ki kellett bontani a beépített szekrényeket, mert azok penészedése veszélyes volt. 2022-ben a tető vízzáró szigetelése megtörtént. A beázott falak festésére is sor került, sajnálatos módon a probléma - a szigetelés ellenére - a mai napig fennáll, de megoldása folyamatban van.

Az intézmények tárgyi felszereltsége kielégítőnek mondható. A gyermek csoportok játékkészletében jelentkezett igény a különböző építő játékok, szerepjáték kellékei, meséskönyvek tekintetében az elhasználódott készletek pótlására, mely folyamatos.

2024-ben a bölcsődékben intézményi forrásból a fenti játékkészlet bővítése folytatódott, illetve további tárgyi eszköz beszerzés is történt. Az NM rendeletben meghatározott, a gyermekellátáshoz feltétlenül szükséges, a bölcsődékben elhasználódott textíliák, pl. gyermek ágyneműk, előkéek cseréje, pótlása rendszeres.

A mosodai szolgáltatás a Heim Pál és a Napraforgó Bölcsődében is megszűnt. Minden bölcsődében beszerzésre kerültek automata mosógépek.

A korábbi főzőkonyhák továbbra is tálalókonyháként működnek az étkeztetést biztosító KEM Zrt./GasztVital fenntartásában.

Megvalósult fejlesztések

A Gyermek Napközbeni Ellátása – Bölcsődei Igazgatóság telephelyein 2024-ben 2 projekt megvalósítása zajlott.

- ⇒ Befejeződtek a Heim Pál Bölcsőde felújítási, illetve bővítési munkálatai, a bölcsődei férőhelyszámok megnöttek.
- ⇒ A Diósgyőri Bölcsőde bővítése szintén megvalósult 2024-ben, a megnövekedett férőhelyszám tekintetében a működési engedély ebben az évben kiadásra került.

Szakmai munka jellemzői

A bölcsődék szakmai munkáját az ágazati jogszabályok határozzák meg. Továbbá a szakmai munkához kapcsolódó ajánlások, módszertani levelek, szakmai program az irányadók.

A gyermekek ellátása, felvétele, beszoktatása, a szülőkkel történő kapcsolattartás, az adminisztrációs feladatok, az élelmezési és anyaggazdálkodási feladatok stb. egységes szabályozások alapján történnek.

A bölcsődei csoportok maximálisan 14 férőhelyre engedélyezettek.

A MESZEGYI telephelyein a Gyvt. és az NM rendelet vonatkozó rendelkezései szerint fogadják a gyermekeket.

A törvényi szabályozásoknak megfelelően lehetőség van SNI vagy korai fejlesztésre, gondozásra szoruló gyermekek integrált nevelésére. Minden bölcsődében van lehetőség az igényekhez igazodva fogadni az eltérő fejlődésű gyermekeket. A beiratkozás előtt a szülők csak kis százalékban ismerik fel a gyermekük eltérő fejlődését, így kevés – intézményi szinten 10-15 gyermek – érkezik szakértői véleménnyel. Az ellátás során további gyermekek esetében történik meg a gyógypedagógiai vizsgálat, a korai fejlesztés megkezdése. 2024. évben ez 24 gyermeket érintett. Egyre több gyermeket látnak el a korai fejlesztés keretein belül. Sok szülő él a magánrendelések által nyújtott fejlesztési lehetőséggel.

Gyermekek felvétele, beszoktatások, családlátogatások

A gyermekek felvétele a felvételi szabályzat alapján történik. A csoportlétszámok kialakításánál figyelembe veszik a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét, a nemek arányát. A beszoktatáshoz szükséges időkereteket meghatározzák a gyermek és szülei szükségletei. A családlátogatások szinte minden gyermek esetében megtörténtek. A beszoktatások mindegyike szülővel, elsősorban az anyukával történik.

Szülőkkel történő kapcsolattartás

Szülői értekezlet a beszoktatást megelőző időszakban, augusztusban megtörténtek. A szülők nagy számban vettek részt ezeken az értekezleteken.

Szülőcsoportos beszélgetések

A szülők számára évente átlagosan csoportszobánként 2-4 alkalommal szerveznek szülőcsoportos beszélgetést. A témákat a szülőkkel közösen választják ki. A szülők részvételi aránya változó.

A szülők és a bölcsődék hatékonyabb együttműködésének érdekében különböző nyílt napok, családi programok szervezésére több lehetőség is volt. Játzócsoporthoz, gyermekfelügyeletet, mint alapellátáson túli szolgáltatást is biztosítottak.

Ellátásra vonatkozó adatok, mutatók elemzése

A következő táblázat a bölcsődék esetében éves szinten összegzi a nyitvatartási napokat, a lehetséges gondozási napokat, valamint az összes teljesített gondozási napok számát.

Bölcsőde neve	Nyitvatartási nap (év)	Lehetséges gondozási nap*	Összes teljesített gondozási nap**
Napsugár	233	13048	6175
Dobó Katica	228	19 152	11153
Petneházy	251	14 056	6885
Kilián	251	21 084	9704
Heim Pál	251	24152	7396
Margaréta	251	34618	13164
Diósgyőri	249	20 916	10561
Katica	247	13832	7016
Mesemalom	231	19404	10187
Napraforgó	231	25872	16180
Összesen:	242	206134	98421

*Éves nyitvatartási nap X engedélyezett férőhely számmal

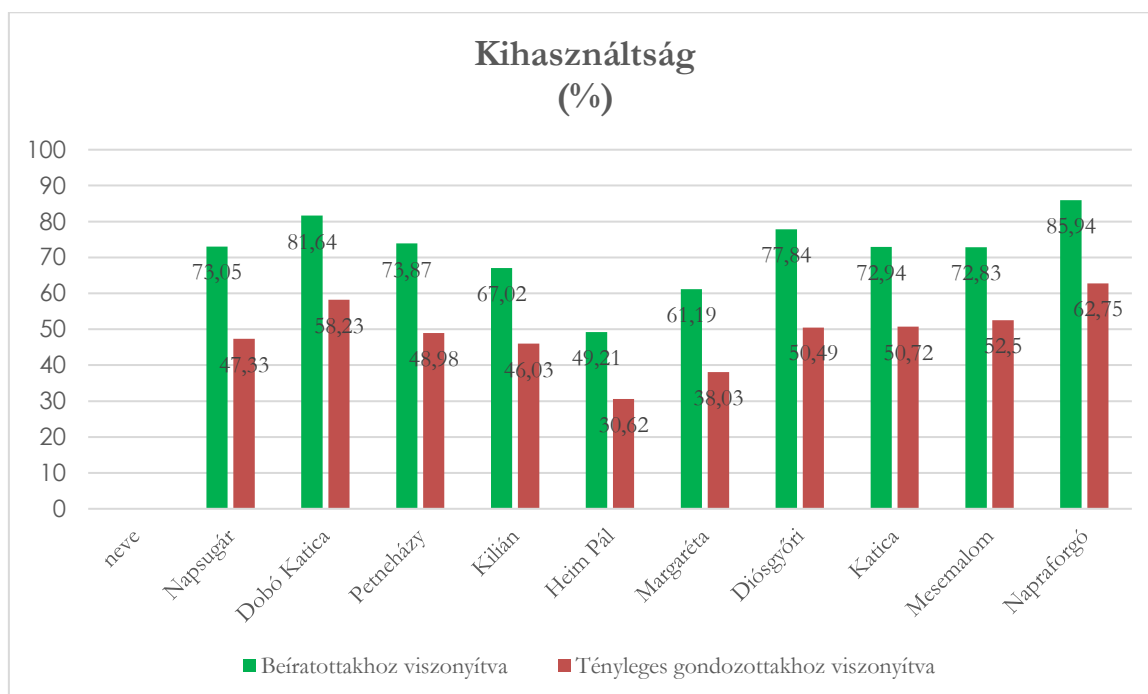
** Az összes ténylegesen teljesített gondozási nap, amikor ténylegesen bent voltak a gyermekek a bölcsődékben.

A bölcsődékben 228-251 nyitvatartási napon a férőhelyek függvényében a lehetséges gondozási napok száma 13048-tól- 34618-ig mozgott. Ez intézményi szinten összesen 206.134 lehetséges gondozási napot jelent.

A normatívába lehívható lehívás szabályai a Költségvetési törvény módosítását követően, bölcsődéink tekintetében, az engedélyezett férőhelyek több mint a 80%-ának megfelelően tudtuk lehívni. Ezt a 2024. január 31-én beíratott gyermekek száma határozza meg.

A bölcsődék kihasználtságát mutató adatok éves átlaga

A bölcsődék kihasználtságát az alábbi táblázat adataival lehet a legjobban szemléltetni. Azonban az értékelés során figyelembe kell venni, hogy a törvényességi előírások betartása mellett a 100%-os beíratottakhoz viszonyított kihasználtság csak akkor volna lehetséges, ha minden gyermek betöltötte volna a két évet és nem lenne sajátos nevelési igényű vagy korai fejlesztés gondozásra jogosult gyermek egyetlen csoportban sem. Így a 2024. évben átlag 49,20 % és 85,94 % körüli beíratottsági mutatók megfelelőek, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy januártól folyamatosan ütemezve újabb előjegyzett gyermekek kezdik meg a beszoktatásukat.

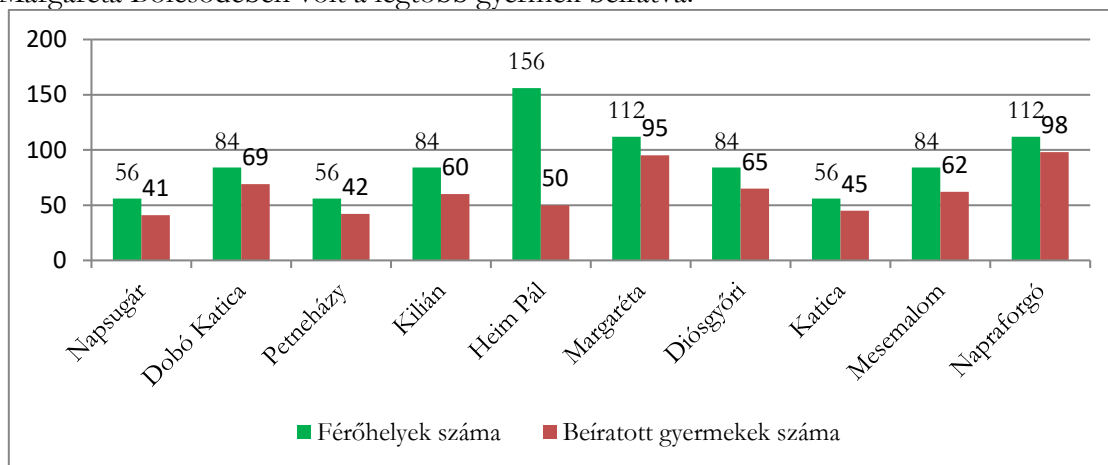

A bölcsődékbe beíratott gyermekek éves átlag száma, valamint korösszetétele 2024. évben

Bölcsőde		Beíratott gyermekek száma (éves átlag)
neve	férőhelyek száma	
Napsugár	56	41
Dobó Katica	84	69
Petneházy	56	42
Kilián	84	60
Heim Pál*	156	50
Margaréta	112	95
Diósgyőri	84	65
Katica	56	45
Mesemalom	84	62
Napraforgó	112	98
Összesen	884	-
Átlag	-	626

*A Heim Pál Bölcsőde felújítása kapcsán történt létszámbővítésének működési engedélye 2024.07.01. napjától vált véglegessé. 2024. 07.01. napjáig a férőhelyszám 35 fő volt. A nyári bölcsődei bezárást követően ténylegesen 2024. szeptemberétől indult a létszám feltöltése, ezért van lényeges eltérés a férőhelyszám és a beíratott gyermekek száma között. A gyermekek beiratkozása a 2024/2025. nevelési évben folyamatos.

A beíratott gyermekek éves átlag száma alapján a bölcsődék közül a Napraforgó és a Margaréta Bölcsődében volt a legtöbb gyermek beíratva.

Bölcsődéinkben 2024. évben az előző évhez képest növekvő létszámban fordultak elő szakértői véleménnyel rendelkező sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre jogosult gyermekek, számuk egész évben összesen 49 fő volt. 2018. szeptember 18-tól az NM rendelet szerint, esetükben a lehívható normatíva 200 %, a 2024. január 31-i állapot szerint ez 19 fő volt.

A hátrányos helyzetet, halmozottan hátrányos helyzetet megállapító határozattal felvett gyermekek száma alacsony. Lenti táblázatból látszanak az ellátotti területek sajátosságai is, pl. a Mesemalom Bölcsődében, amely a belvárosban található, a felvett gyermekek szüleinek többsége a környékbeli közszolgáltatási intézményekben dolgoznak, ezért kevesebb gyermek – a Petneházy Bölcsődében egy gyermeket sem – érintett, míg az Avason a Napraforgó és a Katica Bölcsődében több gyermek szülei jogosultak a kedvezményre.

Az évben több jelzéssel éltek az érintett bölcsődék a családsegítők felé a bölcsődébe járó gyermekekkel kapcsolatban. A Szolgálat a szülőkkel minden esetben felvette a kapcsolatot és szoros együttműködésben maradt a családokkal.

Bölcsőde	Gyermekvédelmi szempontból kockázatos esetek számai			
	HH gyermekek száma	HHH gyermekek száma	Családsegítés javaslat alapján felvett gyermekek száma	Bölcsődéből kezdeményezett jelzések száma
Napsugár	0	1	0	0
Dobó Katica	0	1	0	0
Petneházy	0	0	0	0
Kilián	2	0	0	0
Heim Pál	2	1	0	0
Margaréta	1	0	0	1
Diósgyőri	0	3	1	1
Katica	0	4	1	1
Mesemalom	1	1	0	0
Napraforgó	2	1	0	3
ÖSSZESEN	8	12	2	6

A bölcsődevezetők adminisztrációs munkája

A bölcsődevezetők – a fenntartó által legutóbb 2024. év decemberében jóváhagyott – szakmai program részét képező munkatervet, ellenőrzési ütemtervet, a nevelési gondozási év kezdetén, a szabadságos ütemterveket minden tárgyévi januárjában leadják, az éves szakmai beszámolókat a megadott szempontoknak megfelelően a nevelési, gondozási év kezdetén készítik el.

Szeptemberben a vezetők által szolgáltatott adatok alapján történik a KSH adatszolgáltatás. A TEVADMIN rendszert naprakészen vezetik.

A kisgyermeknevelők adminisztrációja

A csoportokban dolgozó kisgyermeknevelők minden évben aktualizálják a nevelési-gondozási terveket. Elkészítéskor figyelembe veszik a csoportokba érkező gyermekek várható korösszetételét, fejlettségi szintjét, létszámát, rendelkezésre álló személyi tárgyi feltételeket. A program megvalósítása során alkalmazkodnak gyermekek érdeklődésén, fejlettségi szintjén, a szakmai létszámon túl, pl. a napi adottságokhoz, a napirendhez, az évszakokhoz és az időjáráshoz is. Nevelési-gondozási évet követően a kisgyermeknevelők értékelik az eltelt időszak szakmai munkájának megvalósítását.

A gyermekek fejlődésének dokumentálása a Magyar Bölcsődék Egyesülete által megjelentetett „Módszertani ajánlás” alapján készült.

Belső ellenőrzések

A közvetlen ellenőrzéseket a bölcsődevezetők végzik. Súlyos hiányosságokról nem érkezett jelzés.

A szakmai igazgatóhelyettes és a szakmai tanácsadó által megtörtént a 10 bölcsőde gondozási feladatainak ellenőrzése. Az ellenőrzés célja a gyermekek szakszerű étkeztetése, gondozása volt, mely során kirívó szabályszegéssel nem találkoztak.

Szakmai gyakorlatok szervezése, duális szakképzésekben való részvétel

Telephelyeiken már több éve folyamatosan fogadják a szakmai gyakorlatra érkező diákokat. Szociális gondozó és ápoló valamint kisgyermekgondozó- nevelő szakos képzések esetében egyéni tanulói szerződéssel, vagy szakképzési munkaszerződéssel, más szakok esetén együttműködési megállapodás keretében. A duális képzésben részesülő, gyakorlatra érkező kisgyermeknevelőket a Diósgyőri, a Mesemalom és a Napraforgó Bölcsőde fogadja. A rugalmasabb ügyintézés érdekében külön munkatárs foglalkozik a szervező munkákkal, ő tartja a kapcsolatot az iskolákkal és a BOKIK-kal.

A kisgyermekgondozó- nevelő, szociális gondozó és ápoló képzés kapcsán a BOKIK az általuk végzett ellenőrzés során helyszíni bejárással, a gyakorlat feltételeit, a diákok személyes tapasztalatait, felkészültségüket, a helyszínen vezetett dokumentumok mellett a szerződésekkel kapcsolatos nyilvántartásokat is megnézte. Minden esetben rendben találták a feladatokat elvégzését.

Szakmai kapcsolattartás

⇒ Családsegítés-gyermekjóléti Alapellátások Igazgatósága esetében

A bölcsődébe járó szociálisan nehéz helyzetben lévő gyermekek kapcsán elsősorban a bölcsődevezetők tartják a kapcsolatot.

Egyszerűbb esetekben vagy a családsegítők javasolják egy-egy gyermek bölcsődei felvételét – amit a lehetőségeknek megfelelően törekednek megoldani –, vagy ők fordulnak kérdéseikkel a szakemberek felé.

Védelembe vett gyermekeknél a családsegítő, vagy az esetmenedzser veszi fel a kapcsolatot és a lehetőségeknek megfelelően megoldják a gyermek elhelyezését. Nyomon követik a gyermek beilleszkedését, a család működésének változását.

⇒ Más intézményekkel, az ott dolgozó szakemberekkel történő kapcsolattartás

Az óvodákkal, a nevelőszülőknél elhelyezett gyermekek esetében a gyermekvédelmi gyámokkal, továbbá a korai fejlesztővel rendszeres a kapcsolattartás.

A MESZEGYI, az Ökumenikus Szeretetszolgálat és a Református Egyház által fenntartott családok átmeneti otthonai esetében az onnan érkező gyermekekhez családlátogatást szerveznek a kisgyermeknevelők és a bölcsődevezetők. Igyekeznek aktív kapcsolatot tartani az ott dolgozó családgondozókkal.

Segítséget nyújtanak az Otthon Segítünk Alapítvány önkénteseinek felkészítésében a gyermekgondozás és bölcsődei elhelyezés témakörében.

⇒ Szakmai képzéseket végző iskolákkal, felsőoktatási intézményekkel történő kapcsolattartás

2024. évben is több alkalommal volt lehetőség a szakmai gyakorlatra érkező diákok szakmai vizsgára történő felkészítésére és a szakmai vizsgák lebonyolítására.

A teljes nevelési évben folyamatos volt a szakmai gyakorlati hely biztosítása a Miskolci Egyetem Ferenczi Sándor Egészségügyi Technikum kisgyermekgondozó-, nevelő csoportjai, valamint a Miskolci SZC Szemere Bertalan Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium kisgyermeknevelő csoportjai részére.

Főiskolai és egyetemi hallgatókat is fogadtak a Debreceni, a Nyíregyházi és az Eszterházy Károly Egyetemokről egyaránt.

A képzőhelyekkel jó és hatékony a kapcsolatuk, mindig pozitív visszajelzéseket kapnak.

Jó gyakorlatok

A bölcsődék szakmai munkájuk során a jó gyakorlatokat továbbra is alkalmazzák.

⇒ Szülőkkal történő fokozatos beszoktatás

Az 1980-as évek óta jó gyakorlat a szülőkkal történő fokozatos beszoktatás. A bölcsődevezetők és a csoportvezetők, a szakmai elvárásoknak megfelelően közösen készítik a beszoktatási ütemterveket. A beszoktatást megelőzi a családlátogatás, melynek során mind a kisgyermeknevelő, mind a család kölcsönösen megismerhetik egymást. Tájékozódhatnak, tájékoztathatnak a gyermekről, a családról, a bölcsődéről. A sikeres beszoktatást a családlátogatás alapozza meg.

A bölcsődékben rendszeresen szerveznek a szülők számára is nyitott programokat. Gyermeknap partikat, nyuszi várást, farsangot, Mikulást is sok helyen a családokkal közösen ünnepelték.

Alapfeladaton túli szolgáltatás minden bölcsődében a játszócsoport és a gyermekfelügyelet, amennyiben igény van rá.

⇒ Egészségfejlesztés, egészségmegőrzés

Alapfeladaton túli tevékenységként 4 bölcsődében van telepített sószooba. A sószobát a gyermekcsoportok heti beosztás alapján látogatják. A komplex só terápiát a gyermekek és a nevelők is leginkább a preventív jellege miatt veszik igénybe, de a légzőszervi betegségekre, megfázásra és jótékony hatással bír.

Módszertani feladatok

Szakmai, módszertani feladatok ellátására 2023.04.01-től a debreceni Egyesített Bölcsődei Intézmény került kijelölésre Módszertani Bázisintézményként. 2024. novemberében lehetőségük volt részt venni egy módszertani értekezleten.

5. Szakmai ellenőrzések

2024. november 29. napján a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya a MESZEGYI Családok Átmeneti Otthonában és Gyermek Átmeneti Otthonában hatósági ellenőrzést indított, amely jelenleg is folyamatban van.

A Magyar Államkincstár a bölcsődék vonatkozásában 2024-ben az online rendszerben ellenőrizte a normatíva lehívással kapcsolatos adatokat, melynek során rendben találták az adatszolgáltatást.

A szakmai igazgató helyettes és a szakmai tanácsadó a 10 bölcsőde gondozási feladatainak ellenőrzését végezte el az év folyamán, melynek célja a gyermekek szakszerű étkeztetésének, gondozásának ellenőrzése és szakmai segítése volt, hogy minden telephelyen a feladatok biztosítása megfelelő színvonalon történjen.

6. Bűnmegelőzési tevékenység

A Közgyűlés 405/2021. (VI.30.) határozatával elfogadott Bűnmegelőzési Stratégia (a továbbiakban: Stratégia) célja, hogy megfogalmazza az önkormányzat rendészeti-rendvédelmi terveit, egy részletes helyzetelemzést követően kijelölje mindazon többszintű célokat, amelyek rövid- közép- és hosszútávon eredményezhetik a közbiztonság javulását.

A Stratégia a bűnmegelőzés egyik lehetséges társadalmi eszközének tartja azt a szociálpolitikát, amely kiterjed a család-, gyermek- és ifjúságvédelem, az oktatás és nevelés, a sajátos társadalmi csoportok megelőzési célzatú védelmét biztosító területekre, az ezt biztosító jog- és intézményrendszert, továbbá az ezek alapján kialakított ellátások és szolgáltatások összességét.

A gyermek- és ifjúságvédelem a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiában meghatározottakkal összhangban a Stratégia kiemelt beavatkozási területei közé tartozik.

A gyermek- és ifjúságvédelem intézkedéseinek kiemelten koncentrálnia kell ezen célcsoport igényeire és a kettős célzatú speciális prevenciók, életkori sajátosságokat figyelembe vevő programok kidolgozására. Tevékenységét a családon belül, a nevelési-oktatási intézményekben és a hasznos szabadidő-eltöltés helyszínein tudja kifejteni.

A Stratégia a gyermek- és ifjúságvédelem területére vonatkozóan is tartalmazza a 2021-2026 évre vonatkozó cselekvési tervet.

Forrás: A Közgyűlés 405/2021. (VI.30.) határozatával elfogadott Bűnmegelőzési Stratégia

6.1. A MESZEGYI BŰNMEGELŐZÉSI TEVÉKENYSÉGE

A MESZEGYI szakmai munkája során szerteágazó bűnmegelőzési tevékenységet folytat, komplex módon együttműködve az érintett egyházi, civil és egyéb szervezetekkel.

Integrált jellegéből adódóan több szakmai területen, így a gyermekjóléti alapellátások és a szociális alapellátások (időskorúak, pszichiátriai betegek, fogyatékos személyek) területén is végez a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia kiemelt beavatkozási pontjainak megfelelő tevékenységet, mint a gyermek és fiatalok bűnözés megelőzésével kapcsolatos és az áldozattá válás megelőzésével és az áldozatok segítésével összefüggő feladatokat.

A fiatal- illetve gyermekkorú elkövetőknél tapasztalható az átlagtól eltérő családi, szociális háttér, azaz gyakrabban fordul elő a családi, rokon környezetben a bűnelkövetés, a gyermek és a szülők alacsony iskolázottsága, a hátrányos szociális háttér, munkanélküliség.

A MESZEGYI-ben szervezett elsődleges prevenciók programok bűnmegelőzési célt is szolgálnak.

⇒ A Család- és Gyermekjóléti Központ által a gyermekvédelem területén végzett bűnmegelőzési tevékenység

Utcai szociális munka

Az utcai szociális munkát három szakember látja el Miskolc város területén gyalogosan, ritkább esetben autóval, nyári időszakban kerékpárral.

„Ifjúságvédelmi őrzőjárat”

2024-ben a MESZEGYI 3 utcai szociális munkása Miskolc város közterületein és szórakozóhelyein a MIÖR-rel és a Miskolc Városi Rendőrkapitánysággal együttműködve tartott ellenőrzéseket, melyek az iskolakerülés, egészségkárosító szerek fogyasztásának megakadályozására, a koldulás, kéregetés, veszélyeztető cselekedetek visszaszorítására, a kriminalizálódás megelőzésére irányultak.

Az „**Iskolakerülést felderítő és ellenőrző őrzőjárat**” a MIÖR segítségével kedd és csütörtök délelőtti napokon 9.00 és 12.00 óra között Miskolc belvárosában és bevásárló központjaiban zajlottak.

A „**Csellengés és egészségkárosító szerek köztereken való használatának ellenőrzését szolgáló őrzőjáratok**” havi három-négy alkalommal, pénteki, - bizonyos esetekben szombati napokon – 21.00 és 01.00 óra közötti időpontokban valósultak meg. Az őrzőjáratokon a Miskolci Rendőrség közreműködésével a szórakozóhelyek ellenőrzése történt, a MIÖR-rel a belváros utcáin, terein lévő fiatalok ellenőrzésével történtek. Az őrzőjáratok során egyre többször találkoznak szórakozóhelyen alkoholt fogyasztó 14 év körüli fiatalokkal.

Felderítő munka, a felderítés helyszínei

A legfrekvenciáltabb helyszínek az elmúlt évben is a belváros, és annak környékén lévő parkok, játszóterek voltak. A tanítási időben nem az oktatási intézményben levő fiatalok elsősorban a Miskolc Plázában, a Szinvaparkban, jó idő esetén a parkokban „csellengtek”. Lehetőség szerint beszélgetést kezdeményeztek azokkal a fiatalokkal, akiknek láthatóan iskolában lenne a helyük. A cél, hogy a fiatalok lássák, van kint szakember az utcán, akihez baj esetén bátran fordulhatnak, ugyanakkor visszatartó erőként is szolgál az utcai szociális munkások jelenléte.

Továbbra is probléma a szakellátásba került, gyermekotthonokból, átmeneti otthonokból önkényesen távozó fiatalok köre, akik a belvárosban csoportosulnak, és rendszeresen lesznek bűnelkövetések részesei, tettesei. Ezek a fiatalok, kortársaikhoz képest nagyobb arányban fogyasztanak alkoholt és egyéb tudatmódosító szereket. Iskolai kötelezettségeiket hiányosan, vagy egyáltalán nem teljesítik.

Preventív tevékenységek

A nyár folyamán két egyhetes tábor szervezésében és lebonyolításában is részt vettek, melynek keretein belül a fiatalok aktív és tartalmas időtöltését segítették elő.

Féléven keresztül heti rendszerességgel 14 és 18 év közötti fiataloknak csoportfoglalkozásokat tartottak, ahol egyrészt alternatívát nyújtottak a megfelelő időtöltésre, másrészt a játék segítségével megismerték a csoporttagok problémáit, és segítő beszélgetések

során enyhítették, illetve problémátípustól függően tovább irányították őket megfelelő szakemberhez.

Elsősorban a nyári időszakban korrepetálást is vállaltak, mellyel segítették a nehéz helyzetben lévő gyermekek iskolai előmenetelét.

Jelzések

A felderítés és az ifjúságvédelmi őrzáratok során 77 esetben éltek jelzéssel a területileg illetékes esetmenedzser, családsegítő, oktatási intézmény és a gyermekvédelmi szakellátás felé, valamint 21 alkalommal tájékoztatták a törvényes képviselőt is. A helyszínen történt intézkedések alatt tanítási időben oktatási intézményen kívül tartózkodás miatt 53 esetben, egészséget károsító szer használata, alkohol fogyasztás tekintetében 66 alkalommal figyelmeztetéssel éltek.

Jövőbeni tervek

Az „Ifjúságvédelmi őrzáratok” és a felderítő munka mellett továbbra is heti rendszerességgel csoportfoglalkozásokat tartanak, valamint két nyári tábor szervezését és a gyermekek korrepetálását is folytatják.

⇒ Óvodai-, iskolai szociális segítők által végzett bűnmegelőzési tevékenység

A bűnmegelőzési célú programokra külön hangsúlyt fektettek az évben. Ennek keretében 12 esetben tematikus csoportfolyamatokat szerveztek. Munkatársaik számos más munkafeladatot vagy tevékenységet is elláttak, megszerveztek. Ilyenek voltak például:

- esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon, rendőrségi tárgyalásokon való részvétel,
- adománygyűjtés, igénylés, továbbítás,
- élménynapok szervezése,
- osztálykirándulásokon való részvétel,
- Charit-art – tehetséggondozó program megvalósítása,
- kézműves termékek készítése jótékonyági vásárra,
- mediációs és családterápiás folyamatok megszervezésében való közreműködés.

⇒ A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat által végzett bűnmegelőzési tevékenység

A Szolgálat beszámolója szerint 2024-ben az intenzív kapcsolatépítés eredményeként hatékonyabbá vált a rendőrség gyermekvédelmi jelzőrendszeri tevékenysége. Nagyobb arányban érkezett rendőri intézkedésekről jelzés, amikor a családi konfliktusok során kiskorú veszélyeztetése is felmerül. Kiskorúak által elkövetett bűncselekményekről, szabálysértésekről a megnövekedett rendőrségi jelzésszám ellenére még mindig kevesebb esetben értesíti a Szolgálatot a rendőrség.

A családgondozói tevékenység során gyakran tapasztalják, hogy a fiatalok körében erőteljes a kortárscsoport hatása a bűnelkövetések esetén. Jellemző az is, hogy az érintett fiatalok családjában, közvetlen környezetében megtalálható olyan felnőtt, aki büntetett előéletű. Ilyenkor nem elegendő a család gondozása, a Szolgálat bűnmegelőzési tevékenysége körében az egyéni esetkezelés mellett a csoportos és közösségi tevékenységek is fontos szerepet játszanak.

Amennyiben hatósági eljárás indul a kiskorú deviáns viselkedése miatt, a gondozási-nevelési terv tartalmazza a gyermek, szülő, az esetmenedzser, a családsegítő, illetve a jelzőrendszeri tagok feladatait. Az együttműködés során tapasztalják, hogy vannak családok – szülők, gyermekek, akik együttműködésük során arra törekednek, hogy szülői odafigyeléssel elkerüljék az ismételt bűnelkövetést. Ilyenkor a család- és gyermekjóléti szolgálat által végzett családgondozás is elegendő a probléma újbóli kialakulásának megelőzésére. Azonban a súlyosabb esetekben az elkövető gyermek védelembe vételének sincs igazán visszatartó ereje a további bűncselekmények elkövetésére, melynek végső kimenetele a gyermekvédelmi szakellátásba vagy büntetésvégrehajtási intézetbe történő bekerülés.

A MESZEGYI-ben szervezett elsődleges prevenciós programok bűnmegelőzési célt is szolgálnak. A gyermekek számára az óvodai és iskolai szociális segítők által szervezett csoportos foglalkozásaikon rugalmasan reagálnak a gyerekek problémáira, az őket érő veszélyforrásokat figyelembe véve állítanak össze tematikus foglalkozásokat. 2024-ben az Avasi TSZK-ban újra induló, gyermekeknek szervezett foglalkozások (Játszóház, Pingpong-klub), a Fazola úti TSZK munkatársai által óvodai és iskoláskorú gyermekeknek szervezett játszóházak, a Belvárosi TSZK társasjáték klubja, valamint a Diósgyőr-Vasgyári TSZK nyári játszóházai szintén az elsődleges prevenció révén a bűnmegelőző tevékenységet szolgálják.

A nyári napközis és bentlakásos táborok is általános prevenciós célokat szolgálnak, a csellengés megelőzését, a szabadidő hasznos eltöltését segítik. 2024-ben a négy TSZK összesen 6 napközis tábort tartott. A Központ szervezésében 2, az óvodai és iskolai szociális segítők szervezésében 8 napközis tábor zajlott a nyári szünetben. Az Avasi TSZK 1 bentlakásos Fonyódligeti Erzsébet-tábort szervezett. Az óvodai és iskolai szociális segítők által 1 balatoni bentlakásos tábor is megvalósult. Ezek mellett a Települési Feladatellátási Munkacsoport is tartott 2 napközis és 1 bentlakásos balatoni tábort.

Az utcai szociális munkások rendőrséggel és a MIŐR-rel végzett gyermekvédelmi őrjáratok szintén a célzott bűnmegelőzési tevékenységeink közé tartoznak. 2024-ben a csellengés megelőzésére és a szabadidő hasznos eltöltése csoportos foglalkozásokat szerveztek az utcai szociális munkások a Központ épületében. A programok heti rendszerességgel kerültek megtartásra.

A pártfogó felügyelőkkel végzett közös tevékenység célja a bűnelkövetés megismétlésének megelőzése. Ennek érdekében a bűnelkövető fiatalok kapcsán szoros az együttműködés, amely közös családlátogatások, folyamatos szakmai egyeztetések formájában valósul meg.

A fiatalok körében – sőt időnként gyermekkorú használóval is találkoznak – egyre elterjedtebb a pszichoaktív tudatmódosító szerek használata. A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (a továbbiakban: KEF) működésének tevékeny részese az intézmény. A KEF ülésein minden esetben képviselteti magát az Óvodai és iskolai szociális segítők Munkacsoportja, továbbá a KEF által szervezett kutatásban is közreműködtek, amelynek tárgya a fiatalok körében használt tudatmódosító szerek pontosabb feltérképezése. A KEF programjain, városi rendezvényein személyesen, különféle játékokkal, az intézmény szolgáltatásait népszerűsítő szóróanyagokkal is részt vesznek. A KEF találkozóin részt vevő valamennyi szenvedélybetegséggel foglalkozó szervezettel jó munkakapcsolat alakult ki, amelynek gyakorlati hozadékát a családgondozói és a prevenciós munka során kamatoztatják.

A Szolgálat által biztosított gyermekvédelmi prevenciós tevékenységek bemutatása

Avasi Területi Szolgáltatási Központ prevenciós tevékenysége

Nyitott kapuk játszóház

A Nyitott kapuk játszóház az óvodás, általános iskolás korosztályt szólítja meg. Hasznos, szórakoztató délutáni tevékenységeket kínál annak érdekében, hogy megelőzze a fiatal korosztály esetében a deviáns magatartásformák kialakulását (csavargás, alkohol- és drogfogyasztás, bűnözővé válás). Infrastrukturális problémák, valamint felújítási munkálatok miatt a játszóházat a tavalyi évben két alkalommal sikerült megszervezni, húsvét idején és az adventi időszakban.

Korrepetálás

Hosszú évek óta biztosítják ellátási területükön a korrepetálást, mint szolgáltatást. 2 családsegítő munkatárs mellett a Jezsuita Gimnázium önkéntes diákjai is végzik ezt a tevékenységet. Minden héten hétfőn, szerdán és csütörtökön 15.00-16.00 óra között segíti a bevont segítő a felzárkóztatásukban a gyerekeket, általános iskolai és középiskolai tananyagokban egyaránt. Céljuk a gyermekek preventív támogatása, iskolai tanulmányaik során a tanulók iskolai készségeinek szakszerű fejlesztése, az őt tanító pedagógusok szakmai segítése.

Nyári táborok

A Napraforgó Nyári **Napközis tábor** 2024. augusztus 5-9. között került megszervezésre. Célja az volt, hogy segítséget nyújtson a nyári szünidő időtartama alatt a dolgozó szülőknek gyermekük felügyeletének megoldásában. A tábor célcsoportja a kisiskolás korosztály (6-12 éves) volt. A táborban 20 gyermek vett részt. A tábor változatos programokat biztosítva nyújtott napközbeni elfoglaltságot a gyermekek számára, reggeltől délutánig, amely magában foglalta a mozgásfejlesztést, állóképesség növelését, valamint a tudás és az érdeklődési kör bővítését is. Szerették volna, ha ez a hét kimozdítja a gyermekeket az online térből és más alternatívákat mutat a szabadidő hasznos eltöltésére. A programok mellett a gyermekeknek minden nap biztosítottak ebédet is. A tábor megszervezése a szülői befizetések mellett önkormányzati képviselők, valamint a MESZEGYI anyagi támogatását is élvezhette, így kedvezményes áron tudták a részvételt biztosítani.

2024. augusztus 25-én indult a 33 fős gyermek csoport három kísérelővel Fonyódligetre az egyhetes, ingyenes **Erzsébet táborba**. A gyermekek egy része már ismerte egymást, de volt, aki most először utazott a táborba. A szervezők ingyenes vonatot biztosítottak az intézmény kérésére, így átszállás nélkül utazhattak a Balatonra és onnan haza. A Balaton parti táborhelyen minden nap rendkívül változatos programok várták a táborozókat, a vízpart közelsége jó lehetőséget adott a sok fürdésre a nagy melegben. A tábor rengeteg élménnyel ajándékozta meg a gyermekeket.

Belváros Területi Szolgáltatási Központ programjai

A **nyári táborok** mindig nagyon népszerűek és jelentős igény is van rá. 2024-ben 3 nyári **napközis tábor** került megszervezésre, kettő júliusban, egy pedig augusztusban, ahol összesen 56 gyermek tudott kapcsolódni.

A programokat igyekeznek úgy összeállítani, hogy változatos legyen, mindig felkeltse a gyermekek érdeklődését. A táborokkal a szülőket is segítik azzal, hogy a hosszú nyári szünet alatt a gyermekek felügyeletét ezen időszak alatt meg tudja oldani. A táborokba mindig szívesen jönnek a gyermekek, ezt bizonyítja az is, hogy a szabad helyek hamar betelnek.

Sajóbábony Önkormányzatának támogatásával 2024. augusztusában **bentlakásos táborozásra** Balatonfenyvesre utazott összesen 30 fő sajóbábonyi és miskolci gyermek. A tábor szervezésében és lebonyolításában a Belvárosi TSZK-ból vett részt 2 családsegítő munkatárs. A programok a fürdőzés, kirándulások és a játék köré csoportosultak.

Kids társasjáték klub

A program célja az iskolás korú gyermekek készségeinek és képességeinek fejlesztése.

Alkalmazott módszerek: különböző társasjátékoknál a szabályok és a játékmenet ismertetése. A játékok mindig a gyerekek életkorához megfelelően kerülnek kiválasztásra. A foglalkozás az intézmény feladat-ellátási profiljába jól illeszkedik, a szabadidő hasznos eltöltését célozza. A résztvevők száma 6 fő. A gyermekek szívesen jönnek a klub foglalkozásokra, visszajelzéseik alapján jól érzik magukat, játék közben felszabadultan, vidáman tudnak beszélgetni egymással. A szabadidő hasznos eltöltése garantált a foglalkozások alkalmával, ami nem csak kikapcsolódást nyújt, de a szabályok megismerésére elfogadására és betartására is tanítja a gyermekeket.

Diósgyőr-Vasgyári Területi Szolgáltatási Központ prevenciós tevékenysége

A prevenciós és bűnmegelőzési programok iránti igény a városnak ezen az ellátási területén kiemelkedő. Az elmúlt évben a gyermekjóléti alapellátás keretében az alábbi prevenciós tevékenységek valósultak meg:

Nyári napközis gyermektábor

2024. augusztus 14. és augusztus 16. között a Bükkszentkereszten megvalósuló Ifjúsági tábort a Szimfónia Alapítvánnyal közös szervezésben tartották. A résztvevők az ellátási területen élő – elsősorban Lyukóvölgyben és a Vasgyárban lakó – halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek köréből kerültek ki. A tábor tematikája a zene köré épült, mivel minden résztvevő fúvós hangszeren játszik az Alapítvány művészeti képzésében. A délelőtti órákban zenei próbák zajlottak, amelyek a közösségépítést is szolgálták. A közös zenélés által a gyermekek kooperatív képességei javultak, amelyek a mindennapi életben is hasznosíthatók. A zenetanulással a koncentráció és a fegyelem egyaránt fejlődött. A hangszeres készségek fejlesztését, a közös zenélést a Szimfónia Alapítvány szakemberei irányították. A táborban a TSZK munkatársai által tartott közösségfejlesztő, tematikus csoportfoglalkozásokon, játékos fejlesztő tevékenységeken 21 táborozó gyermek vett részt. Színes szabadidős programok szórakoztatták a gyermekeket. A szociális szakemberek kreatív kézműves foglalkozásokat, sporttevékenységeket szerveztek számukra. A programelemekkel az önkifejezést, a fantáziát fejlesztették, valamint a csapatépítés, az együttműködési készség javítása is fókuszban állt. A kommunikációs helyzetek gyakorlása is hangsúlyos szerepet kapott. A szociális és közösségi programoknak a célja az volt, hogy növeljék a gyermekek önbizalmát, önértékelését azáltal, hogy pozitív visszajelzést kapnak a pedagógusoktól és táborvezetőktől. A MESZEGYI és a Szimfónia Alapítvány szakemberei között a közösen végzett tevékenységek révén olyan szakmai összhang alakult ki, amely előmozdítja a szervezetek közötti kommunikációt és a hatékonyabb együttműködést.

Prevenációs foglalkozások

Prevenációs és közösségépítő foglalkozásokat szerveztek a Miskolc Vasgyári Községi Házban, összesen 12 alkalommal, elsősorban hátrányos helyzetű gyermekek számára. Programjaik célja az volt, hogy olyan biztonságos, támogató és inspiráló környezetet biztosítsanak, ahol a résztvevő fiatalok fejleszthetik szociális készségeiket, kibontakoztathatják kreativitásukat, és pozitív közösségi élményeket szerezhetnek. A foglalkozások 2024 nyarán kezdődtek, Just Dance táncórákkal, amelyek nagy népszerűségnek örvendtek minden korosztály esetében. A mozgás és a zene nemcsak fizikai aktivitást nyújtott, hanem elősegítette a felszabadultabb önkifejezést és a társas kapcsolatok erősödését is. A táncórák mellett változatos kreatív és kézműves tevékenységekkel is készültek. A gyermekek festhettek, rajzolhattak, és egyedi alkotásokat készíthettek, amelyek elősegítették a finommotoros készségek fejlődését és az önbizalom építését. A táncos és kreatív foglalkozások mellett tematikus beszélgetéseket is szerveztek, ahol a gyermekek nyitottan megoszthatták gondolataikat és érzéseiket. A beszélgetések során olyan kulcsfontosságú témákat érintettek, mint a barátság, önbizalom, konfliktuskezelés és a jövőbeli tervek. Ezek a foglalkozások prevenációs célt is szolgáltak, hiszen segítettek a gyermekeknek megküzdési stratégiák kialakításában, érzelmeik tudatos kezelésében és a közösségi összetartozás megerősítésében.

A résztvevők többsége a Gyermekek Átmeneti Otthonából érkezett, a csoport összetétele pedig igen változatos volt: 3 és 15 év közötti gyermekek egyaránt részt vettek a programokon. A különböző életkorú gyermekek igényeinek megfelelően a programokat rugalmasan alakították, hogy mindenki számára élvezetes és értékes tevékenységeket kínáljanak. A különböző korosztályok közötti együttműködés erősítette a szociális érzékenységet, az empátiát és a csapatmunkát. A résztvevők elégedettsége és a megfigyelt pozitív változások alapján egyértelművé vált, hogy a foglalkozások jelentős mértékben hozzájárultak a gyermekek érzelmi stabilitásának növeléséhez, a kapcsolatteremtési készségek fejlődéséhez, és a jövő iránti remény erősítéséhez. Összegzőként elmondható, hogy a prevenációs és közösségépítő foglalkozások nemcsak a gyermekek pillanatnyi jóllétéhez járultak hozzá, hanem hosszabb távon is támogatták társadalmi beilleszkedésüket és lelki egészségük megőrzését.

Fazola úti Területi Szolgáltatási Központ prevenációs tevékenysége

Szünidei matiné

Immár 5. alkalommal került megrendezésre a nyári napközis tábor Perecesen, a Községi Házban. A helyszín az eddigi évek tapasztalatainak megfelelően kiváló helynek bizonyult a nagy nyári hőségre tekintettel, illetve lehetőséget biztosított egyes szabadtéri elfoglaltságok lebonyolításához is. A táborban 35 gyermek vett részt, négy alkalommal, óvodástól a felsősig minden korosztály képviseltette magát. Az idei nyári tábor főleg a művészetpedagógia eszközeinek alkalmazásával valósult meg. Ismeretterjesztő előadások, képzőművészeti jellegű feladatok, játékos vetélkedők váltották egymást a tábor programjában. A tábor gerincét a Herman Ottó Múzeum „Kultúrkoffer” foglalkozásai adták, mely alapján „házhoz megy a múzeum”. Ez egyfajta kitelepülést jelent, s adott témákban, a múzeum szakemberei egy kofferbe műtárgyakat, replikákat, demonstrációs tárgyakat készítenek össze, s ezeken keresztül ismertetnek történeteket, adnak át kulturális információkat a résztvevőknek. A nyári tábor programját ismét a Perecesen élő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek igényeihez igazodva állították össze. A 2024. július 22. és július 26. között megtartott Perecesi

Matiné Tábor programelemei úgy épültek fel, hogy élményt adjanak ezeknek a gyermekeknek, feltöltsék őket, előre mozdítsák fejlődésüket. A táborozás hozzájárult a hátrányos helyzetű gyermekek társadalmi integrációjához, élményszerzéséhez. A múzeumpedagógiai foglalkozások olyan ismeretanyagot biztosítottak számukra, melyekhez egyébként nem nyernék hozzáférést, ellenben a többségi társadalom számára elérhetőek. A tapasztalat szerint a tábor során fejlődnek a szociális készségeik, bátran hozzászóltak egy-egy általuk ismert témához, továbbá új ismereteket tanultak, önbizalmuk erősödött. Ezek a tapasztalatok hozzájárultak ahhoz, hogy gazdagabb nyári élményekkel térjenek vissza az iskolába. Az élménypedagógiai foglalkozásoknak köszönhetően izgalmas előadásokon és játékokon, kihívásokon keresztül sikerült megszólítani, lekötni őket. S nem utolsósorban, az interaktív foglalkozások során erősödött az együttműködési képességük, figyelemük. Az előadásokat vezető szakemberekkel szembeni tisztelet, megbecsülés olyan értékek, melyeket nem feltétlenül tudnak elsajátítani saját családjukban, ugyanakkor a társas kapcsolataikban nagy segítséget nyújtanak nekik.

Szabadidős és prevenciós csoportok

A foglalkozások tematikáját tekintve a **drámapedagógia** eszközeit alkalmazva, az adott pillanatnak és a gyermekek érzelmi hangulatának, bevonódásának megfelelően változatos készségfejlesztő játékokat kínáltak a résztvevőknek. A fejleszteni kívánt főbb területek a koncentráció, memória-, beszéd-készség fejlesztése.

Az ellátási területen működő általános iskolákban fokozottan jelentkeznek a hátrányos helyzetű, nagy mozgásigényű, közösségbe nehezen beilleszkedő gyermekek csoportjai. Számukra szervezték meg az év folyamán a **mozgásos foglalkozásokat**.

Az **óvodás korú gyermekeknek** tematikus foglalkozásokat tartottak.

- Ismerd meg a foglalkozásokat
- Virágboltos játék
- Pékség játék
- Készítsünk új bábokat
- Ünnepkörnek megfelelő foglalkozások / advent, karácsony, húsvét/

6.2. A MISKOLCI ÖNKORMÁNYZATI RENDÉSZET 2024. ÉVBEN VÉGZETT IFJÚSÁGVÉDELMI TEVÉKENYSÉGÉVEL ÖSSZEFÜGGŐ INTÉZKEDÉSEI

A Miskolci Önkormányzati Rendészet (a továbbiakban: MIÖR) a jogszabályban meghatározott feladatait, a gyermek- és ifjúságvédelmet előtérbe helyezve, a feladat- és hatáskörrel rendelkező hatóságokkal, társszervekkel egyetemben, velük együttműködve végzi, így különösen a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztályával, valamint a MESZEGYI-vel.

Utóbbi társszervvel a MIÖR ezen ifjúságvédelmi feladatok közös, együttes erővel ható elvégzését tűzte ki céljául, melynek eklatáns példája a tanítási időben oktatási intézményen kívül tartózkodó, szabad idejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermekek védelme tárgyában 2019. március 1. napján a két szerv között létrejött együttműködési megállapodás. Ezen közös együttműködés célja a mindenki által elfogadott értékeken alapuló társadalmi normák és magatartási szabályok gyermek- és fiatalkorúak felé történő közvetítése. Mindezt pedig a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésével

- az iskolakerülést, valamint az egészségkárosító szerek közterületen való használatát is ellenőrző őrzőjáratok szervezésével, továbbá
- a lakóhelyükről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermekek lakóhelyére történő visszakerülését elősegítő, szükség esetén pedig átmeneti gondozásuknak, vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésüknek kezdeményezésével

kívánják elérni, adott esetben az Országos Mentőszolgálat vagy éppen a rendőrség bevonásával, a már esetlegesen kialakult veszélyeztetett helyzet mihamarabbi megszüntetése érdekében.

A kiskorúakat veszélyeztető helyzetekben az ellenőrzés havonta két alkalommal a MESZEGYI munkatársaival történik – a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 104. §-ban foglaltak szerinti –, ún. utcai szociális munkát végző dolgozókkal együttműködésben, Gyvt. 17. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt felhatalmazás alapján, Miskolc Megyei Jogú Város közigazgatási területén, de főként a település legfrekvenciáltabb területein, így a belvárosban és vonzáskörzetében.

Fontos megjegyezni továbbá, hogy Miskolc belvárosa több szórakozóhelynek is helyt ad, ami nagy létszámban vonzza a fiatalokat legfőképpen péntek és szombat este a Búza tér, a Villanyrendőr, valamint a Centrum Áruház környékén, így a MIÖR szolgálatba rendelt közterület-felügyelői ezeken a területeken is átfogó és fokozott ellenőrzést tartanak a gyermekek védelmét szem előtt tartva.

Fentiekén túlmenően a MIÖR preventív jellegű jelenléttel több alkalommal biztosítani igyekszik az iskolák környezetét, ahogyan 2024. év szeptemberében, iskolakezdekéskor is tette az intézmények környezetében található gyalogátkelőhelyek tekintetében, a közbiztonság és közrend érdekében.

A 2024. évi rendészeti intézkedési statisztika alapján megállapítható, hogy sajnos továbbra is sok tizenennyolc év alatti fiatal fogyaszt szeszes italt közterületen, dacára annak, hogy az alkohol, s a pszichoaktív anyagok fogyasztásának nem csak egészségkárosító hatásai vannak, hanem – használatuknak köszönhetően – fennáll annak is a veszélye, hogy a fiatalok szabálysértés vagy adott esetben bűncselekmény elkövetőivé, vagy éppen áldozataivá válnak.

Az intézkedések során gyakran élnek a kollégák preventív jellegű figyelemfelhívással, részletes tájékoztatással, illetve segítségnyújtás felajánlásával. Mindazonáltal az ellenőrzések során több esetben tapasztalható, hogy kiskorú gyermekek rossz életkörülmények között élnek, valamint többször történt intézkedés olyan nagykorú állampolgárral szemben, aki kiskorú személy társaságában valósítja meg egyes szabálysértések tényállási elemeit, amilyen például a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 185. § (1) bekezdésében foglalt jogellenes cselekmény, a koldulás is. Mindezen körülmények pedig gátolják a kiskorú gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, továbbá a személyi, vagyoni vagy esetleges egyéb jogaiknak biztosítását.

A MIÖR feladatellátása során 2024. évben 15 alkalommal küldött átíratot a MESZEGYI irányába az alábbi családvédelmi esetekkel kapcsolatosan, a szükséges intézkedések foganatosítása érdekében:

- az egy vagy több kiskorú gyermekkel romos ingatlanban élő szülők,
- a kiskorú gyermek közterületen történő szeszes ital fogyasztása, valamint
- a nagykorú személy gyermekkorú személy társaságában történő koldulása miatt.

Fentiekén kívül a MESZEGYI-vel közös szolgálat ideje alatt az alábbi intézkedéseket foganatosították:

- közterületen történő szeszes ital fogyasztás miatt 23 fő tizenhat év alatti, valamint 25 fő tizennyolc év alatti fiataikorú,
- iskolakerüléssel kapcsolatosan 73 fő,
- gyermekkorú személy koldulása miatt pedig 8 fő részesült figyelmeztetésben.

Míg fiataikorú, állami gondozott gyermek intézménybe való visszaszállítása miatt a rendőrséget 23 alkalommal értesítették 2024. évben.

A MIÖR munkatársai önálló feladatellátásuk során több esetben intézkedtek az alábbi jogsértések esetében is:

- gyermekkorú személy társaságában elkövetett koldulás,
- csendháborítás,
- tulajdon elleni szabálysértés,
- személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelességek megszegése,
- szeszesital-fogyasztás tilalmának megszegése,
- pszichotróp anyag használata.

A MIÖR feladatkörében eljárva – a MESZEGYI-vel karöltve – 2025. évben is kiemelt figyelmet fordít a gyermek- és fiataikorúak közterületen való jelenlétére, valamint a szabad idejét tanítási időben oktatási intézmények kívül, az utcán töltő, kallódó-csellengő kiskorúak védelmével, s a részükre történő segítségnyújtással.

6.3. A MISKOLCI RENDŐRKAPITÁNYSÁG BŰNÜGYI OSZTÁLYÁNAK 2024. ÉVRE VONATKOZÓ IFJÚSÁGVÉDELMI JELENTÉSE

A bűnmegelőzés hatékonysága kulcsfontosságú tényező a közbiztonság fenntartásában és a társadalmi harmónia megőrzésében. A Miskolci Rendőrkapitányság illetékességi területén az eredményes bűnmegelőzési stratégiák nemcsak a bűncselekmények számának csökkentésében, hanem a lakosság biztonságérzetének növelésében is kiemelt szerepet játszanak. A prevenciós intézkedések, mint például az oktatás, a közösségi programok és a lakosság naprakész tájékoztatása, a tudatosság növelése és a megelőző intézkedések alkalmazása mind-mind kiemelt fontosságúak az áldozattá és az elkövetővé válás elkerülése érdekében.

Az áldozattá válás megelőzhető, ha az emberek ismerik a kockázatokat, betartják a biztonsági előírásokat, és aktívan részt vesznek a közösségük biztonságának fenntartásában. Az elkövetővé válás elkerülése érdekében szükség van a társadalmi problémák, például a

szegénység, a családi konfliktusok és a marginalizáció kezelésére, valamint olyan oktatási és nevelési programokra, amelyek az értékeket, a konfliktuskezelést és a felelősségtudatot erősítik.

A bűnmegelőzési program főbb pontjai

A rendőrkapitányságon 1 fő végez bűnmegelőzési feladatokat, aki a területen lévő bűnügyi helyzet és a lakosságot leginkább foglalkoztató szabálysértések és bűncselekmények figyelembevételével végzi prevenciós tevékenységét. Ennek során általános és középiskolákban tart rendszeresen felvilágosítást a gyermekek, a szülők és a pedagógusok részére, továbbá az időskorúak részére nyugdíjas klubokban és egyéb számukra fenntartott intézményekben. Ezen túl egyre nagyobb igény merül fel a szociális és a gyermekvédelmi szakterületen dolgozó szakemberek tájékoztatására is.

Tekintettel arra, hogy a Miskolci Rendőrkapitányság bűnmegelőzési tevékenységének egyik kiemelt területe a család- és gyermekvédelem, ezért szoros együttműködést alakítottak ki a helyi gyermekjóléti szolgálatokkal, iskolákkal és civil szervezetekkel.

A gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaként fiatalok veszélyeztetettségének észlelését követően 345 esetben éltek jelzéssel a gyermekjóléti szolgálat felé, ami az előző évhez képest megduplázódott. Ezekre a jelzésekre a gyermek- és fiatalok veszélyeztetettsége, az általuk elkövetett szabálysértések és bűncselekmények, családon belül elkövetett erőszak, az otthonukban valamely családtag vagy az iskolákban kortársak által történő bántalmazásuk, öngyilkossági szándékuk, illetőleg csellengésük, szökésük miatt került sor.

Három kiskorú vonatkozásában ideiglenes hatályú elhelyezésükről döntött a hatóságuk, két esetben a kiskorút a családi környezete súlyosan veszélyeztette, míg egy esetben a kiskorú életét közvetlenül veszélyeztető bántalmazás miatt.

Az elmúlt évben két esetmegbeszélésen vettek részt egy középiskola vezetésének, illetőleg a MESZEGYI Avasi Szolgáltatási Központ vezetőjének kérésére.

A gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2024. évi XXX. törvény hatálybalépését követően néhány - a rendőrkapitányság illetékességi területén lévő – településen a gyermekvédelemben dolgozó szakemberek részére előadás megtartására került sor.

A fentiekén túl, 2024. november 04-én a gyermekek sérelmére elkövetett, a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények elleni fellépés jog- és szakszerűségének, az eljárások hatékonyságának javítása és a gyermekek védelmének érdekében a gyermekvédelmi nyomozói hálózat a „Fecskefészkek” program hatékony végrehajtásának elősegítése érdekében a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatósága szervezésében szakmai egyeztető megbeszélésre került sor a bűnmegelőzési előadó aktív közreműködésével. Ennek során az elmúlt időszakban a megnövekedett számú, a tárgykörbe tartozó deliktumokhoz kapcsolódó nyomozások során szerzett tapasztalatok ismertetésére, továbbá olyan eszközök és tematikák közös kidolgozására került sor, amelyek minden - a gyermekek sérelmére elkövetett szexuális bántalmazást észlelő - jelzőrendszeri tag részére segítséget adnak a minél hatékonyabb, gyors és szakszerű szakmai döntés, valamint a szükséges intézkedés meghozatala érdekében.

Rendszeresen tartanak prevenciós előadásokat oktatási intézményekben, ahol a fiataloknak - a gyakorlati életből merítve – tájékoztatást nyújtanak az őket leginkább veszélyeztető bűncselekményekről, azok megelőzéséről és a helyes konfliktuskezelésről.

Az iskolákkal és a fenntartókkal kialakított jó kapcsolat eredményeképpen heti rendszerességgel keresték fel a bűnmegelőzési előadót valamilyen kihágás miatt, melynek során tanácsal, felvilágosítással látta el a hozzá forduló pedagógusokat, felkérésükre a gyermekeknek és szüleiknek, illetőleg a tanárok részére is előadások megtartására került sor.

Bűnmegelőzési előadójuk a Nemzeti Nyomozó Iroda jelzésére (videómegosztó portálra feltöltött gyermekkorú személy szexuális kizsákmányolására utaló felvétel miatt) az elmúlt évben három családba is ellátogatott, melynek során felhívta a szülők figyelmét az internet veszélyeire, a gyermekek áldozattá válásának megelőzése céljából.

A Rendőrkapitányság munkatársai kiemelt figyelmet fordítanak a családon belüli és a kapcsolati erőszak áldozatainak védelmére, és gyorsan reagálnak a bejelentésekre, továbbá minden esetben tájékoztatást nyújtanak az áldozatvédelmi, illetőleg a rendelkezésre álló jogi és pszichológiai segítségnyújtási lehetőségekről.

A Rendőrkapitányság bűnmegelőzési előadója 2024. évben a rendőrség biztonságra nevelő iskola programját (DADA program) két általános iskola 3 osztályában, illetve az OVI-Zsaru programot 5 miskolci óvodában folytatta. Az MSZC Szemere Bertalan Technikum, Szakképző Iskola és Kollégiumban, valamint az MSZC Baross Gábor Üzleti és Közlekedési Technikumban szolgálatot teljesítő iskolai bűnmegelőzési tanácsadók 63 esetben tartottak hasonló témájú előadást diákok, 8 esetben szülők és 1 alkalommal tanárok részére. A bűnmegelőzési előadó az ELLEN-SZER program oktatásához szükséges képesítést megszerezte, azonban annak oktatására csak ebben az évben kerül sor.

A nyári időszakban a Miskolci Perecesi Napközis Táborban, a Felsőzsolcai Szociális Szolgáltató Központban, a Miskolci Rendvédelmi Technikumban, illetve a Miskolci Egyetem szervezésében a RoboCamp táborban 6-14 évesek számára tartottak bűnmegelőzési felvilágosítást a nyár veszélyeiről és a biztonságos közlekedésről.

Miskolc város területén a közrendvédelmi szolgálattal közösen havi rendszerességgel portyaszolgálatot szerveztek, mely a fiatalok által történő egészségkárosító szerek fogyasztásának, a szabálysértések, bűncselekmények elkövetésének megakadályozására, megelőzésére, illetőleg az áldozattá válásuk elkerülésére is irányult.

2024. február hónapban a Miskolci Rendőrkapitányság illetékességi területén működő állami gondozásban lévő gyermekeket ellátó intézmények vezetői és a rendőrség szakembereinek részvételével szakmai egyeztetésre került sor.

Az elmúlt évben az áldozatvédelem területén a bűnmegelőzési előadó (aki áldozatvédelmi referensi feladatokat is ellát) részéről személyes felvilágosításra 23 esetben került sor, 5 alkalommal gyermekkorúak és törvényes képviselőik, 13 esetben fiatalkorúak, 5 alkalommal felnőtt- és időskorúak részére adott tanácsot. Telefonon és írásban is több megkeresés érkezett, jellemzően oktatási intézményekben történt jogsértéseket követően érkeztek bejelentések és került sor kapcsolatfelvétel az intézményvezetőkkel.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya által kidolgozott „Tarisznya” program lebonyolításában a vármegyében 5 helyszínen jelentek meg, melynek célja, hogy a gyermekvédelmi intézményekben élő, továbbá halmozottan hátrányos helyzetű, részben a roma kisebbséghez tartozó gyermekek bűnmegelőzési célú érzékenyítését, iskolai és a gyermekvédelmi intézményekbe való beilleszkedésüket elősegítsék élménypedagógiai eszközöket felhasználva. Ezen túl az általános- és középiskolákban megtartott felvilágosító órákon a bűnmegelőzési előadó kitért az emberkereskedelem veszélyeire és az azzal összefüggésbe hozható bűncselekmények megelőzésére is.

Drogprevenációs előadások során azokról a legális és illegális szerekről, illetve azok fogyasztásának büntetőjogi következményeiről nyújtottak tájékoztatást az oktatási intézményekben, amelyek a gyermek- és fiatalkorúak körében a legnépszerűbbek. Az előadások megtartására az aktuális bűnügyi helyzet elemzésével és tapasztalatok felhasználásával kerül sor.

Több felkérés érkezett az elmúlt évben az iskolák részéről, hogy szülői, illetve nevelői értekezleten ismertessék a kábítószer és az új pszichoaktív anyagokat, ezek hatását, illetőleg a fogyasztással összefüggésbe hozható jogsértéseket, mivel kevesen rendelkeznek ezekről ismeretekkel.

A Rendőrkapitányság bűnmegelőzési előadója a Miskolc város Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF) munkájában is részt vesz, melynek során szakemberek ismertetik a kábítószer fogyasztás helyzetét és vázolnak fel javaslatokat új stratégiák kidolgozására, azok gyakorlati megvalósítására, közös rendezvények lebonyolítására.

A Miskolci Rendőrkapitányságon korábban létrehozott "kibercsoport" tapasztalatai szerint a világhálón elkövetett deliktumok száma folyamatosan nő, egyes bűncselekmények, mint a csalás és a zaklatás jelentős részét már az interneten követik el.

A fiatalok körében továbbra is gyakori a zaklatás, jelentős felkérés érkezett ebben a témakörben az általános és középfokú oktatási intézményekből is, hiszen a gyermekek nincsenek azzal tisztában, hogy ezeknek a cselekményeknek az elkövetésével bűncselekményt valósítanak meg. Egyre fiatalabb korban szükséges felhívni a gyermekek figyelmét az online térben elkövetett jogsértésekre, hiszen már óvodás korúak is előszeretettel használják a különböző videó megosztókat és közösségi portálokat, ahol nem csak saját magukról, hanem társaikról osztanak meg felvételeket, azonban arra nem gondolnak, hogy bűncselekmények áldozatává is válhatnak.

A bűnmegelőzési munkához nélkülözhetetlen az állami, önkormányzati szervekkel, társadalmi szervezetekkel és társszervekkel történő együttműködés. A Rendőrkapitányság napi kapcsolatban áll a Miskolci Áldozatsegítő Központtal, a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztálya Pártfogófelügyelői és Igazságügyi Osztályával, a MESZEGYI-vel, a Területi Gyermekjóléti Szakszolgálatl, valamint a MIÖR-rel és több civil szervezettel.

A Miskolci Pedagógiai Oktatási Központtal történő több éves együttműködés keretében a tavalyi évben is két alkalommal vettek részt az általuk szervezett pedagógiai napokon, ahol egy alkalommal az iskola bántalmazások büntetőjogi, míg egy esetben a jelzőrendszeri kötelezettség elmulasztásának következményeiről tartottak előadást.

6.3.1. A gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők és az általuk elkövetett bűncselekmények száma

A Rendőrkapitányság illetékességi területén az Egységes Nyomozóhatósági és Ügyészégi Bűnügyi Statisztika (a továbbiakban ENYÜBS) alapján az elkövetői oldalon gyermekkorú elkövetők esetén csekély (172 főről 188 főre), a fiatalkorúak vonatkozásában viszont nagyobb számú növekedés (662 főről 844 főre) volt tapasztalható. Megfigyelhető azonban, hogy a gyermekek és fiatalok által elkövetett ún. "klasszikus" jogsértések, mint a lopás és a garázdaság száma némileg csökkent, viszont több olyan bűncselekmény-kategória is megjelent körükben, amely a korábbi években nem, vagy csak ritkán volt tapasztalható. Gyermekkorúak esetében az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás (1-ről 6-ra), a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak, amelyet leginkább pedagógusok és a gyermekvédelmi intézetekben dolgozó nevelők sérelmére követnek el (2-ről 6-ra), illetőleg a közlekedés biztonsága elleni bűncselekmények (3-ról 5-re) emelkedtek.

Nagyjából ez a tendencia a fiatalkorúak esetében is, az ő vonatkozásukban is csökkent a lopások elkövetése 204 esetről 170 esetre, valamint a rongálás 18-ról 9 esetre, azonban a garázdaságok (60-ról 92-re), a testi sértések (25-ről 32-re) és a közfeladatot ellátó személyek elleni erőszak (1-ről 6-ra) száma növekedett. Csökkenés vagy stagnálás tapasztalható az erőszakos bűncselekmények (rablás és kifosztás) vonatkozásában is.

A 14-18 év közöttieknél megfigyelhető továbbá az online térben elkövetett jogsértések (információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás 3-ról 10-re, személyes adattal visszaélés 0-ról 18-ra, zaklatás 2-ről 6-ra) számának növekedése és közülük is egyre többen követnek el közlekedési bűncselekményeket.

Az ENYÜBS adatok szerint gyermekkorúak ellen nem, míg a fiatalkorúak ellen 8 esetben indult eljárás kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmény miatt.

6.3.2. A bűnelkövetés okainak bemutatása

A gyermek- és fiatalkorú bűnelkövetők elkövetői magatartásának jellemzői között elsőként a családi háttér és a szociális környezet fontossága szerepel, ugyanis a családi problémák, az erőszakos otthoni környezet, vagy a szülői felügyelet hiánya jelentős hatással lehetnek a gyermek- és fiatalkorú bűnözői magatartásának kialakulásában. Ezek a fiatalok gyakran olyan, kisebb súlyú jogsértésekkel kezdik a bűnözői tevékenységüket, mint például bolti lopás, rongálás, garázdaság, azonban ezek a cselekmények idővel súlyosabb deliktumokhoz vezethetnek, ha nem történik megfelelő beavatkozás.

Másik fontos tényező a kortársak hatása. A gyermek- és fiatalkorúak gyakran csoportosan követnek el bűncselekményeket, mivel a csoportdinamika erősítheti a bűnözői magatartást és csökkentheti az egyéni felelősségérzetet.

Harmadik elemként pedig a média, illetve a világháló befolyásoló hatása említendő, amely gyakran negatív mintakövetésre ösztönöz, illetőleg a fiatalok sokszor ellenőrizetlenül használják, így könnyebben kerülhetnek kapcsolatba illegális tevékenységekkel. Emellett az internet használatával megszűnnek a társas kapcsolatok, továbbá az online térben található erőszakos vagy illegális tartalmak pedig normalizálhatják a deviáns viselkedést. A közösségi média a kortárs nyomást és a csoportos elkövetést is elősegítheti, például kihívások vagy online szervezett bűncselekmények elkövetésére történő felhívás formájában.

Miskolc területén egyre nagyobb problémát jelent az állami gondoskodásban élő kiskorúak által elkövetett bűncselekmények, melynek során a gyermekvédelmi intézetből engedély nélkül eltávozó gyermekek egyedül, vagy akár csoportosan követnek el egyre súlyosabb deliktumokat. Ennek megoldásaként az intézetben neveltek napközben történő szigorú felügyelete és a befogadó intézmények, gyermekotthonok esti órákban történő bezárása lenne indokolt, melynek végrehajtásához jogszabályi változtatásra lenne szükség.

A Miskolci Rendőrkapitányság bűnmegelőzési tevékenysége közül az egyik legfontosabb és legszükségesebb feladatnak a gyermekek és fiatalok védelmét tartják, ezért a prevenció során továbbra is minél szélesebb körben jelen kívánnak lenni az általános- és középiskolákban, kollégiumokban, osztályfőnöki órákon és szülői értekezleteken, hogy felhívják a gyermekek és szüleik figyelmét mind az áldozattá, mind pedig a bűnelkövetővé válás elkerülésének lehetséges módjaira.

Céljuk továbbá, hogy a hátrányos helyzetű és az állami gondoskodásban lévő gyermekek által és sérelmükre elkövetett jogsértések számát - bűnmegelőzési programok bevezetésével - csökkentsék.

7. Civil szervezetekkel történő együttműködés

Az Önkormányzat kiemelt feladatának tekinti a gyermekek és családok helyzetének javítását. Fontos partnerként tekint a civil szerveződésekre, melyek erős formálói a helyi közéletnek, tevékenységükkel nagyban hozzájárulnak a város fejlődéséhez. Felismerve a civil szervezetek által nyújtott segítség előnyeit, lehetőségeit, a családokat és gyermekeket segítő civil szervezetekkel továbbra is kiemelten együttműködik és lehetőségeihez mérten anyagiilag is támogatja őket.

Egy felelős gyermek- és ifjúságvédelemben elkötelezett város számára fontos a területen működő szervezetek összefogása, a szakmai hálózatépítés. Ebben szerepük van az állami, civil és egyházi szervezeteknek egyaránt, hiszen a szociális, oktatási és egészségügyi területen is érzékelhető gyermekvédelmi problémák megoldása érdekében holisztikus szemlélettel szükséges beavatkozni.

A MESZEGYI több évtizedes működése során mindig törekedett kapcsolatrendszerének széles körű kiépítésére, fejlesztésére. Minden TSZK jó kapcsolatot ápol a területén működő vagy városi szintű lefedettséggel bíró civil szervezettel, kulturális intézménnyel. A civil szervezetekkel kialakult széles körű kapcsolati háló jelentősen hozzájárul a kliensek számára adható természetbeni segítségnyújtáshoz, valamint lakossági felajánlások és gazdasági szervezetek által juttatott adományok is kibővíti a lehetőségeket.

Fő céljuk szolgáltatási körük bővítéséhez a családokat támogató szervezetek, tevékenységek felkutatása, támogatási lehetőségek megismerése, munkakeresés, elhelyezkedési lehetőségek bővítése, támogatása.

Az alábbi szervezetekkel alakult ki rendszeres együttműködés az ellátottak támogatása érdekében:

- Egyházi szervezetek
- Magyar Élelmiszerbank Egyesület
- Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthona
- Krízisambulancia
- Lévy József Gimnázium
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat
- Magyar Vöröskereszt
- Szimfónia Alapítvány
- Páli Szent Vince Szeretetszolgálat
- Egri Főegyházmegye Katolikus Karitászi Szervezete
- A Miskolci Családokért és Segítőkért Alapítvány
- Család és KarrierPont
- Supersum Alapítvány
- Váravárt Alapítvány
- Észak-keleti Átjáró Egyesület Tanodája
- Betegszállító cégek, elsősorban idős ellátottak kórházba, szakrendelésre juttatása

- Drogambulancia, Addiktológiai Gondozó
- Miskolci Otthon Segítünk Alapítvány
- Avalon International School, amely tartós élelmiszer csomaggal támogatta a rászorulókat
- Önmegvalósítás Egyesület
- Navigátor Pénzügyi Tanácsadó Iroda,
- Rotary Club, RC Miskolci Angyalok,
- „Segítek egy családon” program
- Önkormányzati képviselők
- MIÖR
- Egyéni lakossági felajánlások
- Különböző vállalkozások (pl. Kisgergely Cukrászda, Dédike finomságai cukrászda, Mercedes-Benz Miskolc).

8. A hátrányos helyzetű családok és gyermekek további segítése, valamint a gyermekek egészségének védelme érdekében végzett tevékenységek

A hátrányos helyzetű családok segítése, valamint a gyermekek egészségének megőrzése érdekében az elmúlt évben is folytatódtak az alábbi programok.

8.1. MENTOR PROGRAM

A Lyukóvölgyi Családi Mentor Program 2016.02.01-től működik Lyukóvölgy-Gulyakút (Légakna) 77605 hrsz. alatti önkormányzati területen egy trafóházban. Az épület mérete és beosztása nem a legmegfelelőbb, továbbá az elmúlt években egyre több műszaki probléma is jelentkezett. Költségtakarékosság miatt a téli hónapokban a szomszédos ingatlanon lévő orvosi rendelőben kerülnek elhelyezésre a mentorok.

A program 2020-ig közvetlenül az Önkormányzathoz tartozott, 2021. márciustól a Miskolci Egészségfejlesztési Intézet (a továbbiakban: MEFI) vette át a működtetést és a koordinációs feladatokat.

A mentor program megvalósítói a helyi roma asszonyokból álló mentorcsapat, akik közfoglalkoztatottként végzik munkájukat. 2022. évben 10 főről 7 főre csökkent az engedélyezett létszám, 2024. évben már csak 5 főt tudtak foglalkoztatni.

Sajnos az utóbbi két évben nagy a fluktuáció a mentorok körében, nehéz megbízható, alkalmas munkaerőt találni a feladatra, mindez a munka minőségére is negatív hatással van.

A mentorok munkájukat szakmai koordinátor (helyi védőnő) segítségével és irányításával végzik.

A mentorokat a közösségből való kiválasztásuk példaértékűvé teszi, ezáltal is motiválják az itt élőket. Személyes ismeretség alapján kerültek(nek) kiválasztásra, ami azt jelenti, hogy a védőnő kapcsolatban állt velük, vagy a családjukkal. A mentorok általános iskolai végzettséggel rendelkeznek, ismerik az alapvető higiénés szabályokat, védőnői gondozásban együttműködtek. Családon belüli nevelési és emocionális kapcsolataik példaértékűek a helyi lakosok számára.

A program mottója, hogy azok a családok, akiknek szüksége van a támogatásra, szakszerű, többretű, fokozatos mentorálást kapnak addig, amíg szükségesnek látszik. A családok önkéntes alapon kapcsolódhatnak a programba, így vehetik igénybe a szolgáltatásokat.

A mentoráltak összetétele változatos. Olyan családoknál, ahol kiskorú gyermek van a háztartásban, természetesen gyakrabban felmerül az egészségügyi szolgáltatás iránti igény (pl. közegészségügyi feladatok). Vannak idősebb mentoráltak is, ahol kiskorú nem él a családdal, viszont mélyszegénységben élnek, és a szerény anyagiak mellett a mobilitás is probléma, mely többnyire betegségből fakadó. Esetenként további nehézségeket okoz bármilyen függőség, szenvedélybetegség.

2016-tól összesen 426 család vett részt a programban. 2024. december hónapban 116 volt a mentorált családok száma, mely 14 %-kal nőtt az előző évhez képest. A kiskorú gyermeket nevelő családok száma is nőtt, 49-ről 70-re.

8.2. MISKOLCI EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI INTÉZET GYERMEKVÉDELMI TEVÉKENYSÉGE

2016. május 01-től a MEFI feladata Miskolcon az egészségügyi alapellátás biztosítás, koordinálása.

2021. március 1. napjától az intézmény – mint egészségügyi szolgáltató – dolgozóinak közalkalmazotti jogviszonya egészségügyi szolgálati jogviszony.

8.2.1. Iskola-egészségügyi szolgálat

2022.11.01-től a többségében állami fenntartású oktatási intézményekben tanulók ellátását 21 iskola védőnő végzi.

A 2023/2024. tanévben 10 iskolaorvosi státusszal biztosították az óvodákban, általános- és közép fokú iskolákban a tanulók iskola-egészségügyi ellátását.

Az elmúlt évben a főállású iskolaorvosok száma 4 fő volt (3 fő egészségügyi szolgálati -, 1 fő vállalkozói jogviszonyban). 4 iskolaorvosi körzetben részállásban foglalkoztatott háziorvosok végzik az iskola-egészségügyi tevékenységet. Az orvoshiány, mint probléma folyamatosan fennáll, s ezáltal 2 státuszon jelenleg belső helyettesítésekkel kényszerülnek megoldani a feladatellátást, mely kihat a szakmai munka minőségére, eredményességére.

A **6-18 éves** korosztály ellátása az oktatási intézményekben történik. Az orvosi szobákban rendelkezésre álló infrastruktúra – melyet részben az intézményük, részben az oktatási intézmény biztosít – sajnos egyre elavultabb. A meghibásodott eszközök pótlása, új eszközök beszerzése sokszor nagy anyagi terhet ró a MEFI-re.

Az iskola-egészségügyi ellátásban 49 telephelyen, az állami, általános és közép fokú oktatási intézményeken túl 13, egyéb fenntartóval kötött együttműködési megállapodás alapján biztosítják alapítványi, egyházi és egyéb fenntartású intézményekben is az ellátást.

2024. októberében 20.526 fő volt összesen az oktatási intézményekben az iskola-egészségügyi szolgálatuk által ellátandók száma, 1,5 %-kal kevesebb, mint az előző tanévben. Az óvodás gyermekek száma 0,6 %-kal, az iskolás tanulók száma 0,9 %-kal csökkent. Együttműködési megállapodás alapján egyházi, alapítványi iskolákban ellátott tanulók aránya a 2024. októberi létszám 21 %-a. Az oktatási intézményekben az SNI gyermekek, fiatalok száma (8%) – a tanulólétszám csökkenése ellenére – emelkedett.

Az oktatási intézmények nyilvántartása szerint az általános és közép fokú oktatási intézményekben nyilvántartott HH tanulók aránya 6 %-kal, a HHH tanulók aránya 13 %-kal nőtt.

A kampányoltások szervezése az elmúlt tanévben is zavartalanul zajlott. Az oltáselmaradások száma stagnál, az okok között szerepelt a külföldi tartózkodás, szökésben lévő tanuló, oltástagadó szülő. Oltáselmaradás kapcsán indokolt esetben az iskolavédőnők eleget tettek jelentési kötelezettségüknek.

A kötelező szűrővizsgálatok esetében 21 %-kal nőtt az elmaradások száma, melynek egyötöde a gyógypedagógiai intézményeket érinti.

Az elmaradások okai jellemzően:

- gyakori hiányzás,
- magántanulói jogviszony, külföldön tartózkodás,
- túlkoros tanuló nem járt iskolába,
- szökésben lévő tanulók (gyermekvédelmi szakellátásból),
- mozgássérült tanulók szállításának nehézségei, szállítás szervezési nehézségei.

Az iskola-egészségügy területén is évről évre szorosabb az együttműködés a társszakmák képviselőivel.

A Szolgálat részére történt írásbeli jelzések száma minimálisan nőtt (leggyakrabban tetvesség és személyi higiéné, hiányzás, oltáselmaradás miatt). Esetmegbeszéléseken rendszeresen részt vesz a védőnő, mind az iskolán belül, mind a Szolgálat szervezésében.

Az óvodai és iskolai szociális segítővel a kapcsolattartás szinte minden iskolában folyamatos, szoros és rendszeres szóban és írásban egyaránt. Jó együttműködés jellemző, a közös munka eredményes, nagy segítség az iskolákban.

Az iskolapszichológusokkal közös esetek száma 15 %-kal csökkent. Vélelmezhető, hogy nem az együttműködésre való hajlandóság hiánya okozza, hanem sok oktatási intézményben nem biztosított vagy nagyon leterhelt az iskolapszichológus, pedig a tapasztalatok azt mutatják, hogy egyre több gyermeknek, fiatalnak lenne szüksége az ellátásra.

Az **egészségnevelési munka** az óvodások és iskolások teljes körére kiterjed. Óvodában ez elsősorban a területi védőnők feladata, az orvosok felkérésre legfőképp a szülők részére tartanak előadásokat. Az iskolákban előző tanévhez képest 19 %-kal több osztályt (619) sikerült bevonni az egészségnevelési előadásokra, foglalkozásokra. Témától, felmerülő problémától függően adott osztályban több alkalommal is tartanak a védőnők, iskolaorvosok egészségnevelési programokat, ezáltal az alkalmak száma is nőtt 13 %-kal.

Egyre nagyobb számban igénylik a diákok az egyéni foglalkozást (a tanulók 10 %-a), ami azt is jelzi, hogy bizalmat éreznek az iskolavédőnők iránt. A védőnő egyéni feltáró beszélgetés keretében mélyebben megismerkedhet az életvezetési problémákkal, saját kompetenciának megfelelően mérlegel, eldönti, hogy ő maga tud-e segíteni vagy szükség szerint bevon a folyamatba pedagógust vagy külső szakembert. Ha a védőnő által észlelt probléma kezelése fokozott gondozás módszerével nem oldható meg, továbbra is fennáll, kiújul, esetleg súlyosbodik, akkor az iskolavezetésével egyeztetve írásban jelez a család- és gyermekjóléti szolgálat felé.

8.2.2. Házi gyermekorvosi szolgálat

Miskolcon nagyon magas – 65-73 év - a házi orvosok, házi gyermekorvosok átlagéletkora. A jelenleg aktívan dolgozó 21 házi gyermekorvos közül 12-en 65 év feletti, nyugdíj mellett végzik tevékenységüket.

Ebből kifolyólag, valamint jogszabály változások következtében 2023. évben több házi gyermekorvos nyújtotta be az Önkormányzat részére a felmondását. Sajnos ez a tendencia 2024-ben sem változott. Jogszabály értelmében a felmondást követően – amennyiben az orvos a praxist nem tudja értékesíteni – 6 hónap elteltével megszűnik a háziorvosi ellátásra

vonatkozó feladatellátási szerződés, és a körzet működtetése a továbbiakban az Önkormányzat, jelen esetben a MEFI - mint az Önkormányzat egészségügyi alapellátását biztosító intézmény – feladata.

Miskolcon 32 házi gyermekorvosi körzet található, melyből 2023. évben 5 esetben (16 %), 2024. évben már 11 esetben (34 %) a MEFI biztosította az ellátást.

Az orvoshiány itt is érezteti negatív hatását, a helyettesítés megszervezése komoly nehézségekbe ütközik. Sok háziorvos több körzetet lát el, mely több szempontból hátrányos helyzet. Tartós helyettesítés esetén több körzetben csak hetente 3 nap és rövidített rendelési időben tudják biztosítani az ellátást.

9. Értékelés

A MESZEGYI a 2024. évre vonatkozóan éves szakmai munkáját bemutató beszámolójában szolgáltatás fajtánként és a területi felosztás elvét követve ismertette család- és gyermekvédelmi tevékenységét.

Az elmúlt évek tapasztalataiból kiindulva elemzik a feladatellátást, annak tendenciáit, az egyre fokozódó nehézségeikről és súlyosbodó kihívásairól is számot adnak. Több esetben és visszatérően említésre kerülnek a megváltozott világ kihívásaihoz való alkalmazkodás nehézségei, a szemléletbeli különbségek és az ezekből fakadó feszültségekkel való szembenézés problémái.

A világban, de különösen a szomszédságunkban dúló háborús helyzet, az Európai Unió intézkedések nagy hatással vannak gazdaságunkra, társadalmi viszonyainkra, az emberek gondolkodására, pszichés állapotára, amely a gyermekvédelmi munkában is tükröződik.

Az értékrend nagymértékű átalakulása, a jövő tervezhetőségének bizonytalansága új problémákat szül. Egyre több kihívást jelent a szakmai feladatellátást végző dolgozók számára fentiekben túlmenően a generációk közötti feszültségek, konfliktusok, nézeteltérések, szembenállások konszenzusos, előre mutató és eredményt is hozó kezelése a többségében hátrányos helyzetű családoknál.

A Kormány erőfeszítései egyrészt a családok, anyák megsegítésében, felemelésében, a családok összetartásában eredményes, másrészt változatlanul nagy gondot jelent, hogy az alacsony jövedelműek a kedvezményeknek csak töredékét tudják érvényesíteni, mert a halmozottan hátrányos helyzetű, iskolázatlan, vagy alulképzett családok munkalehetőségei, a lakhatásuk optimális elérése, a lehetőségeik kiaknázása is korlátozott. Az a klienskör, ahol a munkahely megléte vagy megtartása is gond, ott az eredmények is jóval szerényebbek tudnak lenni a stabilabb családmoddell megteremtéséhez, jóval hátrányosabb helyzetben élnek a társadalmilag jobb helyzetben lévő polgárokhoz, családokhoz képest.

A gyermekvédelmi munkának az alfája és omegája a gyermekek, családok védelme, törekvés a normalizált családi viszonyok megteremtésére, olyan szolgáltatási elemek beiktatása és biztosítása, amely megerősíti az egyébként is gondokkal küszködő családokat, ezen belül kiemelten a bántalmazott gyermekek védelmét. Fontos, hogy a településen megfelelő oktatási és kulturális közegben, nyugodt környezetben, gondoskodó családban fejlődhessenek a gyermekek.

Az észlelő- és jelzőrendszer működtetése alap a szakmai munka ellátásában, de nem tudja teljes mértékben betölteni a cél szerinti funkcióját. A jelzőrendszeri tagok közül a védőnőkkel való kapcsolat kivételt képez, mert a jelzés közvetlen és szoros, ők a legintenzívebb csapat, személyes feladatellátásukból adódóan tőlük érkezik a legtöbb jelzés.

Ebben segítséget nyújthat, hogy a jelzési kötelezettség fontosságát kiemelve 2024-ben a Büntető Törvénykönyvbe beemelték a felelősség hangsúlyozását. Kiemelt veszélyeztető

körülménynek számító eseteket nevesít a jogszabály, melyek esetében a jelzőrendszer tagjainak haladéktalanul, de 3 munkanapon belül jelzési és hatósági eljárás kezdeményezési kötelezettségük van. Ennek elmulasztása börtönbüntetéssel sújtható.

A jogszabályi szabályozáson túl fontos, hogy az egészségmegőrző, prevenciós munkára, a felvilágosító tevékenységre még több energiát áldozzon minden résztvevő, mert ennek segítségével csökkenhet pl. a korai terhességek száma, a fertőző betegségek terjedése, a deviáns magatartások száma. Ennek érdekében kiemelten fontos a gyermekorvosokkal, iskolaorvosokkal, óvodai-iskolai szociális segítőkkel stb. való intenzívebb kapcsolattartás, információáramlás biztosítása.

Minden beszámoló elkészítésekor a fogyasztói társadalom generálta veszélyekre, a média és tömegkommunikáció felelősségére is szükséges felhívni a figyelmet, a fiatal generációkra leselkedő veszélyhelyzet nem elhanyagolható körülmény, amellyel napi szinten kell szembesülnie a szakmai tevékenységet végző szakembereknek is. Fontos a tudatos médiahasználatról szóló felvilágosító tevékenység szervezése, érzékenyítő előadások biztosítása.

Kardinális kérdés és probléma a feladatellátásban, hogy a szociális és gyermekvédelmi szektorban hosszú évek óta jelzett szakember hiány egyre kritikusabb szakaszba érkezett. A szakemberek a súlyosbodó gyermekvédelmi problémák, krízishelyzetek kezelésében szélmalomharcot vívnak a családok életének jobbá tétele érdekében.

A minőségi munka biztosításához az átalakított infrastruktúra, a tárgyi feltételek átalakítása is segítséget nyújt. A folyamatosan megvalósuló bölcsődei épületek felújítása, a férőhelyek számának bővítése nagy segítséget nyújt a családok és a felnövekvő fiatal nemzedék ellátása terén.

A jövőre nézve megfogalmazható célok, feladatok:

- az adminisztrációs rendszer javításának, egyszerűsítésének elérése, hogy a tényleges szakmai munkára, a személyes segítő tevékenységre több idő jusson,
- változatlanul a jelzőrendszeri tagok aktivitásának és felelősségvállalásának a fokozása,
- az intézmény javaslata alapján a problémák bővülése miatt a családok átmeneti otthonának bővítése, vagy egy új otthon létrehozása a város területén,
- továbbra is fontos feladat, hogy a rendőrséggel kialakult javuló együttműködés tovább erősödjön, és a gyermekvédelmi problémák beazonosítása és a jelzések intenzitása tovább javuljon,
- az egyházakkal és civil szervezetekkel való együttműködés erősítése, a területen működő szervezetek hálózatba történő szervezése, hatékony összefogása a problémák kezelésében,
- az intézmény tapasztalata alapján fontos a speciális szolgáltatások – jogi segítségnyújtás és pszichológiai tanácsadás, családterápia, meditációk szolgáltatások bővítése,
- a szolgáltatások nyújtása során a gyermekeknél is tapasztalt, egyre súlyosbodó mentális és pszichiátriai problémák kezelésére pszichiátriai ellátás/gyermekek pszichiátria bővítése, a terápiás lehetőségek javítása,

- a jól működő mentorprogramok bővítése, átültetése más területekre a segítő folyamatokban és a helyi közösségek életében, segítséget nyújtani a környezet megváltoztatásában és erősíteni az egyén problémamegoldó és önérték érvényesítő készségeit,
- a szegregátumokban élő gyermekek esélyteremtésének segítése érdekében a terület tömegközlekedésének javítása.

Összességében az intézmény a gyermekvédelmi munkáját a jogszabályi előírások mentén, jelentős energia befektetéssel tudja csak megfelelő színvonalon végezni, lehetőségeik és csekély eszközrendszerükkel próbálják a gyermekek és a családok érdekeit szem előtt tartva a szolgáltatásokat biztosítani. A nagy hivatástudattal rendelkező szakemberek kitartanak, a szakmai munkát ellátják

Záradék:

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata 2024. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatairól szóló beszámolóját Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése...../2025. (.....) számú határozatával 2025. napján fogadta el.

Miskolc, 2025.....

Tóth-Szántai József
polgármester